

ПОЛИТИКИН

8
динара

БРОЈ

1437

ЗАБАВНИК

13. 7. 1979. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XL

КОМПЛЕТАН
СТРИП
МАНДРАК

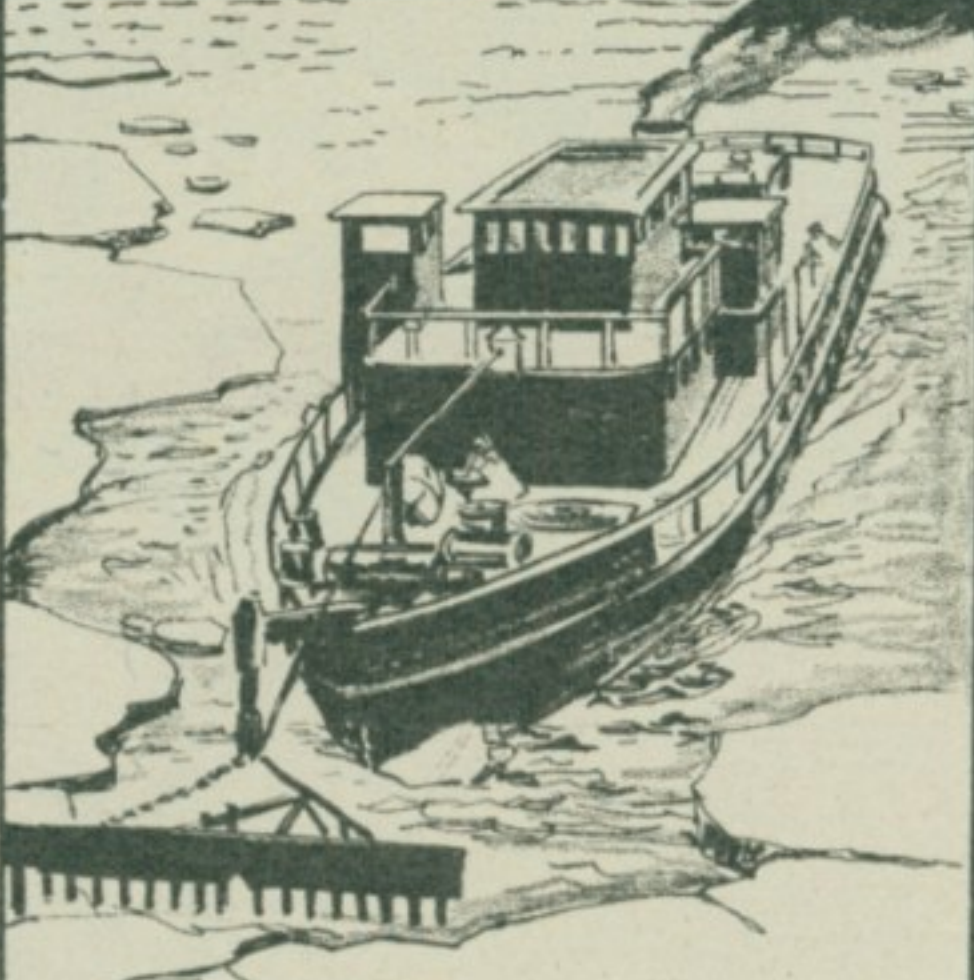
Ripley

Веровати или не!

ЕНГЛЕСКИ КРАЈ ВИЛИЈЕМ II (1056 - 1100)

ПОШТО ЈЕ ИСЦРПИО СВЕ МОГУЋНОСТИ ДА ОПОРЕЗУЈЕ СВОЈЕ ПОДАНИКЕ, РЕКРУТОВАО ЈЕ 20.000 ЕНГЛЕЗА ЗА РАТ У НОРМАНДИЈИ И ОДМАХ ПОТОМ РАСПУСТИО АРМИЈУ УЗЕВШИ ОД СВАКОГ ВОЈНИКА ПО 10 ШИЛИНГА - КОЛИКО ИМ ЈЕ БИЛО ДАТО КАО ТРОШАК ЗА ПУТ.

ЈЕДАН ЛЕДОЛОМАЦ

НА ДЕЛУ ДУНАВА У АУСТРИЈИ РАЗБИЈА ЛЕД ПОМОЋУ ЦИНОВСКИХ ГРАЂУЛА.

3 БОГ ПАЦОВА

КОЈИ СУ 1609. ГОТОВО УНИШТИЛИ СВЕ ЗАЛИХЕ ХРАНЕ У ЏЕЈМСТАУНУ (САД) УМАЛО НИСУ ПОМРЛИ ОД ГЛАДИ ЧЛАНОВИ ПРВЕ СТАЛНЕ ЕНГЛЕСКЕ НАСЕОБИНЕ.

КОЊ

ПОЛА ПАРКЕРА ИЗ ГРИН КУВ СПРИНГСА, У ФЛОРИДИ, ДОШАО ЈЕ НА СВЕТ СА ШАРОМ У ОБЛИКУ РИБЕ НА ЧЕЛУ.

СЕДАМДЕСЕТ ШЕСТОГОДИШЊА БЕТИ КИНЕН

ИЗ ОЛА ГРИНИЦА, САД, ПРОВЕЛА ЈЕ НА ДОБРОВОЉНОМ РАДУ У БОЛНИЦИ ЗА РАТНЕ ВЕТЕРАНЕ ПРЕКО 36.000 ЧАСОВА.

БИРОКРАТИЈА

АМЕРИКАНЦИ СВАКЕ ГОДИНЕ ПОПУНЕ 10.500.000.000 ФОРМУЛАРА КОЈЕ ЗАХТЕВАЈУ ОРГАНИ ФЕДЕРАЛНЕ ВЛАДЕ - ПОСАО НА КОЈИ СЕ УТРОШИ 130.500.00 ЧАСОВА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

у комаду црвеног пешчара који је недавно ископан у Шкотској откривен је добро очуван фосил рибе pterichthys milleri за који се процењује да је стар три милиона година.

израчунато је да се приликом једног осмеха потроше 3,5 калорије.

шестог априла навршило се седамдесет година откако је Роберт Пири први стигао на Северни пол. Иначе, преко њега су први авионом прелетели Ричард Берд (9. V 1926) и Раул Амундсен (12. V 1926). Прво спуштање авионом извео је Михаил Водопјанов, маја 1933.

палма mauritia vinifera или винова палма расте на Мадагаскару, обалама тропске Африке, у средњој Америци и Бразилу. Из стабловог сока бразилске врсте, која је висока 4 метра, врењем се добија

вино, семенке се једу, од плода се справља напитака за освежење, а из сржи стабла добијају се биљна влакна која се користе у плетарству.

рекордер у вађењу зуба свакако је Хорхе Отарела, зубар из Лиме. За осам часова он је становницима једног малог села у Андима, удаљеног четрдесетак километара од Лиме, извадио пет стотина двадесет зуба. Овај успех није тешко објаснити - Отарела је био први зубни лекар који је икад стигао у ово планинско насеље.

несрећу у срећи имао је Данац Хилм Јоргенсон. Скочивши из запаљеног авиона, он је, не озледевши се, пао на крошњу једног дрвета. Када се срећно спустио на земљу, напао га је један пас и страшно изуједао.

на јужној падини планине Антелсберг, у Тирољу, живи нарочита врста шкорпија која је мања од обичних и чији је отров мање опасан. Због тога је, вероватно, овој животињској врсти запретило изумирање. Да се то не би догодило, на површини од тридесет два хектара начињен је резерват за шкорпије, по свој прилици јединствен на свету.

Мексички аквалангист Карлос Гарсија сигурно је први човек на свету који је видео ајкуле

како спавају. Он тврди да је посматрао читаву јата ових морских разбојника у потпуно непомичном стању док се спуштао у подводне пећине на обали Мексичког залива.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

60
САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ
ГОДИНА

Вила у Макарској у којој је одржана
јединствена партијска школа

Било је поподне средином августа 1940. године. У пријатној и мирној башти кафане на периферији Загреба за столом су седела два углађена господина. Остављали су утисак пријатеља који су се сусрели на улици и свратили на кафицу.

Двојица „познаника“ били су генерални секретар Комунистичке партије и истакнути партијски радник Крсто Попивода. Кафанска башта, коју је изабрао Тито, није изазивала пажњу полиције, тако да је разговор текао несметано. А био је и те како значајан. Попивода није знао зашто му је Тито рекао да дође у Загреб. Приликом њиховог последњег виђења на Жабљаку, за време Покрајинске конференције за Црну Гору, генерални секретар му је само поменуо да има намеру да му повери образовање партијских кадрова и то је било све.

ТИТОВА ИДЕЈА

Чим је стигао у Загреб, Попивода се одмах повезао с Титом. И сада, што је разговор више одмицао, ствари су му постајале све јасније. Тито је говорио о школовању партијских кадрова, затим је истакао да то сматра једним од темеља рада Партије, а онда додао:

— Ја сам био у Далмацији, тамо сам већ подузео одређене мјере и ми ћемо тамо имати зграду у којој ћемо окупити један дио тих кадрова! ...

Тито је даље објашњавао Попиводи да ће то бити школа Централног комитета и пробни покушај да се у тешким условима иле-

галног рада Партије њени кадрови, ако не из свих, онда бар из неких подручја, нађу на једном месту. Подвукавши да је Централни комитет прихватио Програм који ће бити пројављиван у школи и одређујући Павла Папа и Крсту Попиводу за руководиоце и предаваче у школи, Тито се начас загледао у болешћу испрљеног Попиводи и машио руком за новчаник.

— Ево ти нешто новца, пођи у Рогашку Слатину, мало се опорави, а прије 1. рујна крени за Сплит!

Пријатељи су још мало „проћаскали“, а потом вратили у град.

Идеја о одржавању вишедневног курса тадашњим истакнутим партијским радницима наше земље била је — Титова. Није настала напречац, већ је била последица његове процене стања у Партији. Коначно ју је уобличио и изнео сарадницима кратко време пре разговора са Попиводом у Загребу. Било је то првих дана августа на Покрајинској конференцији Комунистичке партије Хрватске за Далмацију, одржаној у предграђу Сплита.

ПРИЈАТАН ОДМОР!

Прекаљени илегалцац, а уз то и човек практичног духа, Тито је одлучио да први део посла — проналажење погодних места за школу — обави сам. За његов пут из Сплита у Макарску знало је само неколико истакнутих комуниста Далмације и један или двојица из Макарске.

ТАЈНА УСАМЛ

ЧЕХИЊА ЈЕ ПРИСТАЛА ДА ГРУПИ ИНДУСТРИЈАЛАЦА ИЗ-НАЈМИ СВОЈУ ВИЛУ НА ПУСТОМ ДЕЛУ МАКАРСKE ОБАЛЕ МАДА ЈЕ ЊИХОВ УСЛОВ БИО ДА ОНА ОТПУТУЈЕ И НЕ ВРАЋА СЕ МЕСЕЦ ДАНА.

Успех целе акције зависио је од тајности, па је Тито настојао да свако ко буде имао додир са будућом школом, а такви су се могли избројати на прсте једне руке, зна што мање. Тако је, на пример, Макаранин Јосип Јурчевић, иначе инструктор Окружног комитета, добио задатак да пре Титовог доласка пронађе у граду зграду на усамљеном месту где би „неки другови у илегалности неометани могли да одрже неке састанке на дуже време...“

Јурчевић се обратио шефу туристичког уреда у Макарској Бранку Марјановићу, оданом Партији, и он је брзо нашао оно што се од њега тражило. Била је то једносратна пространа вила „Ирена“ на полуострву Свети Петар, власништво имућне Чехиње Ирене Сикити. Она је пристала да је изнајми на месец дана, мада јој није

било јасно зашто се од ње захтева да отпутује из града и не враћа се за све време закупа. Марјановић јој је рекао да се ради о групи индустријалаца који желе да буду сами и на томе се завршило.

Крајем августа секретар Окружног комитета Тони Андријашевић зауставио је на улици Бранку Марјановићу и дошапнуо му да Чехиња треба да напусти вилу. После неколико дана Ирена Сикити је спаковала ствари и отпутовала у Босну. Пре поласка предала је кључеве шефу туристичког уреда и пожелела будућим гостима које, ни пре ни после тога, није видела — пријатан одмор!

Тито је стигао у Макарску почетком септембра као туриста. Разуме се, под лажним именом. Кад су му показали вилу, био је задовољан: зграда се налазила на пустом месту макарске обале. Идући ри-

вом, пружио је Марјановићу пет хиљада старих динара на име закупнине.

МУКЕ СА ИСХРАНОМ

Није утврђен тачан датум Титовог доласка и време његовог задржавања у Макарској. Међутим, позната су имена свих слушалаца партијске школе, предавача и помоћног особља. Неки ову јединствену школу називају политичким предавањем, неки курсом, а неки сматрају да је назив — Прва партијска школа у историји СКЈ — неодговарајући, мислећи при том на неколико година раније изучавање марксистичке и друге сличне литературе партијских радника по робијашницама. Ипак, стоји чињеница да је она, по начину како је организована

ЕНЕ КУЋЕ

и изведена, прва такве врсте.

Није утврђен ни тачан датум почетка и завршетка њеног рада, иако се преживели учесници догађаја слажу да је трајала око месец дана, негде између 5. септембра и 10. октобра 1940. године.

Главни терет понели су Крсто Попивоца и Павле Пап Шиљо. Они су бринули за све: од предавања која су наизменично држали до исхране и безбедности.

Нико у граду, са изузетком једног или двојице комуниста, није знао да у вили „Ирена“ живи двадесет и четворо људи (два предавача, деветнаест слушалаца и три члана помоћног особља). Туристичком уреду било је пријављено само неколико њих. Наводно, они су били индустријалци који су дошли да се одмарају. Уједно, они су једини и могли да се појављују у граду и на плажи. За остале из партијске школе — Макарска није постојала! Једини њихов свет тих скоро месец дана биле су просторије Чехињине виле!

Пазило се чак и на то да шкуре (дрвене жалужине) буду отворене на само онолико прозора колико су соба користили житељи виле уписани у туристичком уреду! Највише муке било је са исхраном. Храна је морала да се купује за групу туриста, а не за двадесет четворо уста. Куповање већих количина намирница пало би у очи и изазвало сумњу. Због тога су се руководиоци партијске школе и чланови који су имали „право“ изласка, сналазили како су знали и умели. Шеф туристичког уреда (ни он није знао колико људи има у вили и зашто су ту) помагао је на тај начин што је често увече доносио овчје бутове објашњавајући месару да их купује за брата који их продаје у Италији.

Слушаоци, предавачи и помоћно особље партијске школе стизали су у Макарску у размацима. Међу првима је дошао Павле Пап, члан ЦК КПХ. Његов задатак био је да обезбеди литературу. Уз помоћ активиста, пребацио је материјал чак из Загреба у ковчегу са двоструким дном. Нашли су се ту историја Свесавезне комунистичке партије (большевика), неколико Лењинових дела, листови „Срп и чехић“, „Пролетер“, говори истакнутих револуционара, леци...

Они који нису били предвиђени за „индустри-

јалце“ — туристе, дочекивани су у граду путем лозинке и неопажено одвођени у вилу. Из Босне, Македоније и Црне Горе није било никог. Истина, Мара Нацева је била Македонка, али је дошла као Нишлијка. Када су се сви окупили, курс је почео. Ходник горњег дела куће претворен је у учионицу. Ту су били постављени столови и столице, држана предавања и консултације... Радило се и у собама по кружоцима. На крају дана, литература је скривана испод плочица у поду једне просторије.

ПОЛИЦИЈА НИЈЕ САЗНАЛА

Храну су припремале Мара Радоњић, Весела Иванчић и Федора Његован. Мара Радоњић, звана „Црногорка“, била је члан Покрајинског комитета. На курс је дошла с пуно радости, али када јој је Павле Пап рекао да руководи кухињом, бризнула је у плач! Тек на Попивоцину интервенцију да је то партијски задатак, примирила се. Ипак, поред силних обавеза, стизала је и да чује понеко предавање.

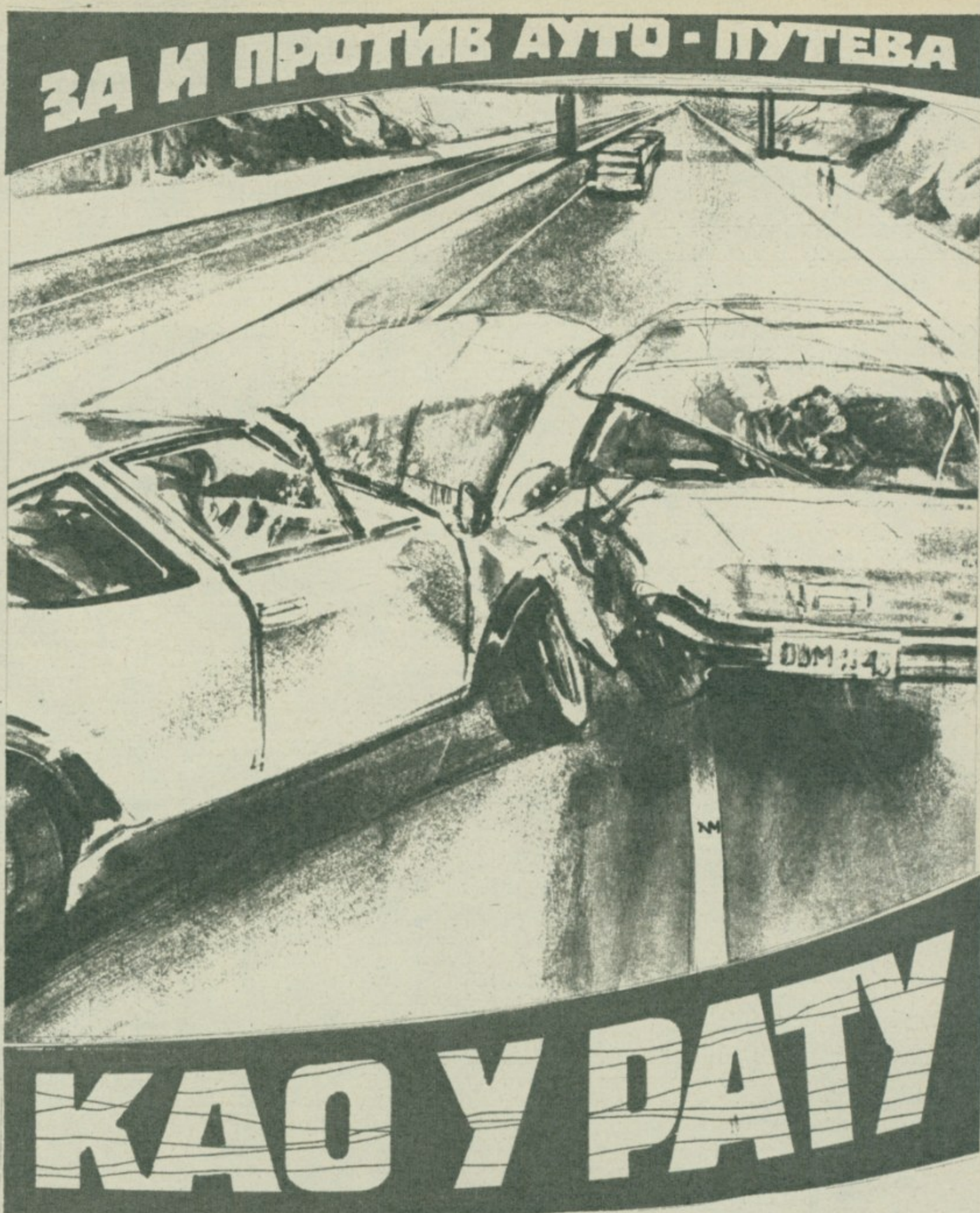
Они којима је био дозвољен излазак из виле, били су, на неки начин, и „срећници“, јер су могли да се окупају у мору. То су били Мара Нацева, Крсто Попивоца, Павле Пап, Вида Томшић, Јожа Турковић... Попивоца се једном умало није удавио пошто није знао да плива! Словенца Виктора Стопара слушаоци школе назвали су — „лулаш“ због тога што је стално димио лулу. Међутим, Попивоца је то сматрао корисним, уверен да жандарми неће посумњати у онога ко пуши лулу.

Вида Томшић је била задужена да глуми „богату даму“ аристократских манира. Глумила је беспрекорно.

Полиција никада није дознала да је у Макарској радила партијска школа. Као што су дошли, учесници скупа су тако и отишли. Шефу туристичког уреда су враћени кључеви, а када се Ирена Сикити вратила кући, све је било на свом месту, онако како је оставила.

Вила „Ирена“ постоји и данас. Биће претворена у меморијални музеј. Од двадесет четворо њених „гостију“ септембра 1940. године девет је, касније, проглашено народним херојима.

М. Тодоровић

ГЛАТНЕ АСФАЛТНЕ ТРАКЕ КОЈЕ ЋЕ УСКОРО ПРЕКРИТИ НАШУ ПЛАНЕТУ — КАКО КАЖУ НЕКИ СТРУЧЊАЦИ — НАРУШИЋЕ ЕКОЛОШКУ РАВНОТЕЖУ И ДОВЕСТИ ДО ДЕГЕНЕРАЦИЈЕ ЖИВИХ ЋЕЛИЈА

У многим земљама све чешће се чује питање: да ли градити нове ауто-путеве или тај новац улагати у нешто „паметније“.

Против грађења нових ауто-путева први су дигли глас еколози. Асфалтне траке нарушавају животну средину и ремете еколошку равнотежу стотинама километара изван места којима пролазе.

— Присетите се када сте последњи пут видели птице крај ауто-путева или цвеће — поручују они. — Ако наставимо да их градим овим темпом, Земљина кугла ће ускоро бити попљочана.

Биљака ће бити све мање, а самим тим и кисеоника, издувни гасови аутомобилских мотора нарушиће стабилност концентрација и узајамног односа кисеоника и угљен-диоксида у атмосфери, што ће за собом повући настанак одређених хемијских реакција у вишим слојевима ваздуха. На тај начин, уништиће се невидљиви заштитни омотач око наше планете,

космичко зрачење постаће јаче и у крајњем случају и фатално, јер ће изазвати измене у генетској структури људских ћелија, као и свега живог на нашој планети, а ултраљуби и ултравиолетни зраци несметано ће пролазити кроз атмосферу и стварати јаке опекотине на људском телу.

И љубитељи природе прикључују се овом фаталистичком гледишту.

— Живећемо на ауто-путевима — јадикују они. — На њима ћемо се рађати и умирати!

Присталице друге стране тврде да су ауто-путеви неопходни за економски и технолошки напредак наше цивилизације и да су једно од средстава за комуницирање, зближавање људи, земаља, култура, поднебља... Зашто би се улагало у градњу ауто-путева, када би све било тако црно? — кажу. — Нису криви ауто-путеви, већ свест људи!

Почетком 1946. године у Француској је постојало само 22 километра ауто-пута, који је водио од Париза до Версаја. У то

време Немачка је већ имала 2000 километара, а Италија 500. Међутим, 1978. године ситуација се изменила: мрежа ауто-путева у Француској, подразумевајући саобраћајнице које имају по две траке за један смер, износи 4600 километара, у Немачкој постоји 16000 километара, од чега 4500 километара припада ауто-путевима. У овој земљи, на пример, планира се да се за наредних 50 година изгради још 28000 километара путева, од чега би половина били ауто-путеви.

— А колико ће само тај пројекат коштати! — питају ауто-путоморци.

— Око 150 милијарди марака, нешто више него што кошта неколико атомских бомби — саркастично кажу њихови противници.

У међувремену, возња ауто-путем постала је савремени вид рата. Статистика каже: на једног смртно повређеног на ауто-путу, долазе три тешко рањена. Исто као у рату!

Б. Ј. 5

ПОТОЧНА ПАСТРМКА

ЛИПЕН

КАЛИФОРНИЈСКА ПАСТРМКА

ПЕШ

Илустровао: Ненад Мирковић

УВЕК ГЛАДНЕ ЛЕПОТИЦЕ

ЈЕЗЕРСКА ПАСТРМКА

МЛАДИЦА

УВЕК МАДНЕ ЛЕПЈУТИЦЕ

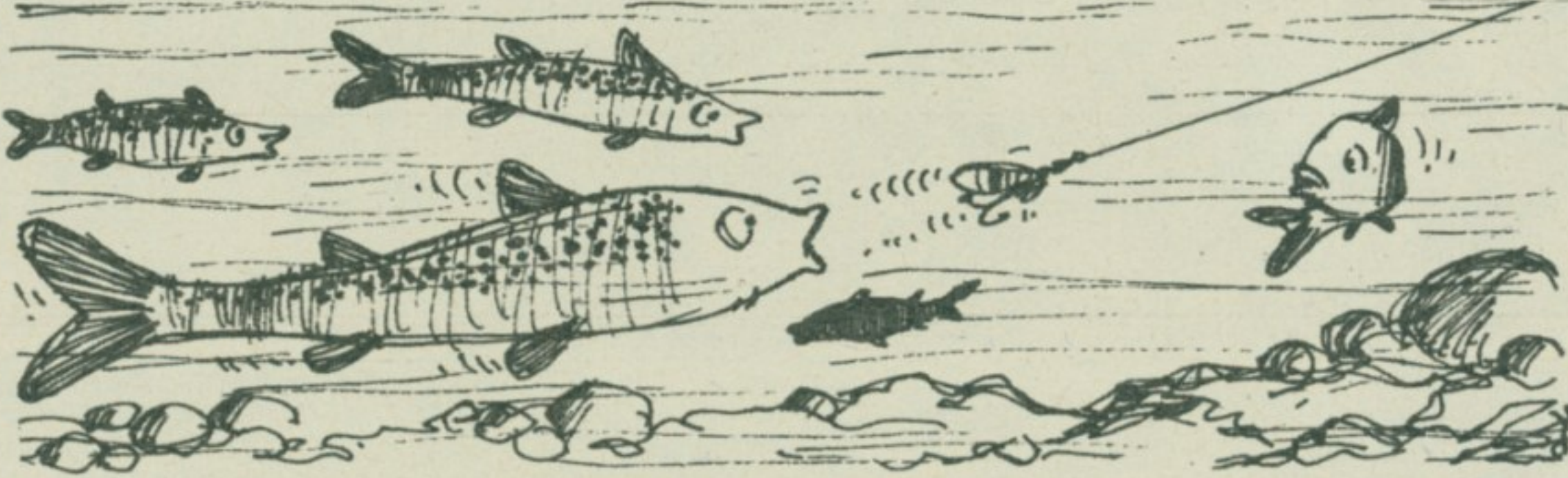
Иако су изузетно занимљиве за спортске риболовце, гурмане и научнике, живот пастрмки донекле је обавијен тајном.

Рибе породице пастрмки Salmonidae могу се поделити на две различите групе: једне имају мале, слабе зубе, док су у чељустима других изузетно снажни и развијени. Прве по већим крљуштима личе на рибе из породице шарана, а друге су прекривене ситним крљуштима што је одлика правих грабљивица. Воја пастрмки је врло променљива, нарочито оних зубатих, због чега се с правом називају и „камелеони међу рибама“.

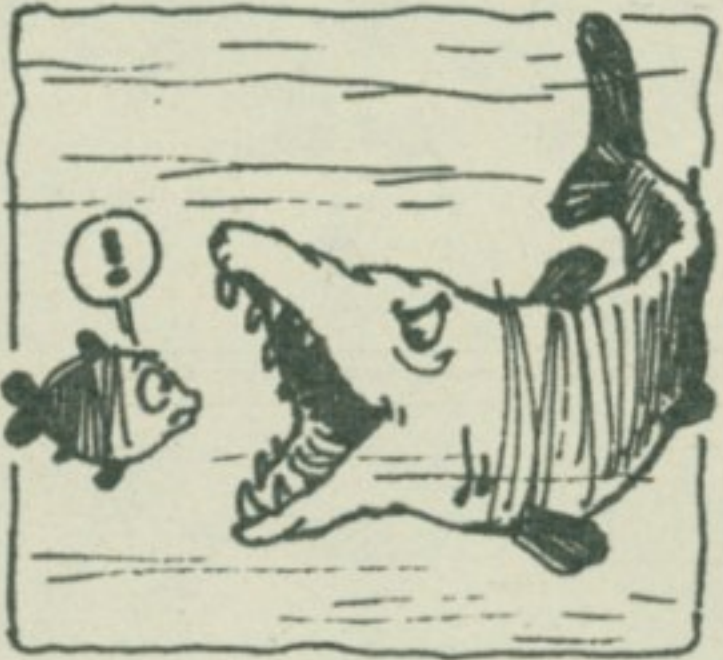
Пастрмке троше много кисеоника, услед чега тешко могу да опстану у топлим водама. За 24 часа, једна пастрмка на килограм своје тежине потроши око 100 кубних сантиметара кисеоника, ако температура воде износи 10°C. Али, ако се жива у термометру погне за само пет степени, иста риба троши два пута више кисеоника: чак 220 кубних сантиметара, док је шаранам на истој температури воде потребно у првом случају 10 до 20, а у другом 70 до 80 кубних сантиметара кисеоника. Уколико су пастрмке млађе, потребно им је више кисеоника, односно што хладније воде. Одрасле пастрмке могу да живе на температури воде од 1 до 17°C и могу да издрже највишу температуру од 21°C, ако је вода богата кисеоником. Међутим, младе рибе не могу преживети температуру већу од 34°C.

Са малим изузецима, пастрмке су распрострањене на северној Земљиној полулопти. Неке врсте бораве у слаткој, а неке у сланој води, одакле у време икрања, гоњене изузетно jakim и до данас недовољно истраженим нагоном, отпливају у реке и потоке где одлажу јајашца, односно млећ. На један килограм своје тежине женка избази око 1.500 јаја. Оплођена јаја развијају се два до три месеца, па и дуже, што зависи од температуре воде. Млади се излегу са кесицама у којима се налази резервна храна за неколико недеља, после чега почињу сами да траже храну.

Пастрмке расту полако, што зависи од врсте и услова живота. Иначе, наша земља је богата водама које насељавају ове рибе.

све остале врсте пастрмки и једе готово све што се нађе пред њом: рибе, (чак и своје најближе сроднике), затим инсекте, жабе, црве, водене животиње. Из виров, врлога, дубоких окука поред обала и јаких матаца, младица стреловито напада плен, шчепа га својим снажним чељустима и одмах прогуте. Опрерна, дивља и неповерљива, ова необична риба, изузетно укусног меса и врло цењена у спортском риболову, постаје приступачнија само у време икрања. Тада се толико занесе да се изнад ње може прећи и чамцем, а да не побегне.

Најближи сродник младице је главатица (Salmo marmoratus или Trutta genivittata), којој је слична и по изгледу и начину живота. Међутим, док младице код нас живе само у водама дунавског слива, главатица насељава Сочу, Зету и Неретву, дакле реке јадранског слива.

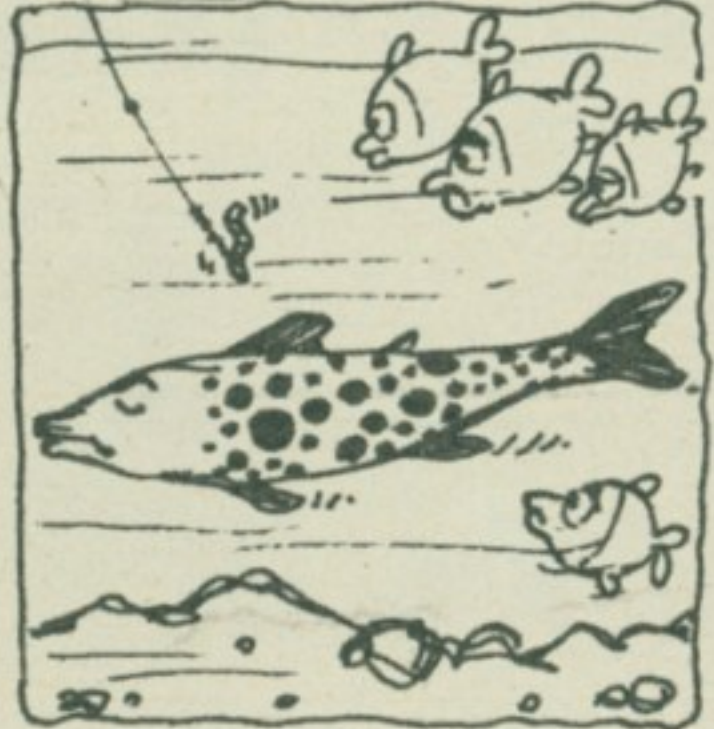
monidaea) у језеру. Њен блиски сродник је и кетница (Salmo letnica), чије је изврсно месо црвене боје због хранења планктонских рачићима који садрже црвене масти липохрома.

Док су младе, језерске пастрмке хране се ситним организмима (инсекти, ларве, пужихи), а када одрасту, постају изразите грабљивице и једу углавном рибу.

За разлику од других врста риба, које се мресте у пролеће или лето, пастрмке потомке остављају у јесењим и зимским месецима, када је вода хладнија, односно бојатија кисеоником. Језерске пастрмке често се укрштају са својим сродницима из реке и потока, услед чега међу њима постоји доста варијаната. Међутим, ово доводи и до великог постotka јаловости (до 80 одсто) код појединих врста.

ШАРЕНКА ИЗ ПОТОКА

На већој надморској висини, у брзим, хладним и бистрим водама са каменитим дном, нарочито у потоцима високих планина, живи стрвака, стриф, шарена риба, бистранга, поточара, шаренка (Salmo trutta m. fario) — поточна пастрмка. Ова врста рибе је сигурно једна од најлепших и најцењенијих слатководних риба, просечне дужине од 35 до 40 сантиметара, понекад и двоструко већа, и тежине од 4 до 5 килограма. Воја њиховог тела, због чега су и омиљене, разликује се

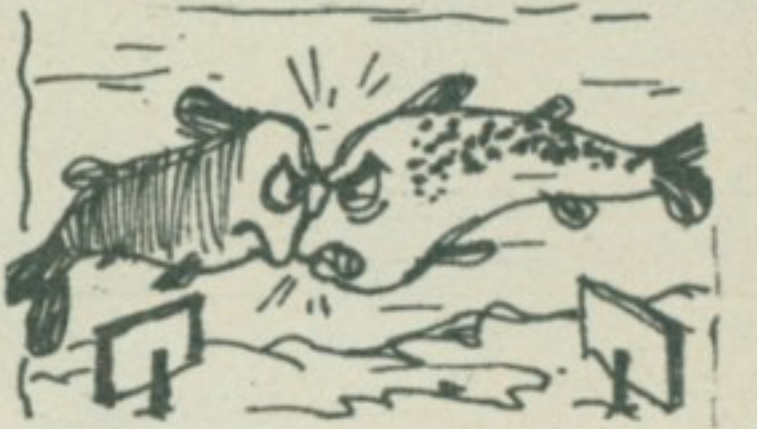
зависно од квалитета воде и врсте дна. Попрскане су разнобојним, живописним, тачкицама, по чему се разликују од својих сродника.

Поточна пастрмка је, као и остале Salmonidae, врло прождрљива: у њен јеловник спадају водени мекушци и мање рибе, затим жабе, ларве, разне врсте инсеката, љускар, глисте, црви и сл. Икрају се од септембра до краја марта, што зависи од температуре воде и климатских услова, када траже живљу метицу са песковитим

Дужицаста пастрмка напредује брже од осталих пастрмки. Али, по урођеном инстинкту, после четврте године живота настоје да пређу у море. Иначе, ова врста пастрмке, због квалитетног меса, лаког гајења и отпорности према болестима и паразитима, има врло важан привредни значај.

КАД СЕ СРОДНИЦИ НЕ ТРПЕ

Липена (Thymallus), риба из породице Salmonidae, називају још липљен или липљан. По изгледу се видно разликује од других врста пастрмки, нарочито по дугачком и високом леђном перају. Просечна дужина тела ове рибе са мало костију и врло укусног меса је 25 сантиметара, а тежина 250 грама. Изванредни пливачи, али на удицама мање борбени од пастрмки, липени немилосрдно уништавају јаја и млађ ових својих блиских сродника, иста као што поточна или језерска пастрмка тамани њихову икру. Зато су ретке воде где липени и пастрмке живе заједно.

вају јаја и млађ ових својих блиских сродника, иста као што поточна или језерска пастрмка тамани њихову икру. Зато су ретке воде где липени и пастрмке живе заједно.

ЗИНУО КАО ПЕШ!

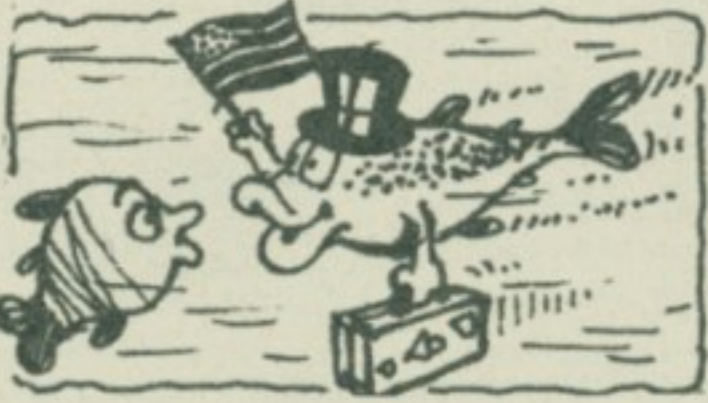
Гулка, мањак, чеп, главаш, главоч, бујан, гелавац, пуља, а најпознатији као пеш (Cottus gobio) је риба бистрих брдских потока и река која се истиче по изразито великој глави, по чему подсећа на пуноглавца. Због врло великих уста и запањујуће прождрљивости ушао је и у народну изреку „Зинуо као пеш“. Кожа ове рибе је без крљушти, глатка и љигава, а месо врло укусно. Нарасте до 18 сантиметара и, кажу, лакше га је ухватити рукама него на удицу!

ДУЖИЧАСТИ ДОШЉАК ИЗ КАЛИФОРНИЈЕ

Ова врста пастрмке пренесена је у Европу из Калифорније по чему је код нас и названа калифорнијска (Salmo trutta irideus). Због светле, црвенкасте пруге на њеним боковима која се на светлости прелива дугиним бојама, чиме се разликује од других врста пастрмки, ова риба је названа и дужицаста пастрмка.

Пошто су издржљивије од наших поточних пастрмки,

калифорнијске пастрмке могу да опстану и напредују и у топлим водама, где су честе промене температуре, због чега су врло погодне за порибљивање слободних вода и вештачко гајење у рибањацима. Без тешкоћа опстају и у водама чија се температура пење до 25°C.

ПИТАЈТЕ!

Ако вас интересује нешто посебно о рибама из наших вода, о томе како живе, како се лове и припремају за јело, питајте — пошаљите писмо „Политикином забавнику“. Одговориће вам познати стручњак инжењер Милош Ђонић који је уступио материјал и за овај текст о рибама-грабљивицама.

РЕКОРДЕР ПРОЖДРЉИВОСТИ

Сулач или штулац, познатији као младица (Huso huso) једна је од најјачих и највећих риба у нашим водама, и то дунавског слива: живи у Уни, Врбасу, Дрини, Босни, реке у Сави. Достигне дужину до 2 метра и тежину од 20 до 30 килограма, а у изузетним случајевима и 80 килограма. Својом прождрљивошћу младица надмашује

Dik
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

2-11
Dik Browne

© King Features Syndicate, Inc., 1979. World rights reserved.

ПРЕДАЈЕМ ВАМ КОМАНДЕ!

ДРУГИ
СВЕТСКИ РАТ

Данас отмицаре авиона
очекује затвор. Међу-
тим, први ваздушни пи-
рати добили су висока
одликовања.

У лето 1942. Ромелов Афрички корпус победоносно је кроз либијску пустињу потискивао британске јединице. РАФ-ова 217. ескадрила торпедних бомбардера „бофор“ имала је задатак да у Медитерану потапа бродове који су снабдевали немачке оклопне јединице.

У зору 28. јула један „бофор“ је првим торпедом усред машинског одељења погодио немачки танкер од 10 хиљада тона. Истог часа је бродска артиљерија погодила „бофор“ у нос. Док је танкер нагло тонуо, торпедни бомбардер је немоћно легао на морске таласе.

Пола часа касније уз гумени чамац у којем се налазила посада авиона, слеће је италијански хидроавион. Командант авиона капетан Тед Стревер, навигатор Вилем Дансмор, радиста Реј Браун и стрелац Вилки Вилкинсон постали су заробљеници.

Хидроавион је заробљенике пребацио до јонског острва Леукас. Следећег

јутра Италијани су Британце стрпали у реп великог тромоторног авиона „кант“, у тесно удубљење без прозора.

— Куда нас водите? — запитао је капетан Стревер.

— Таранто! — пилот италијанског хидроавиона му на мапи љубазно показа једну тачку на јону Апенинске чизме. — У заробљенички логор!

— Мрзим бодљикаву жицу! — промумла навигатор Дансмор. — Гадно име: Таранто!

ЗАРОБЉЕНИЦИ ЗАРОБЉАВАЈУ

Три снажна мотора су већ двадесетак минута равномерно брундали над сунцем обасјаним морем. Сасвим напред у „канту“ је за командама седео заповедник авиона. До њега је безбрижно дремнукао механичар. Иза заповедника је други пилот листао илустровани часопис. Радиста је за малим столом и-

знад кутка у којем су се шћућурили заробљеници нешто чепрао око свог апарата, а преко пута је војник-стражар радознало буљило кроз прозор.

— Само стражар има оружје — кроз зубе процеди стрелац Вилкинсон. — Време је. Крећем.

Вилкинсон је устао, попео се уз два степеника, гурнуо радисту у раме и, показујући му прозор, узвикнуо:

— Амико, пази!

У часу кад је изненађени Италијан подигао главу снажни стрелац га зграби за врат, просто га истрже из седишта и баца према друговима. Вилкинсон је, окретношћу мачке и силином слона, у магновењу десницом треснуо стражара по потиљку, а левицом истог трена ишчупао пиштољ из футроле и дсбацио га капетану Теду Стреверу. Ошамућени стражар се свалио преко другог пилота.

Зачувши буку, италијански капетан скочи са командног седишта и окре-

те се с револвером у руци. Стрелац Вилкинсон се преварио и капетан је био наоружан.

Тед Стревер и италијански командант стајали су лицем у лице, с упереним оружјем. Одлучивали су делићи секунде. Заправо, одлучио је механичар. Гужва га је пренула из дремежа. Окренуо се да види шта се збива: угледао је два човека с кажипрстима на орозима и схватио да би, дође ли до пуцњаве у тесном хидроавионском трупу, вероватно он зарадио који метак, па га је ухватила паника. Бадио се у страну и при том нехотице избио пиштољ из командантових руку.

НЕУГОДАН СУСРЕТ

— Вежите их! — нареди капетан Стревер, па се окрете италијанском команданту и најљубазније му се осмехну. — Опростите, колега, али морамо бити на опрезу да нам се не би десило оно што се десило вама!

Стрелац Вилкинсон је постао стражар. Капетан Стревер је сео за команду „канта“, радиста Браун уз

радио-станицу, а навигатор Дансмор сео је за сто и позабавио се одређивањем положаја.

— Треба, капетане, да летимо на запад док не стигнемо до стопала и пете Италије! — рекао је. — Затим ћемо обалом до Сицилије, а онда на југ до Малте! Око 550 километара лета!

Италијани су се шћућурили као покисле кокоши. Најочајнији је био стражар: јецао је, кашљуцао, чинило се да ће сваког часа почети да повраћа.

— Да их одвежемо, капетане? — сажаливо запита снажни Вилкинсон. — Били су љубазни према нама. На Левкасу су нас добро нахранили и напојили вином!

— Одвежи! — рече Стревер. — Али их ти и Браун не испуштајте из вида!

После извесног времена италијански навигатор показа на карту и запита британског колегу:

— Куда?... Африка?

— Не, амико! — одговори Дансмор. — Малта! Идемо на Малту!

— Но, мама миа! — ужаснуто поскочи Италијан. — Малта молти „спитфајери“, молти „харикени“,

СТАРЕ ПРИЧЕ И ВЕРОВАЊА

КАД СЕ

Гдекоји прости људи приповиједају да Земља стоји на води, вода на огњу, а огњ на змајогорчеву огњу. Гдекоји, пак, у шали

кажу да Земља стоји на вољу, па кад во махне увом — онда се Земља затресе — записао је Вук Караџић.

Превелико време

„Цела земља је четвртаста“ — каже једна прича са Хомоља „и држе је на леђима четири бика. Један је црн, други плав, трећи црвен, а четврти бео. Сваки од бикова држи на леђима по један део света: црни — запад, плави — југ, бели — север, а црвени — исток. Сва четири бика стоје у жутој води коју пију и којом се хране.

молта артиљерија! Малта бум-бум-бум!

— Не брини — насмеја се Дансмор. — Чуваћу те као мамица!

После извесног времена Стревер је у даљини угледао италијанску обалу.

— Скрећем на југ! — обавестио је другове. — Не смемо се сувише приближити копну!

Капетан Стревер је водио хидроавион на југ све док Дансмор није био сигуран да су прешли Апенинско полуострво. Онда је скренуо на југозапад и запитао:

— Реје, шта мислиш да ли да покушамо да ступи-

мо у везу с контролом летња на Малти?

— Ја не бих! — рече радиста. — Могле би Швабе да нас открију! Више волим да нас оборе наши него Швабе!

Тек што је Браун изговорио те речи, одјекну Вилкинсонов повик:

— „Ју-52“! Долази нам са леђа! Држите се, покушаћу да га преварим!

Стрелац Вилкинсон попео се у стрелачку кулу на репу хидроавиона и два пута повукао „кантове“ топове горе-доле, што у ратној авијацији значи: „пријатељски авиони“. „Јункерс“ се окренуо и нестало.

— Уф! — отегнуто одахну Вилкинсон. — Било ми је хладно око срца!

НАШИ НАС ГАЂАЈУ!

„Кант“ се приближавао Малти, најбоље брањеном острву у свету. Реј Браун је све нервозније баратао око радио-станице.

Сто му репатах ђавола! опсовао је. — Предајник не ради!

Тед Стревер устаде и руком позва италијанског капетана.

— Предајем вам команде, капетане! — рече растављајући речи на слоге и

помажући се кретњама како би га Италијан што боље разумео. — Ви сте вештији с овим авионом од мене. Долазе критични тренуци, јер ће нас Енглези сваког часа напасти. Кад вам дам знак слећите што брже будете могли, без обзира шта се буде збивало око нас! Разумете?

— Ту смо! — узвикну навигатор Дансмор показујући шуму радио-антена на брежуљку. — Пред Ла Валетом!

Хтео је још нешто да каже, али га прекиде узвик стрелца Брауна с горњег топа:

— „Спитфајери“ у борбеној формацији!

— Слећи! — викао је Стревер италијанском капетану на уво. — Доле! Брзо доле!

„Кант“ обори нос надолу. Зачу се штектање митраљеза. Кабина хидроавиона је звонила од погодака. Одјекнуше четири узастопна мукла топовска пуцња. „Кант“ се протресе од два удараца граната.

Непун минут затим пловци „канта“ заораше воду у заливу Ла Валете. Мотори су утихнули. Још се чуло штектање митраљеза.

Виљем Дансмор стрже кошуљу с тела, наже се кроз разбијени прозор и поче да маше њоме.

„Спитфајери“ су приметили сигнал предаје. Један је остао да стражари над немоћним противником, а остали су одлетели.

После пола сата „канту“ је пришао чамац за спасавање у пратњи добро наоружаног патролног чамца.

— Здраво, момци! — поздрави спасиоце капетан Стревер. — Умало нас нисте послали међу анђеле!

— То сте ви! — зграуо се официр патролног чамца који је познавао посаду „бофора“. — А ми помислили да је сам Мусолини дошао да се преда!

Реј Браун и Виљем Дансмор су пребројали рупе на „канту“.

— Двадесет митраљеских метака и осам граната! — реферисали су капетану Стреверу. — Ко још каже да не постоје чуда?

За прво ваздушно пиратство у историји капетан Тед Стревер и навигатор Виљем Дансмор били су одликовани Крстом за летачке заслуге, а радиста Реј Браун и стрелац Вилки Вилкинсон Медаљон за летачке заслуге.

А. Р.

ЗЕМЉА ТРЕСЕ

НА РИБИ СТОЈИ ВО ПРИТИСНУТ ТЕРЕТОМ ЗЕМЉЕ. АКО МУ, КОЈОМ НЕВОЉОМ, НА УВО СЛЕТИ МУШИЦА, ЖИВОТИЊА СЕ РАЗГОРОПАДИ И — ЕТО НЕСРЕЋЕ...

Сваки мора у току године једном да се протресе, а када то чини, затресе се и цела страна Земље коју он држи“.

Бикови, веровали су људи, старе и постају све немоћнији, а Земља је тешка и голема. Једнога дана поклекнуће под бременом и доћи ће до великих потреса и потопи.

„Земља стоји на води вода на риби, а риба на воду“ — веровало се не-

кад давно у скопској котлини. Чим се вода заљуља, праћакне се риба, стресе во, а онда и Земља.

Овакво веровање, раширено око Гацка и Требиња, забележио је и сакупљач народних умотворина Јанићије Памучина — на риби стоји во притиснут теретом Земље. Ако му, којом невољом, на уво слети и најмања мушица па во покрене само једну длаку, животиња се

разгоропади и — ето несреће.

„Земља плива у великој води заједно са двама огромним рибама. Ако се која од њих праћакне па репом удари о Земљу, она се и затресе тако јако да ни камен на камену не остане“ — веровали су у давна времена наши људи у Међумурју и Прекомурју.

У Војводини и Славонији приповедало се како је за велики гвоздени стуб на којем почива Земља везан ђаво који се отима, гризе гвозђе, звеичи ланцима и бесомучно дрма Земљу на којој се руше куле, градови и планине, изливају реке и мора.

У Црној Гори забеле-

жено је веровање да је „цар Дукљан у виру под Везировијем мостом везан у синџир, који једнако глође, и уочи Божића таман да га преглође и свијет да ужди, а Циганин сваки по једном удари маљем у наковањ те притврде“.

Ђаво на ланцу

Ово предање одговара старом обичају распрострањеном од Алпа и Балкана до јужног Кавказа по којем сваки ковач одређеног дана удари чекићем у наковањ да би тако утврдио ланац који ђаво преко целе године глође.

У Бевђелији и околини приповедало се како Земља почива на стубу, стуб на корњачи, а око стуба пролазе биволи. Ако се који од бивола очеше о њега, ето опет несреће.

И тако су, од уста до уста неугог света, кру-

жиле приповести о томе зашто се Земља тресе.

Нека од ових веровања преузета су из старозаветних прича у којима наша планета стоји на стубовима. На једној вавилонској плочи из 1180. године пре н.е. представљена је Земља како лежи на великој смотаној змији која представља океан. Слична представа света налази се и на једном хетитском печату, као и неким старим египатским релјефима на којима је сачувана слика Земље између рогова бика. Овај мотив раширио се, како се верује, расељавањем азијских сточара.

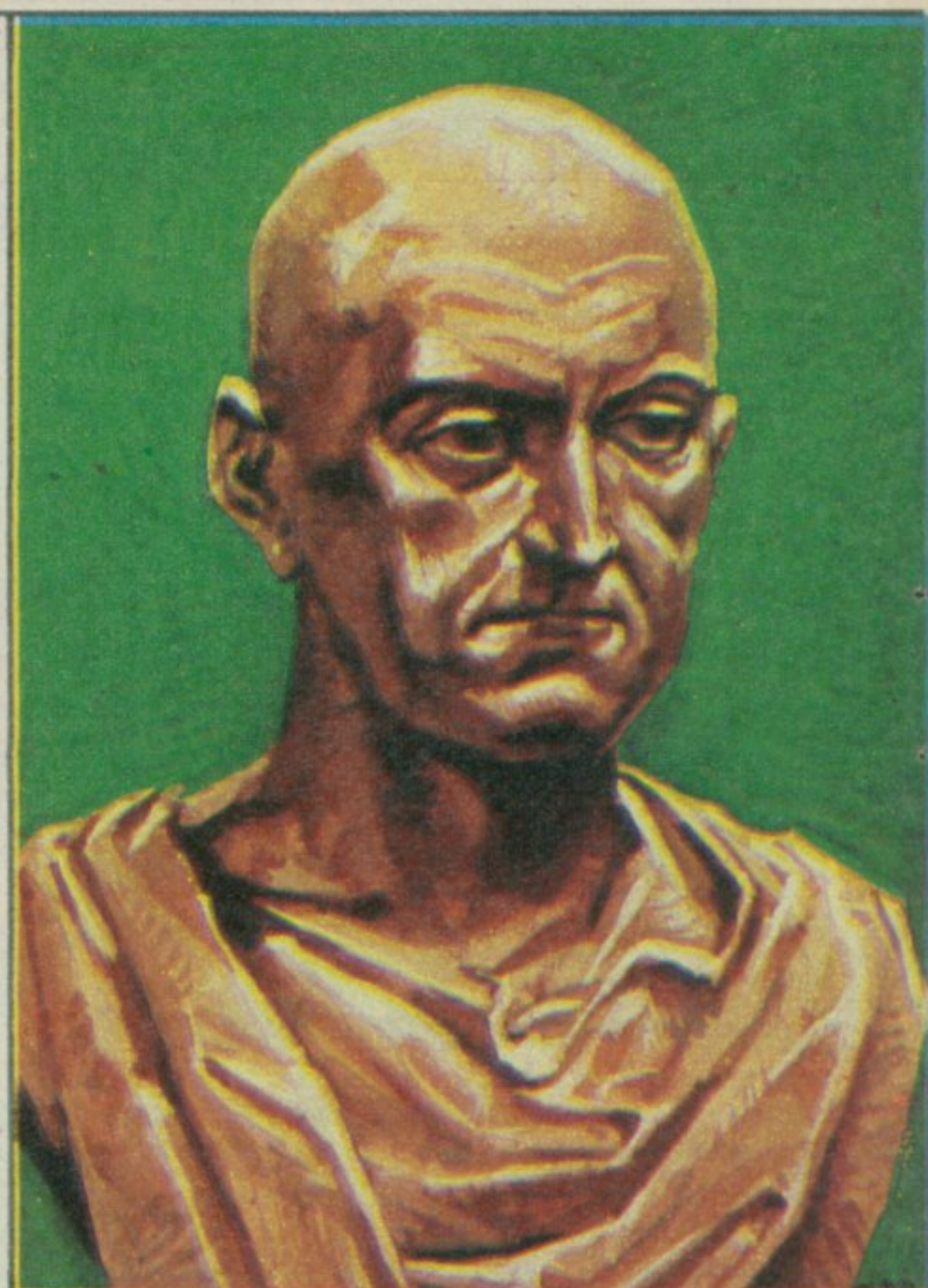
Прошли су тако векови док људи нису схватили да несрећа звана земљотрес настаје као последица дејства унутрашњих сила, тектонских покрета и поремећаја у Земљиној кори, вулканских ерупција или обурвавања стеновитих маса из виших у ниже планинске пределе.

Љ. Т.

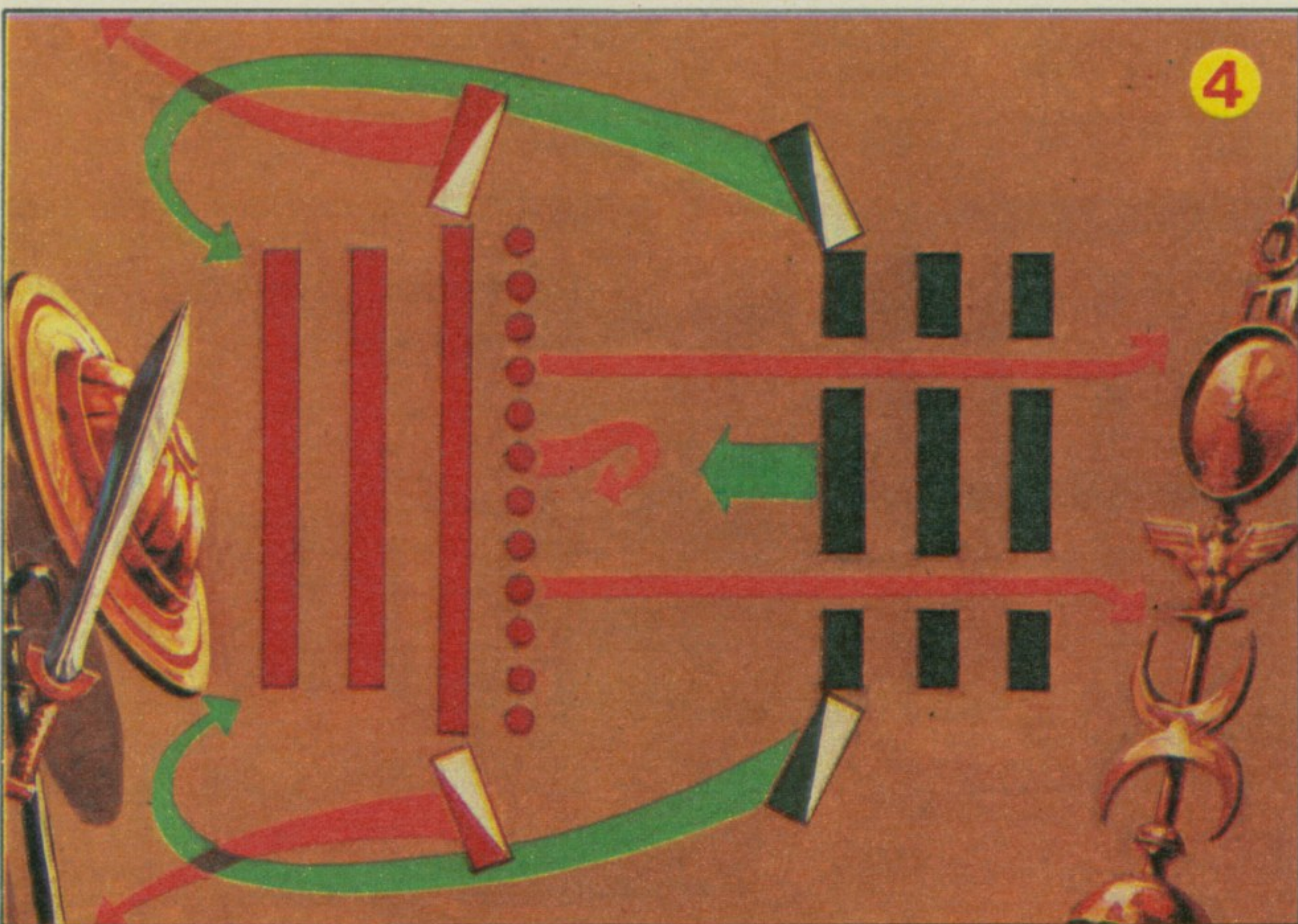

РЕЧ ЈЕ ДАТА! — Ханибал, син картагинског војводе Хамилкара, имао је само 9 година кад га је, 238. пре нове ере, отац одвео у Шпанију, извео пред жртвеник и заклео да — никад не буде у пријатељству с Римљанима! Дечак није заборавио дату реч. Када је 17 година касније и сам постао војвода, почео је одмах да припрема рат против Рима. У пролеће 218. године Ханибал

је на челу војске од 50 хиљада пешака, 9 хиљада коњаника и неколико десетина слонова прешао Пиринеје и кренуо ка Риму преко Алпа! Прелаз преко планина био је тежак: у дубоким провалијама нестајали су људи, коњи и слонови. Па ипак, и с таквом, ослабљеном војском, Ханибал је био у стању да ниже победе.

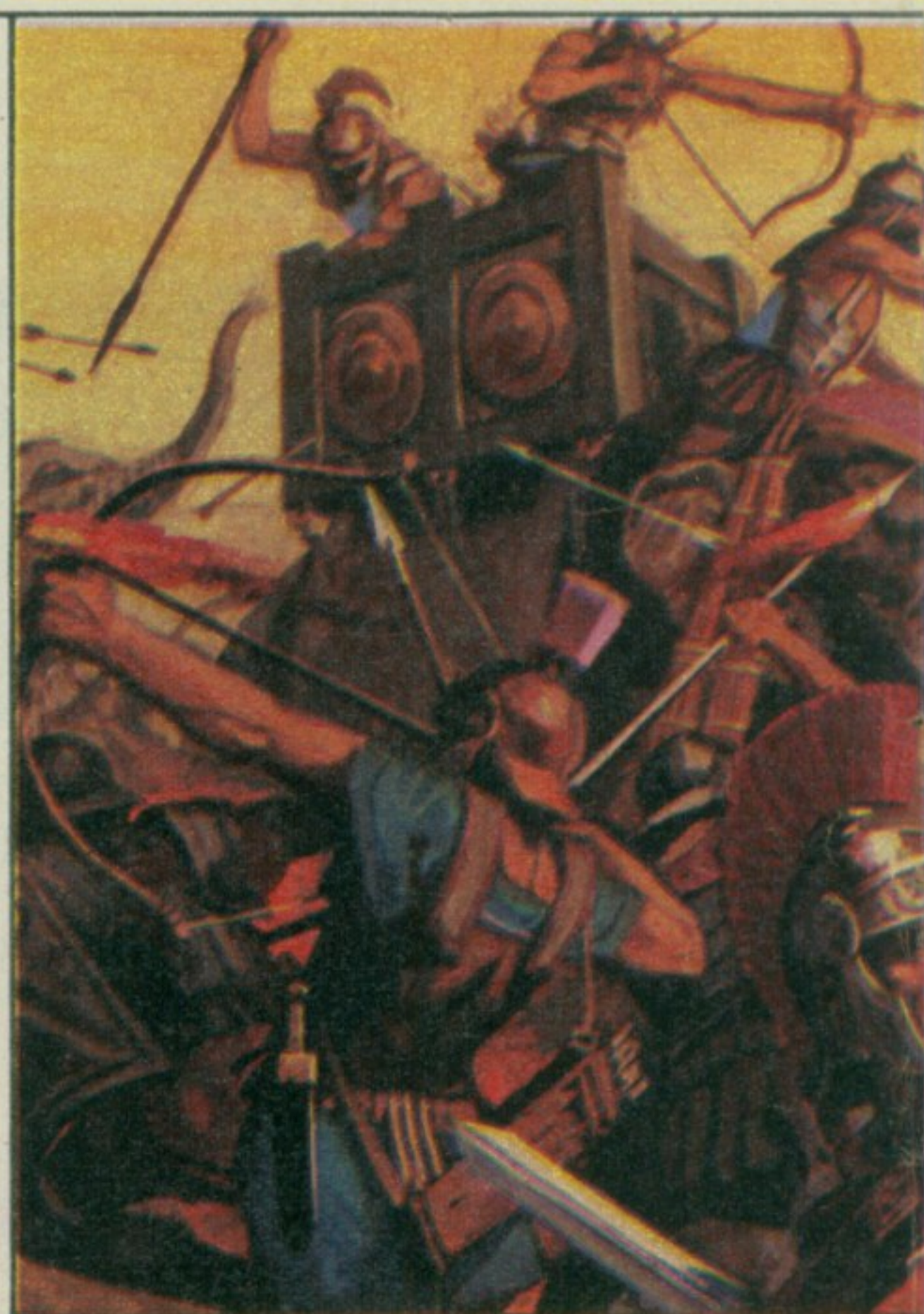

ХАНИБАЛ АНТЕ ПОРТАС — Римски Сенат са зебњом је пратио напредовање Ханибала и трудио се да што пре попуни своју војску. А она му је и те како била потребна јер је, у међувремену, Картагињанин стигао на само осам километара од Рима. »Hannibal ante portas!« (Ханибал је пред вратима!) викали су ужаснути Римљани. Али, на њихово највеће изненађење, он је тамо и стао: није се

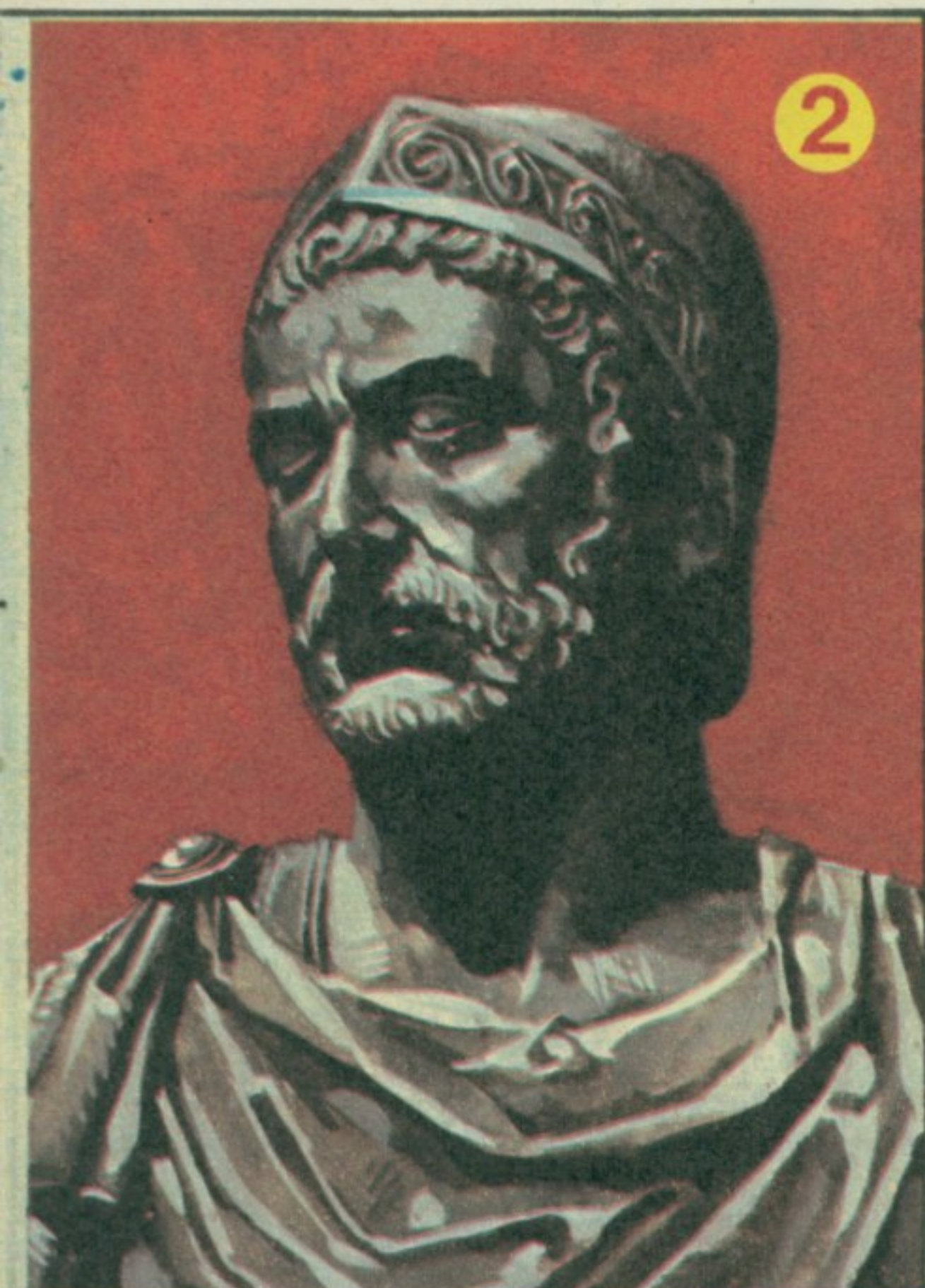
СЦИПИОН ПЛЕТЕ ЗАМКУ — Да би стекао неку предност, Сципион је одлучио да своју војску провуче кроз долину реке Баграде и тако се приближи снагама свог савезника, нумидског краља Масинисе. Тиме је постигао још нешто: Ханибал је кренуо за њим и удаљио се од својих база. Сципион је то и прижељкивао. Издао је наређење за повлачење све док није стигао до простране рав-

нице: његова и нумидска коњица могла је тек ту да дође до пуног изражаја. Сву своју војску Сципион је распоредио у три борбене линије. Исто то учинио је и Ханибал који је у прву поставио одреде најамника, у другу картагинску милицију и афричку пешадију, а у трећу ветеране који су с њим прешли Алпе.

СЛОНОВИ СТВАРАЈУ ПОМЕТЊУ — Држећи се своје, већ много пута опробане тактике, Ханибал је испред војске која је бројала око 48 хиљада бораца поставио 20 слонова. Први напад почео је с њима. А онда се догодило нешто необично: слонови су се уплашили вике па су, уместо да крену ка Римљанима, ушли у међупросторе где су

НЕ ПОБЕДИВИ

одлучио на јуриш јер је чекао војску свог брата Хаздрубала. Уместо ње, у логор му је стигла само — одрубљена братовљева глава. Тако му није преостало ништа друго него да се, на позив сената, врати у Картагину и припреми борбу за римским војсковођом Сципионом који се са војском од 30 хиљада људи пребацио на тле Африке.

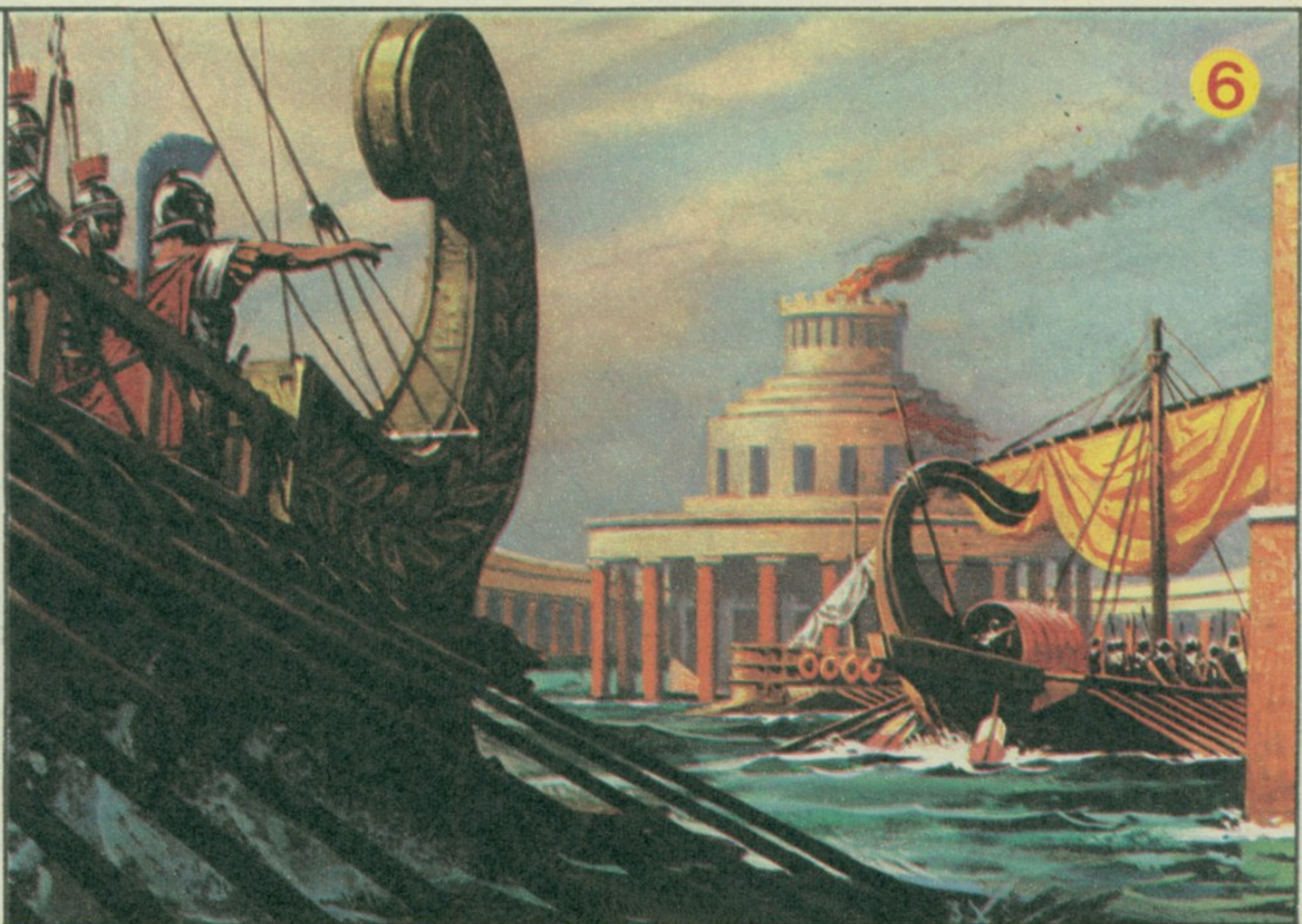

КАРТАГИНА НУДИ МИР — Ханибалу, војсковођи који није знао за поразе, било је јасно да су снаге његове отаџбине исцрпљене и да су, самим тим, изгледи на победу сасвим мали. Зато је Сципиону Старијем, истом оном војсковођи кога је до ногу потукао на Рони, Паду и Требији — понудио мир. Био је спреман да уступи све поседе у Европи, већина њих ионако је била изгу-

бљена, да би сачувао бар оне у Африци. Међутим, Сципион није прихватио услове које је нудио „непобеђени“: остало је да мач одлучи о судбини Картагињана. А он је то и учинио. У октобру 202. године две непријатељске војске улогориле су се код града Заме, 140 километара јужно од Картагине. Римљане је предводио Сципион Млађи.

их ови напали стрелама и натерали да се врате. Тек сада настала је пометња и међу људима и међу животињама, што је, наравно, искористила римска коњица и успела да потпуно потисне картагинску. Ханибал није губио главу: упутио је своје ветеране на бскове непријатеља. Али, исти маневар извео је и Сципион па је дошло до жестоког фронталног судара.

СРЕЋА ЈЕ ВАРЉИВА — У овом тренутку битке срећа је била на страни Картагињана, али не задуго: у борбу је поново ступила римска коњица и тиме је битка била окончана. Хладнокрвни и проицљиви Ханибал претрпео је свој први пораз, а Картагина приморана да прихвати услове које су јој поставили Римљани. Не само што је изгубила све своје поседе у Европи и Африци, већ

није смела да се упусти ни у какво ратовање ако за то није имала — сагласност Рима! Сем тога, морала је да плати ратну одштету од 10 хиљада талената и преда све слонове и бродове изузев 10 стражарских. Пораз код Заме значио је крај другог пунског рата, али не и Ханибала кога су његови суграђани, у знак поверења, ставили на чело државе.

НЕОБИЧНИ КОНЦЕРТИ ЗАСВИРАЈ НА СВИЊОФОН

НИЈЕ БИЛО ЛАКО ДОСПЕТИ У ОРКЕСТАР КОЈИ ТРЕБА
ДА ЗАБАВИ КРАЉА. ДЕСЕТИНЕ КАНДИДАТА ПРОШЛЕ
СУ НАЈСТРОЖЕ ИСПИТЕ ДОК НИСУ ИЗАБРАНИ НАЈМУ-
ЗИКАЛНИЈИ.

Узбуна је завладала на капијама француског двора кад је наишао опат Бежне који је краљу Лују XI и његовој свити требало да се представи једним концертном. Упорни чувари никако нису пристајали да пропусте и једна кола претоварена дрвеним сандуцима различите величине из којих је допирао не баш пријатан мирис. Опат може да уђе, али не и сандуци од којих није имао намеру да се раздвоји.

ОПАТОВА ТАЈНА

Кад је, најзад, и сам краљ обавештен о свему, наредио је да опата одмах пропусте. Згледајући се у чуду, чувари пожу-

рише да широм отворе капије.

Врло брзо све је било спремно за почетак концерта. Двадесетак сандука распоређено је на подијуму. Један, који се својом величином издвајао од осталих и подсећао на клавир, постављен је позади. За клавијатуром од двадесетак дирки седео је опат Бежне.

Краљ и дворани испунише просторију. Бежне спусти руке на дирке и необични звуци разлегосе се одајом. Задовољно се смешкајући, посетиоци аплаузом наградише прве звуке не баш обичног музицирања. Њихово одушевљење достигло је врхунац кад су почели да препознају мелодије неких народних песама. Било је, додуше, нечег необичног у Бежнеовој музици, али опат никако

није хтео да ода тајне своје вештине. Касније су, ипак, сазнали шта је учинио.

Опатов „свињофон“, како једна хроника назива овај необични оркестар, функционисао је те вечери тако беспрекорно како ни сам није могао да очекује.

Француском двору представио се са двадесетак свиња различитог узраста — од одојчади до оних тако угојених да се једва крећу. Свака од животиња била је везана у дрвеном сандуку, док јој је глава окренута ка публици. За уво сваке свиње причвршћена је штипаљка са једном оштром иглом. Штипаљка је, у нормалном положају, била отворена, а посебним механизмом полуге спајана са диркама. На сваки удар животиња је

одговарала гласом одређене висине.

Није било лако доспети у оркестар који ће забављати краља — десетине свиња прошло је најстрожу аудицију док нису изабране најмузикалније.

Припреме су, бележи хроника, трајале данима. Да чудо буде још веће, свака од животиња заћутала би оног часа кад опат дигне руку са њене дирке. Двадесет изабраних тонова мешало се, наводно, у такво сазвучје да је опат готово заплакао од задовољства.

МУЗИКА НА ПЛАМЕН

Не зна се да ли је још неко, заведен успехом Бежнеовог концерта одржаног у 15. веку, покушао нешто слично. Почетком нашег века једна америчка фабрика музичких инструмената конструисала је грдосију којој, на први поглед, није било нимало лако утврдити намену, а требала је — да свира. Чудо од 35 тона имало је неколико циновских звучника широких око пет метара. На доњем, ужем делу звучника, било је монтирано осам труба у које је, презнојавајући се, дувало осам снажних музичара. Музика је, кажу, могла да се чује педесетак километара уокло.

Ко зна шта је било са фабриком — извесно је да је само неколико оваквих инструмената нашло купце.

Забележено је да је и Бенџамин Франклин, физичар, писац и политичар, изумео, између осталог, и необични инструмент који је назвао хармоника. Са нама познатом хармоником Франклинов изум нема баш никакве сличности — састојао се од 35 стаклених плоча различите величине, промера од 7—15 сантиметара. Повлачећи влажним прстима по ивицама плоча, извијали су се, кажу, звуци „који у срце дирају“. Питање је колико су стварно били пријатни, јер инструмент се одржао само неколико деценија, и то у неким варијететима.

Свирало се, тако, са свим и свачим, па и са ватром. Средином прошлог века засвирало се и на пирефон, инструмент од 32 стаклене цеви различите дебљине и дужине. У цевима су били плински пламеници, а јачина пламена регулисана је преко клавијатуре од 32 дирке. Појачавајући, односно смањујући пламен, у цевима се јављао необичан звук. Можда је та музика неком и годила, али није сигурно да је и оном ко седне иза те клавијатуре да мало засвира плином било баш пријатно.

В. У.

МУЗ

Да није било дубокса ко зна како би изгледале године рокен-рола. Без њега би и данас многи барови, кафеи и клубови били много тиши и — невеселији.

Први дубокс конструисан је у САД, па му и назив носи печат ондашњих становника, тачније потомака робова. Први део имена који је до нас допao у нешто измењеном облику, у оригиналу гласи »juke«. Реч је афричког порекла и употребљавала се у значењу »бучно».

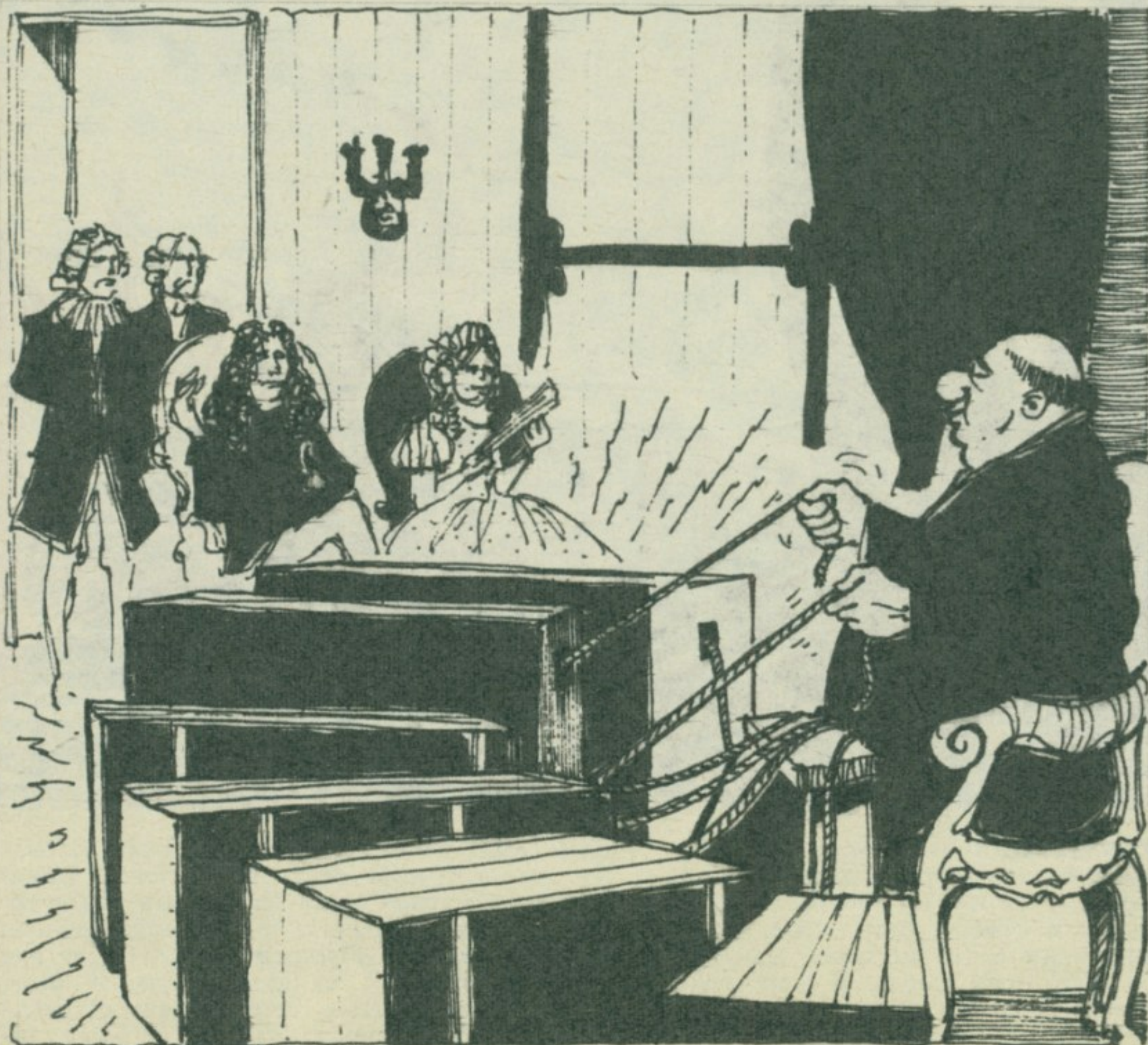
Има много различитих типова дубокса, али су сви заправо по својој конструкцији само варијације обичног грамофона. Све што онај који жели да чује одређену плочу треба да уради је да убаци новчић, одабере »своју песму« — остало ће за њега урадити апарат.

Пошто се новчић убаци, један део апарата, тзв. тастер, бележи његово присуство. Новчић затим одлази у сабирну кутију, а тастер обавља и свој други задатак — даје знак тзв. преселекторској апаратури колико плоча треба да прими. Колико новчића — толико плоча.

Тек тада, бирач притиска дугмад за жељену мелодију. Ово покреће контактну иглу и истовремено изазива окретање дела који се зове селекторски језичак (селектор — онај који бира). Језичак клизи преко свих контактних игала које нису, притиском на дугме, активирани. Када дође до оне која јесте, једна електродинамична завојница спустиће плочу. Чим језичак додирне иглу која је активирана, он се зауставља, а та плоча се спушта. У том тренутку почиње да ради мотор грамофона, а глава грамофонске ручке спушта се на последњу плочу из гомиле.

Када се свирање заврши, глава се повлачи и само уколико већ има других одабраних плоча, читав процес се понавља. Уколико је плоча која је саслушана до краја била и последња, посебна апаратура за подизање (тзв. лифтер) прикључује је осталим плочама.

Већина дубоксова у стању је да прими до стотину синглова, малих плоча. Има и типова са тзв. дугачком меморијом која омогућава да се било који број комбинација забележи, а затим свира у тачном редоследу.

**ЧУДА
ЉУДСКИХ
РУКУ**

ВЕСЛАЧКА ИЗМЕНАЂЕЊА

КАД „ГУСАР“ ПОЛЕТИ

Београд је био домаћин европског шампионата у веслању. Трибине на Ади Циганлији — препуне. Људи су толико начичкани један уз другог да се безмало — гуше.

За домаће навијаче нема радости. Трке се нижу једна за другом — Југословени немају успеха.

Долази и последња, најважнија трка. На старту су осмерци. Пет чамаца. То су посаде Мађарске, Француске, Чехословачке, Југославије и Пољске.

Требало је стићи до тог финала, до те завршене битке. Ретко је када која група спортиста пролазила кроз таква искушења као веслачи „Гусара“ из Сплита, који су бранили боје Југославије у осмерцу.

Прво су морали да прођу кроз окршај са својим највећим ривалима из Шибеника. Осмерци „Крке“ и „Гусара“ борили су се за место у државној репрезентацији.

Борба је била беспштедна и неумољива. Сплићани су побегли Шибеничанима на старту и то је било пресудно. Осмерац „Крке“ је уложио жалбу. После дугог већања жалба је одбијена и „Гусар“ ушао у репрезентацију.

УЗ МНОГО МУКА

У елиминацијама Сплићани нису имали среће. У првој групи победио је чамац Чехословачке испред Пољске, а у другој први су били Мађари испред Француза. Југословенима је припало тек треће место.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ОСМЕРАЦ, ПРОШАВШИ КРОЗ МНОГА ИСКУШЕЊА ДА БИ ДОСПЕО ДО ФИНАЛА ЕВРОПског ПРВЕНСТВА 1932, ОД ПОЧЕТКА ТРКЕ ДРЖАО ЈЕ ЧЕЛНУ ПОЗИЦИЈУ, АЛИ ПРЕД КРАЈ ЈЕ ПОЧЕО ДА ГА СУСТИЖЕ ФРАНЦУСКИ ЧАМАЦ...

Остала је само још танка нада за сутрадан. У репесажу су четири чамаца кренула дуж стазе од лве хиљаде метара да одреде победника. Само прво место доносило је пласман у финале.

Све до финала Швајцарци су били у вођству. Тек тада су Сплићани успели да их претекну и стигну први. Место у финалу ишчупано је у последњем тренутку и то — после много мука.

Титулу првака Европе бранили су Французи. Посебно су се припремили пред одлазак у Београд. Њихов тренер је изјавио да су у великој форми.

Посаде из Мађарске и Чехословачке биле су исто тако сјајне. И оне су јуришале на висока места.

Југословени су били у најтежем положају. Имали су иза себе већ три трке у последњих пет да-

на. Прво против „Крке“ за место у репрезентацији, затим у другој групи у елиминацијама и, најзад, у репесажу.

Нису имали ни велику финансијску помоћ, ни добар тренинг, ни услове који се траже у припремама за шампионат Европе.

— Имали смо само гвоздену вољу — рећи ће после трке горостасни Бруно Марасовић.

ЗА ДУЖИНУ — НА ЦИЉУ

И тако је пред препуним гледалиштем почела та финална трка за пет чамаца и једном једином заједничком жељом — победом.

Глас спикера обавешта-

вао је како се трка одвија, навијачи су дрхтали од узбуђења. Био је то велики дан веслања на Ади Циганлији.

После првих двеста метара одјекнуо је глас:

— Води чамац Југославије испред Чехословачке, Француске, Мађарске и Пољске...

Радосни поклици одјекују са свих страна. Трка одмиче — поредак се не мења.

Спикер опет понавља:

— Југословени су у вођству, али су им се Французи приближили.

И сада, после 1500 метара, француски кормилар грешти. Његов чамац скреће са стазе и у пуној брзини удара у пловак. Кљун је разбијен. Помоћи му нема. Трка је за Французе — изгубљена.

Сплићани сада лете као на крилима. Више ништа не може да их заустави. За читаву дужину они су на циљу испред Мађара.

То је крај и — тријумф. Победа и европска златна титула. Једина у осмерцу коју су Југословени икада освојили.

Бележимо и имена осморице храбрих веслача — Вјекослав Рафаели, Иво Фабрис, Елко Мрдуљаш, Јуре Мрдуљаш, Петар Кукоч, Јаков Тирони, Лука Марасовић, Бруно Марасовић. Кормилар је био Мирослав Краљевић.

Честитке, загрљаји, признања, југословенска застава на победничком јарболу. Исте вечери у официрском дому у Београду свечано уручење трофеја.

И онда — повратак слављеника у Сплит. На поласку из Београда борбени Иво Фабрис је рекао:

— Све ми изгледа невероватно. Било је тако лако.

Никад теже, а ипак — подвиг. Југословенски осмерац — првак Европе!

Овај дан биће записан златним словима у историји југословенског веслања.

Тако почиње извештај у „Политици“ објављен 5. септембра 1932. године.

Ст. Протић

Особине потребне да човек постане музичар, сликар или глумац су урођене и на њих не утиче оно што се дешава после дететовог доласка на свет. То тврди професор Универзитета у Манчестеру Ален Смитерс. Да је таленат урођен, и ми смо спремни да му поверујемо, али...

Веродостојност професорове теорије постаје нешто магличастија кад се узме у обзир онај други део његове изјаве. Још више разлога за неверицу дају нам резултати до ко-

јих је Смитерс дошао да би на крају изјавио то што је изјавио.

Професор Смитерс тврди: у фебруару се углавном рађају музичари, у мају сликари, у јуну глумци, у октобру војна лица, адвокати и лекари. Објашњење за ову појаву, сматра Смитерс, треба тражити у променама

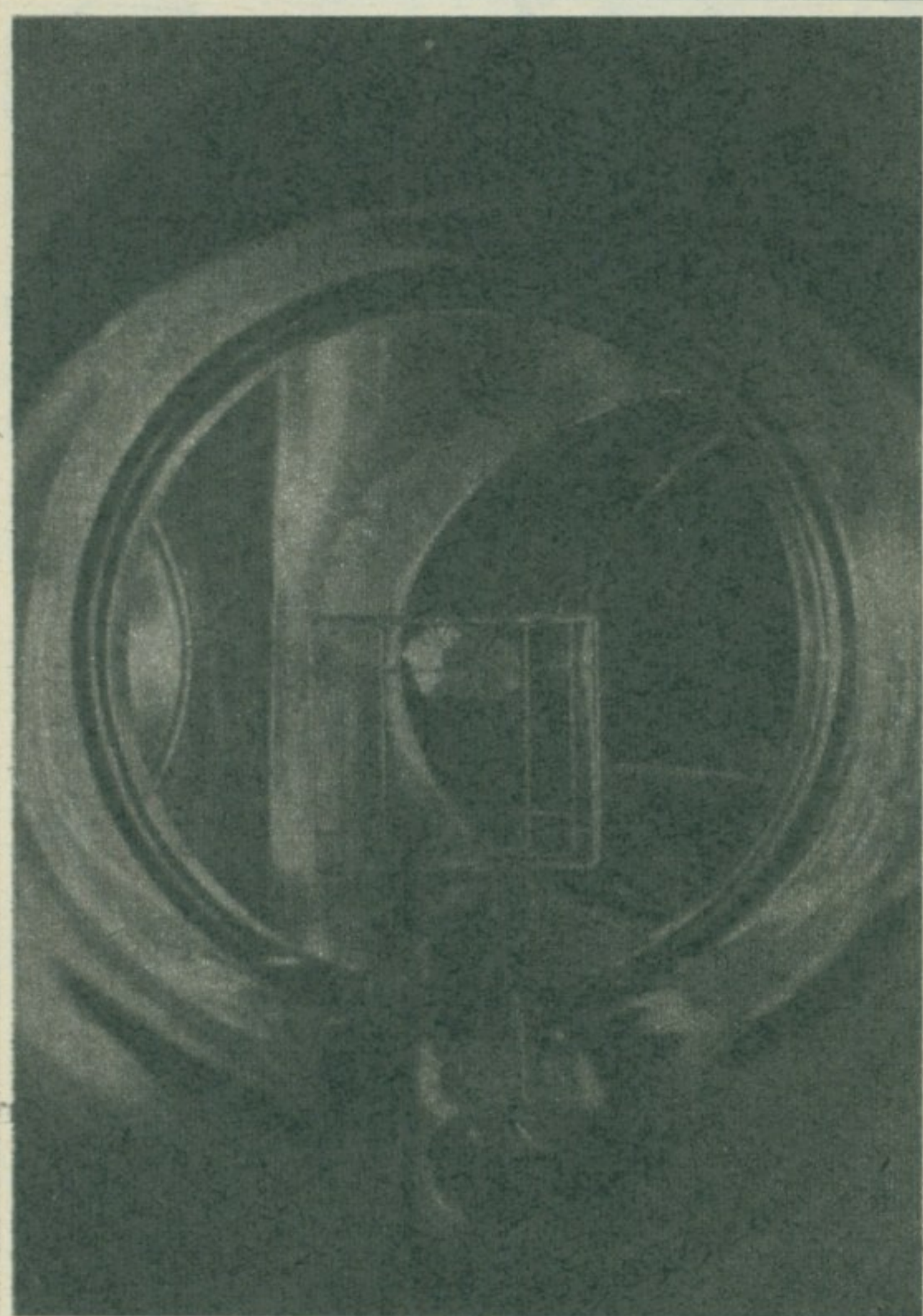
спољашње температуре и биоритму.

Да су се неки људи поменутих професија родили у поменутих месецима, сасвим је извесно, али остаје отворено питање зашто температура и биоритам нису и за друге, рођене у тим месецима, учинили исто и тако их прославили или стрпали међу адвокате или лекаре.

Ништа није речено ни за престајалих осам месеци од дванаест колико их има у години. А неки се рађају и тада...

СА БОМБОМ ПОД НОГАМА

ДЕЛОВИ МЕСЕЧЕВИХ СТЕНА УНОШЕНИ СУ У ПОСЕБНУ ВАКУУМСКУ КОМОРУ ПОМОЋУ МИНИЈАТУРНЕ ВИСЕЋЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ

Ватрена кугла је запарала небо, а затим се, ношена падобранима, спустила у узбуркани Пацифик.

Прва Месечева експедиција се вратила на Земљу. Астронаути Армстронг, Колинс и Олдрин испунили су давнашњи сан човечанства. Први пут у историји походили су Месец и 24. јула 1969. године вратили се на родну планету. Одмах су били изоловани.

Поред обиља научних испитивања која су обавили на лицу места у Мору тишине, донели су са собом тридесетак килограма узорка Месчевог тла. Био је то за научнике товар драгоценији од највећег блага, а можда и најопаснији. Постојала је вероватноћа да узорци садрже непознате, ванземаљске микроорганизме, који би за становништво наше планете могли да буду катастрофални.

Два дана касније, 26. јула 1969. године, из базе на Хавајским острвима, праћен ескадрилом млазних авиона, у највећој тајности, полетео је бомбардер типа В, да би се, после вишпечаног лета, спустио на војни аеродром у Хјустону.

Неколико часова касније, кутија са узорцима била је у лабораторији. Тог момента, резултати фантастичне космичке авантуре „Апола — 11“ стављени су на располагање научницима.

ТАЈНА МЕТАЛНЕ КУТИЈЕ

Обучена у специјалне скафандере, четири човека ушла су у пространу лабораторију педесетак метара под земљом, а гломазна челична врата херметички су се затворила. У тишини се зачуло шкљоцање електронске браве. Назад се више није могло.

Тог момента, са друге стране дебелог бетонског зида, екипе научника и медицинског особља стављене су у стање највеће приправности.

Професор Робин Брет, геолог Месчеве лабораторије, пришао је осветљеном ормару на зиду и окренуо један од групе прекидача. Специјални сигурносни уређаји били су активирани. Уколико би ванземаљски микроорганизми почели да

ПРОДИРУ, ЗА МАЊЕ ОД ЈЕДНОГ МИНУТА ПРОСТОРИЈА БИ БИЛА НАПУЊЕНА ТЕЧНИМ АЗОТОМ И ЗАМРЗНУТА, А ГРУПА НАУЧНИКА ПРЕШЛА БИ У ЛАБОРАТОРИЈЕ КАРАНТИНА. АКО БИ ПОТЕНЦИЈАЛНА ЗАРАЗА И ДАЉЕ НАСТАВИЛА ДА СЕ ШИРИ ЛАБОРАТОРИЈОМ, БОЈЕВА ГЛАВА, СМЕШТЕНА СТОТИНАК МЕТАРА ИСПОД ПОДЗЕМНЕ ЛАБОРАТОРИЈЕ, БИЛА БИ АКТИВИРАНА И СВЕ БИ НЕСТАЛО У ОГЊУ НУКЛЕАРНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ.

Пошто су сигурносни уређаји стављени у погон, најделикатнији задатак је почео.

Механичке руке су у вакуумској комори полако отвориле оловни контејнер. Први пут у историји, пред очима узбуђених научника указали су се делови Месчевих стена.

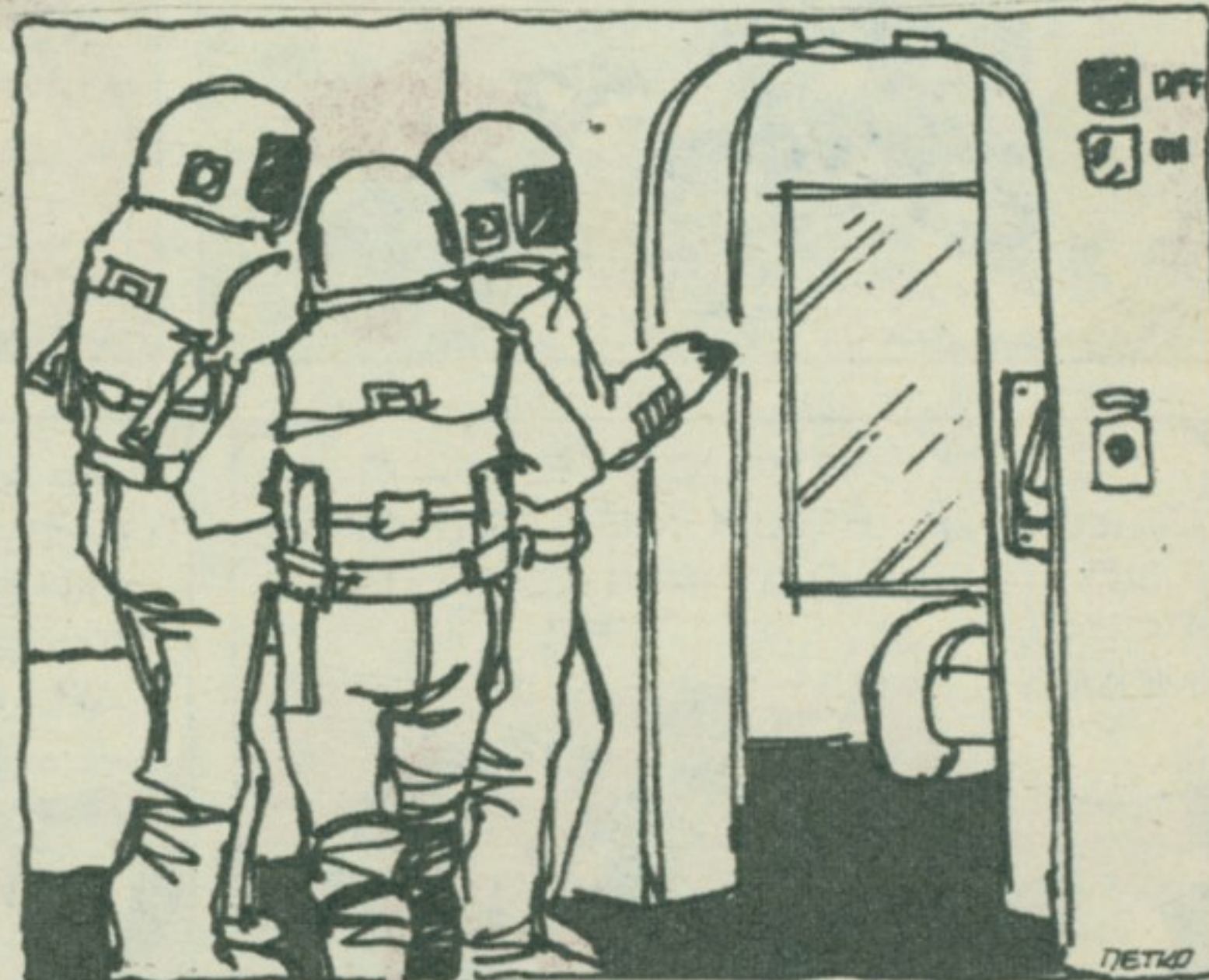
„Оно што смо тада угледали није се много разликовало од торбе пуне угља. Узорци Месчевог тла били су прекривени тамносивом прашином. Нико не би помислио да потичу са једног другог света“, — рекао је новинарима професор Брет, неколико дана касније.

ОТКРИЋЕ: УЖАРЕНО ЈЕЗГРО

Када је кутија отворена, аутоматске сисалке усисале су праšину са узорка и друга фаза деликатне операције је започела. Механичким рукама подизан је комад по комад, а затим минижатурином, за ту прилику специјално конструисаном, висећом железницом, сваки примерак је кратким тунелом био транспортован у велику централну вакуумску комору, где је наредних дана био сортиран, обележен, посебно упакован и спреман за транспорт у највеће лабораторије широм света.

Неколико месеци касније, крајем 1969. године, први подаци о испитивању Месчевог материјала били су доступни јавности.

Месец, наш најближи

свемирски сусед, настао је пре више од 4 милијарде година и старији је од Земље за читавих милијарду година. Претпоставка да је настао у истом периоду кад и Земља или да је некада био њен део, показала се нетачном, а како и где је настао, остало је нерешено.

Са сигурношћу је утврђено да на Месецу нема живота. На узорцима који су испитивани није било трагова микроорганизма.

Састав Месчевог тла сличан је Земљином, али је у хемијски другом односу. Даља испитивања су показала да је вулканског порекла, што је дало одговор на настанак кратера и Месчевих мора. Некада, у најранијој Месчевој историји, долазило је до циновских ерупција, до огромних избацивања вулканског материјала из унутрашњости. Отуда и такав изглед површине нашег суседа.

Анализа овог материјала дала је још један неочекиван податак. Месец је у свом језгру још ужарен.

Дакле није сасвим хладно тело.

Када се 1972. године завршила прва етапа човековог освајања Месеца, велика лабораторија, кроз коју је у периоду од 3 године прошло и анализирано укупно 382 килограма Месчевог материјала, затворила је своја врата. Узорци који нису прошли кроз све фазе испитивања сложени су у трезорима ове институције, а само мали број краси витрине музеја широм света.

Када су астронаути „Апола 15“ посетили Југославију, поклонили су председнику Титу један камен са Месеца.

Велики лифтови изнели су из подземне лабораторије последње групе научника и техничара, а затим су стали. Поново ће прорадити када људи у свом покушају да проникну у тајне настанка нашег Сунчевог система ступе на површину Марса и Венере и донесу нове узорке.

Д. Гршић

BAVALU

СТРИП

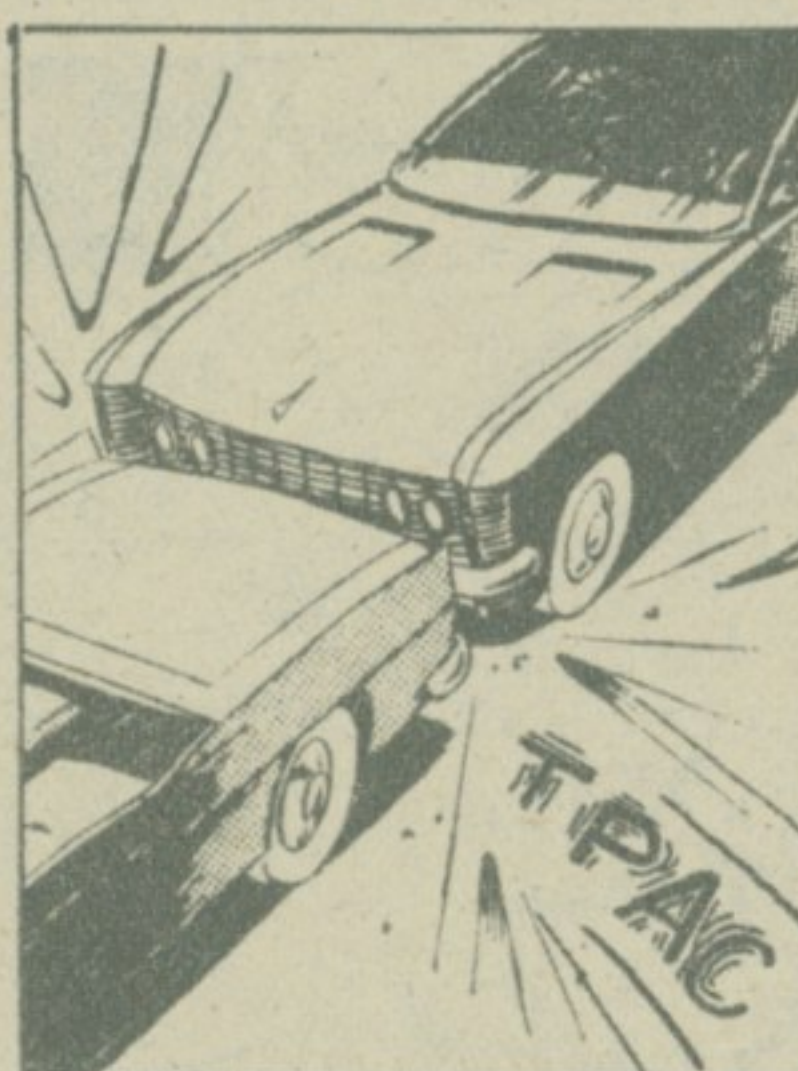
НАЧДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

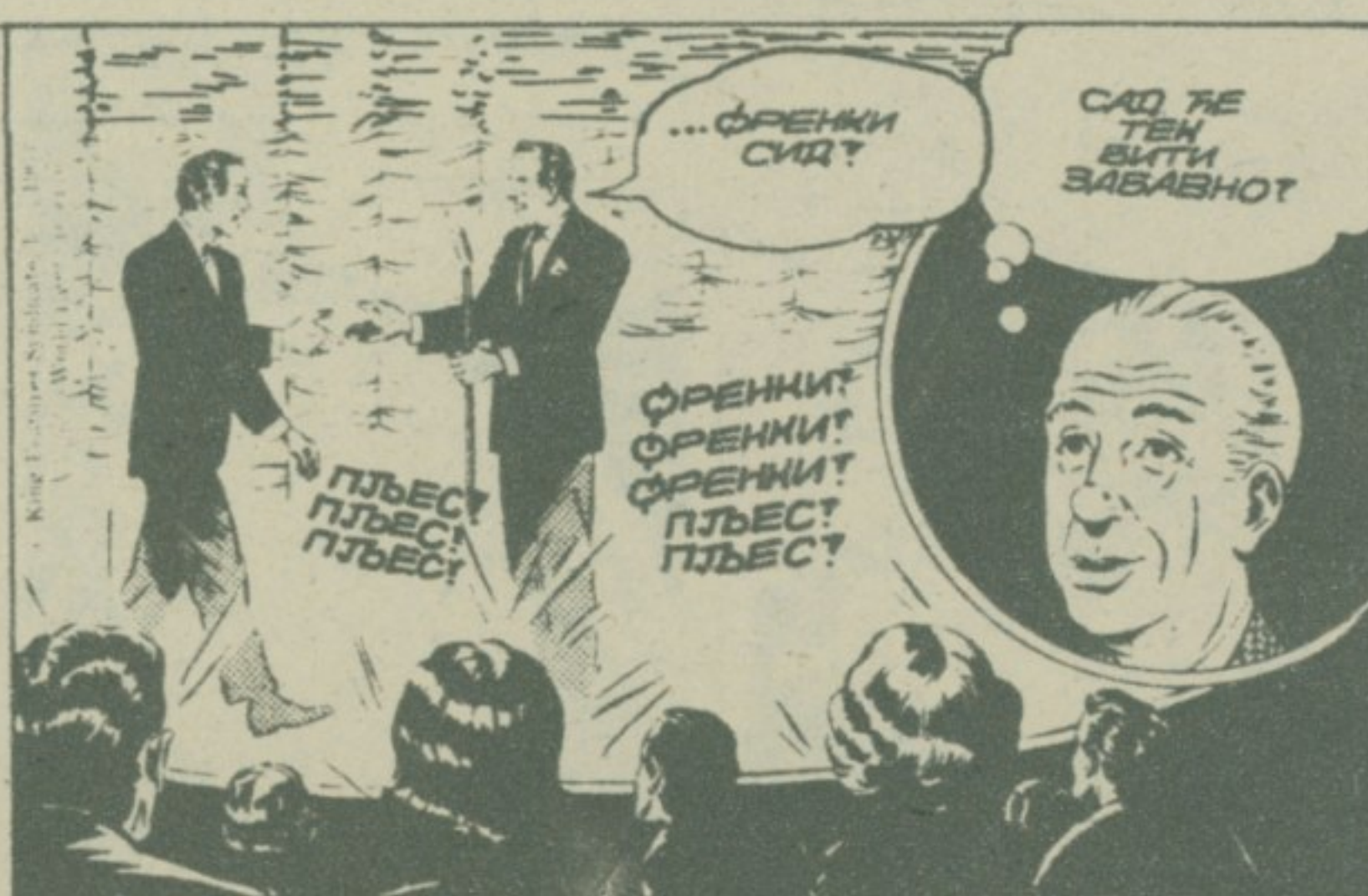
МАНАРАК:

ЗУБОБОЛБА

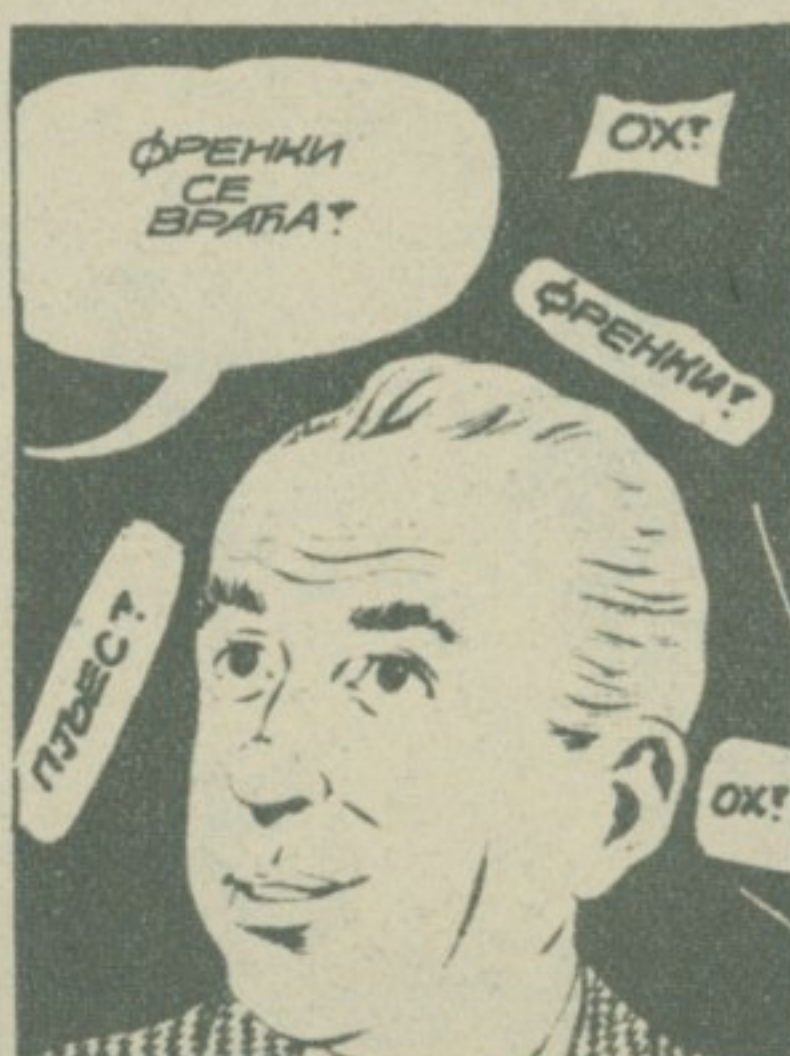
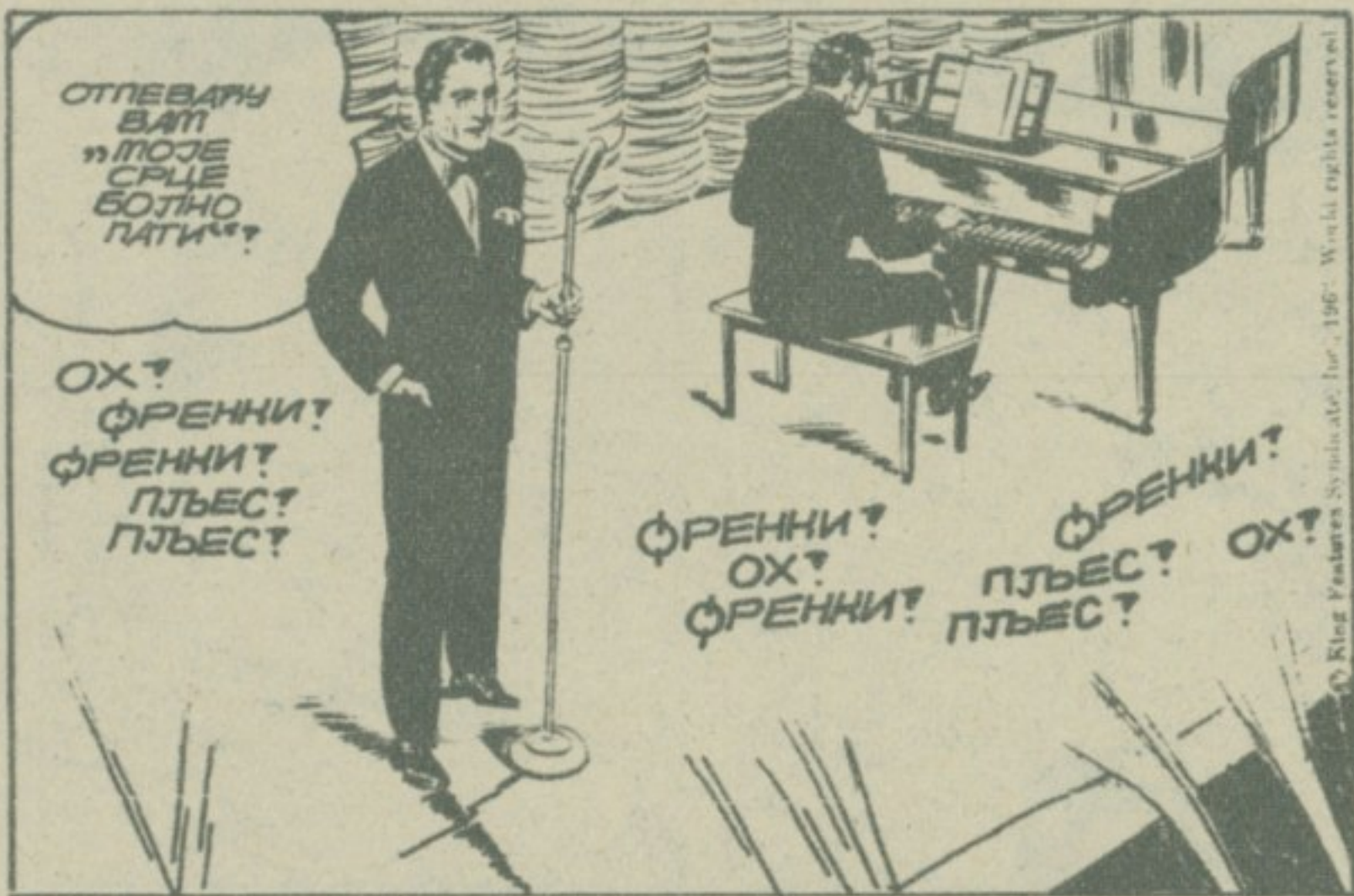
МАНДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

НАДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

МАДРАК:

ЗУБОВОЉА

МАНДРАК: ЗУБОБОЛЪА

МАДРАК:

ЗУБОБОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша 2изнија

ЧИТАЈТЕ **Микијев ЗАБАВНИК**

МАНДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЉА

МАНДРАК: ЗУБОБОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОВОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОВОЉА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЉА

НАНДРАК:

ЗУБОБОЛЪА

МАНДРАК:

ЗУБОБОЛЈА

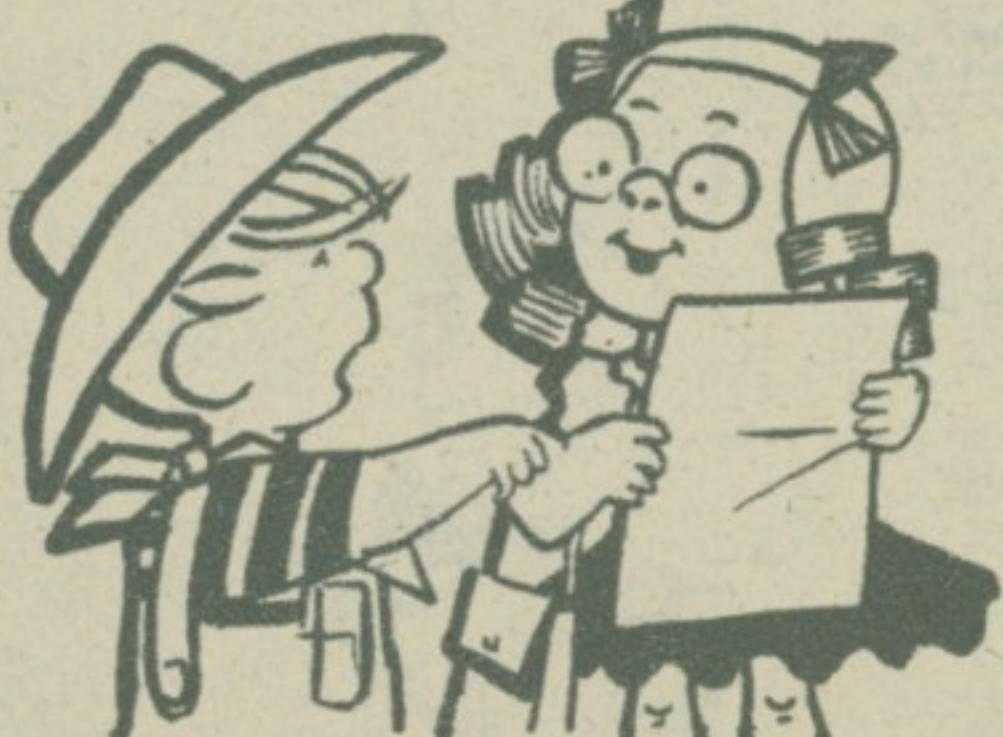

Господин Икс се окренуо да бежи, али...

МАНДРАК: ЗУБОБОЛБА

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

СРЕБРАН ПАД

ОКТОБРА 1836. ГОДИНЕ,
У ЕНГЛЕСКОЈ...

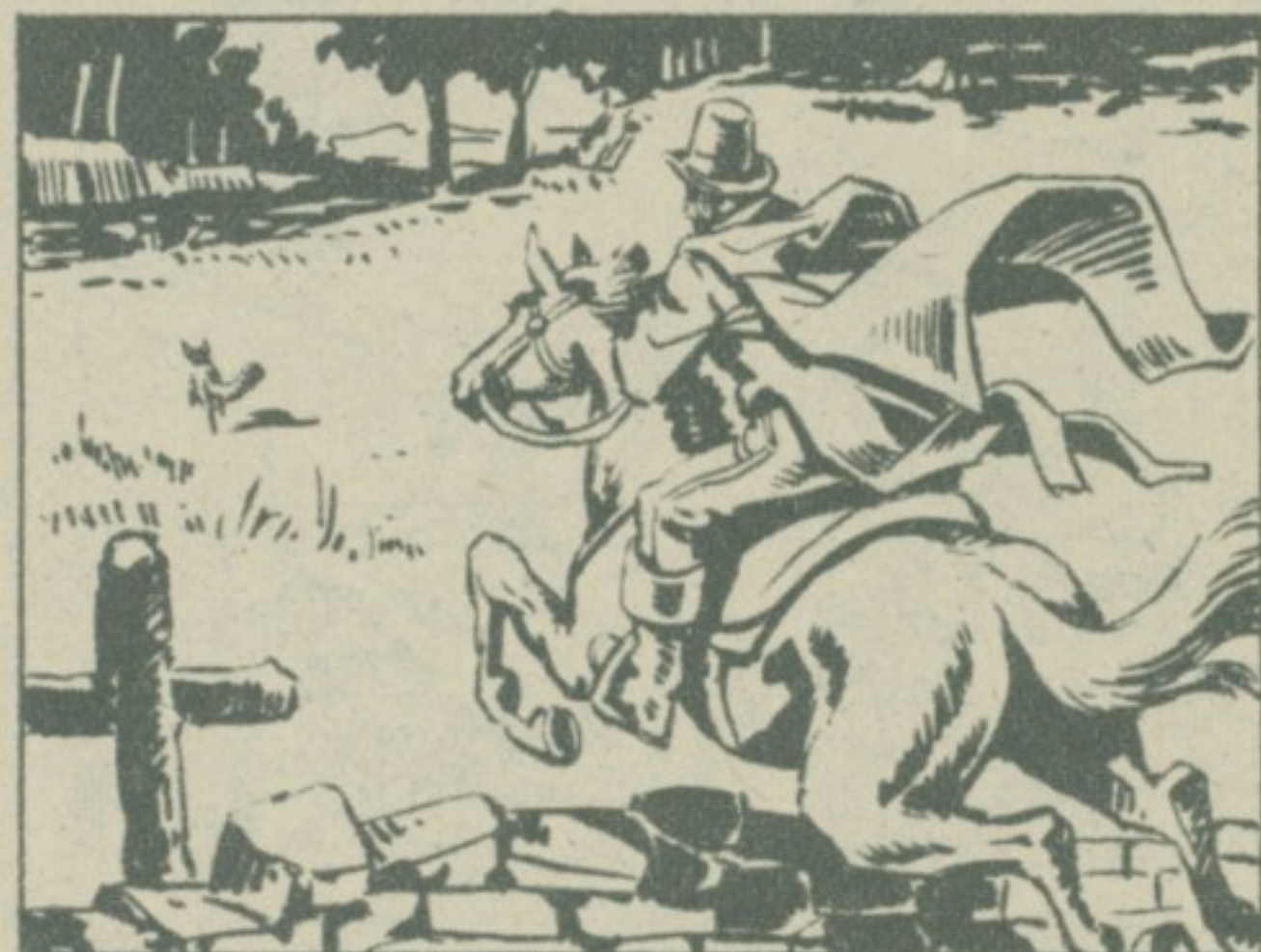

ИДЕМ
ЗА
ЊОМ?
ВИ
ОПКОЛИ-
ТЕ
БРДО?

ДА,
ГОСПОДИНЕ?

КАКО ЈЕ
БРЗА?

МОРА ДА САМ
ИШЧАШИО НОГУ?

РОЛЕНД ХИЛ СЕ УПУТИО
ПРЕМА ОБЛИМНГТОУ
ЊИИ, ЖЕЛЕРИ
ДА ЗАТРАЖИ
ПОМОЋ
...

СРЕБРАН ПАД

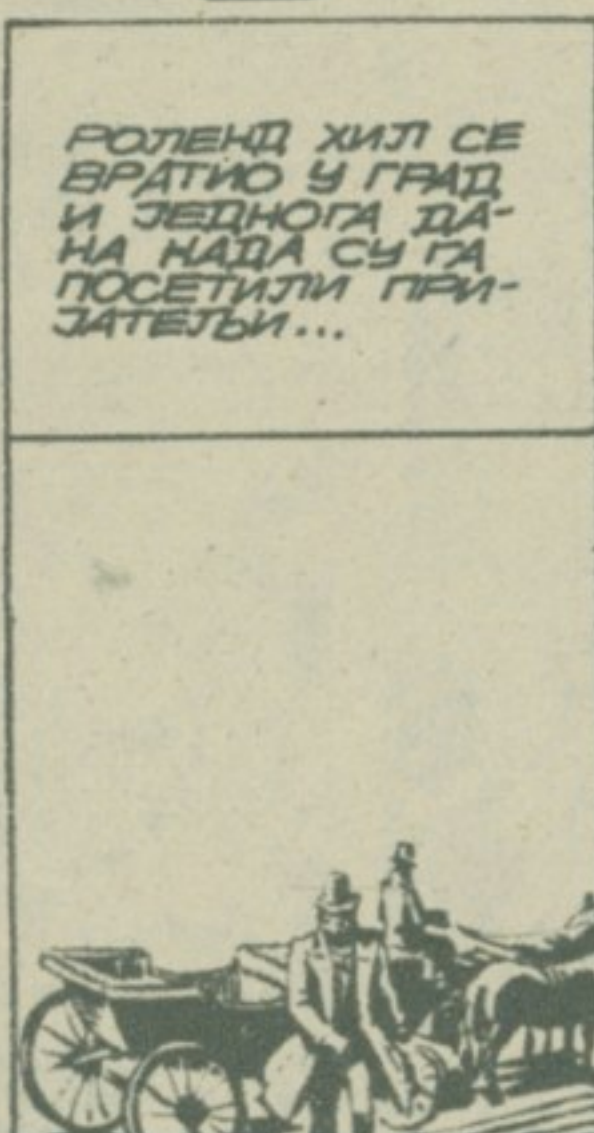
СРЕБРАН ПАД

СРЕБАН ПАД

ЗА ТО
ТРЕБА
ВАМА
ДА
ЗАХВАЛИМ?

РОЛЕНД ХИЛ СЕ
ВРАТИО У ГРАД
И ЈЕДНОГА ДА-
НА НАДА СУ ГА
ПОСЕТИЛИ ПРИ-
ЈАТЕЉИ...

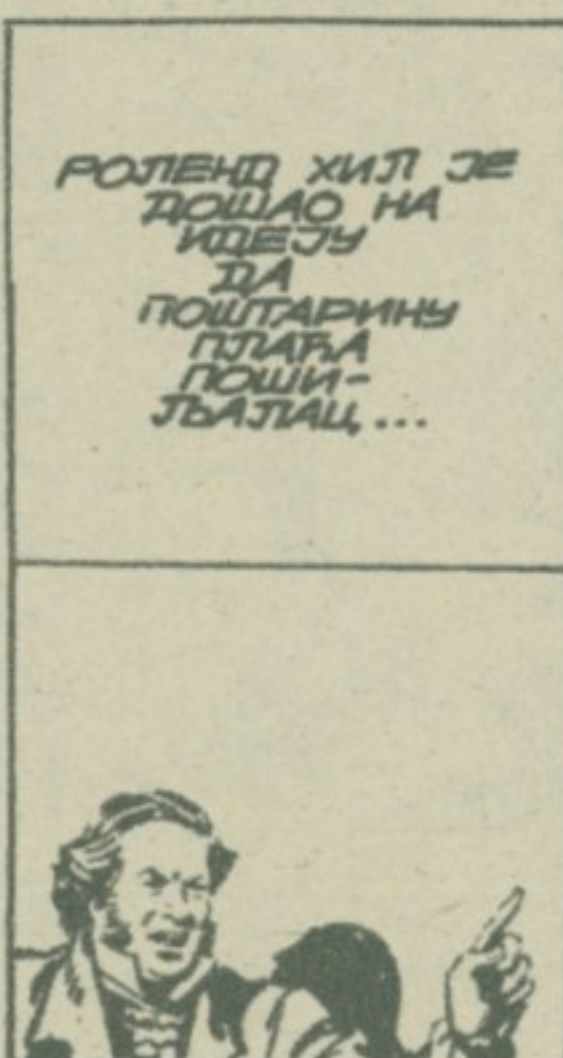
НЕ ДОПАДА МИ
СЕ НАЧИН НАНО
СЕ НАПЛА-
ЊУЈЕ
ПОШТА-
РИНА?

ТО ТИ ЈЕ
ПРОПИС
КАО
И СВИ
ДРУГИ?

ИМАШ ЛИ
ТИ НЕКИ
БОЉИ
ПРЕДЛОГ?

РАЗМИШЉАО
САМ...

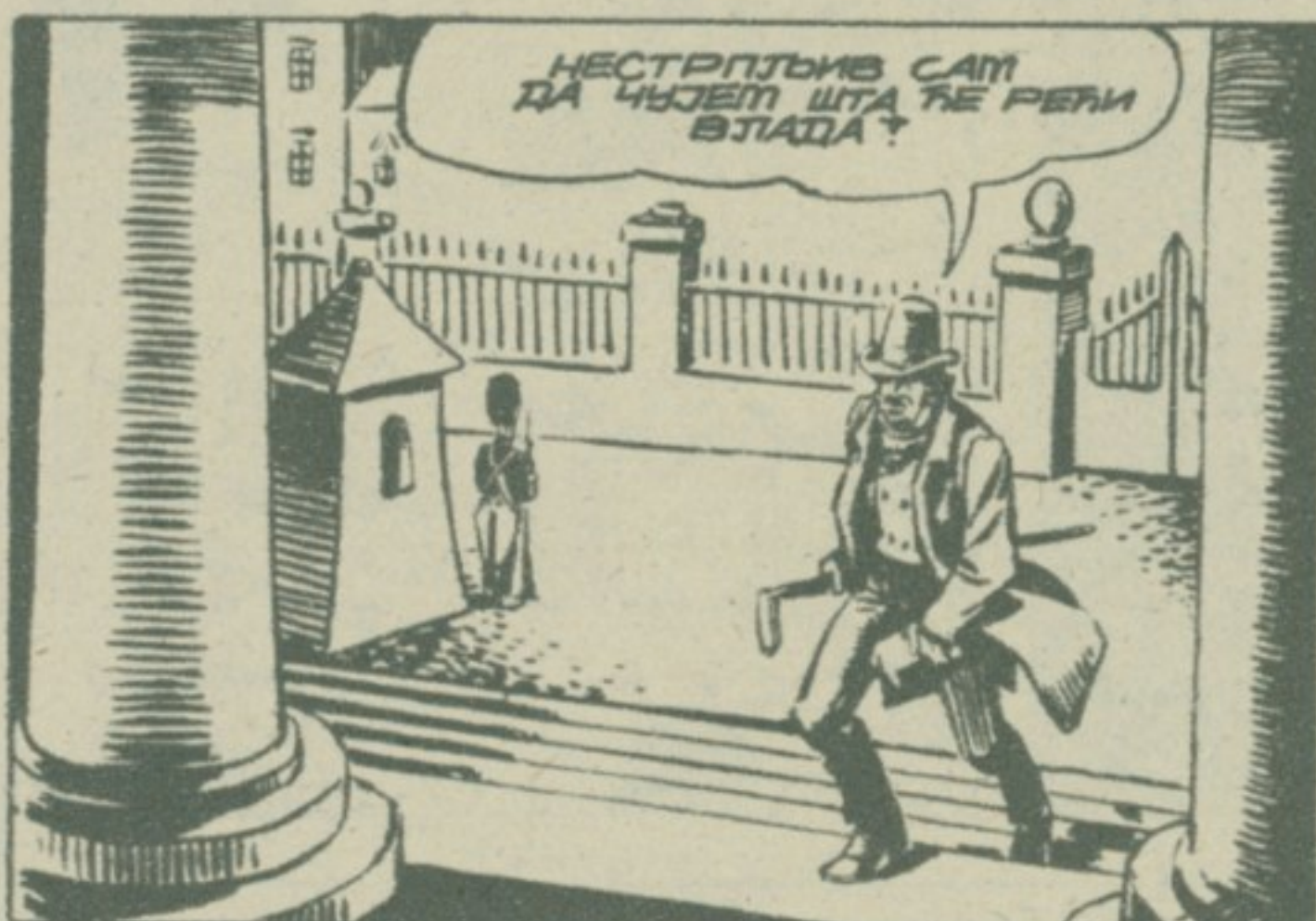

РОЛЕНД ХИЛ ЈЕ
ДОШАО НА
ИДЕЈУ
ДА
ПОШТАРИНУ
ПЛАЋА
ПОШИ-
ЉАЦА...

НЕ ВЕРУЈЕМ
ДА ЋЕ
УСВОЈИТИ ТВОЈ
ПРЕДЛОГ?

А ЈА
МИСЛИМ
ДА
ХОРЕ?

НЕСТРПЉИВ САМ
ДА ЧУЈЕМ ШТА ЋЕ РЕКИ
ВЛАДА?

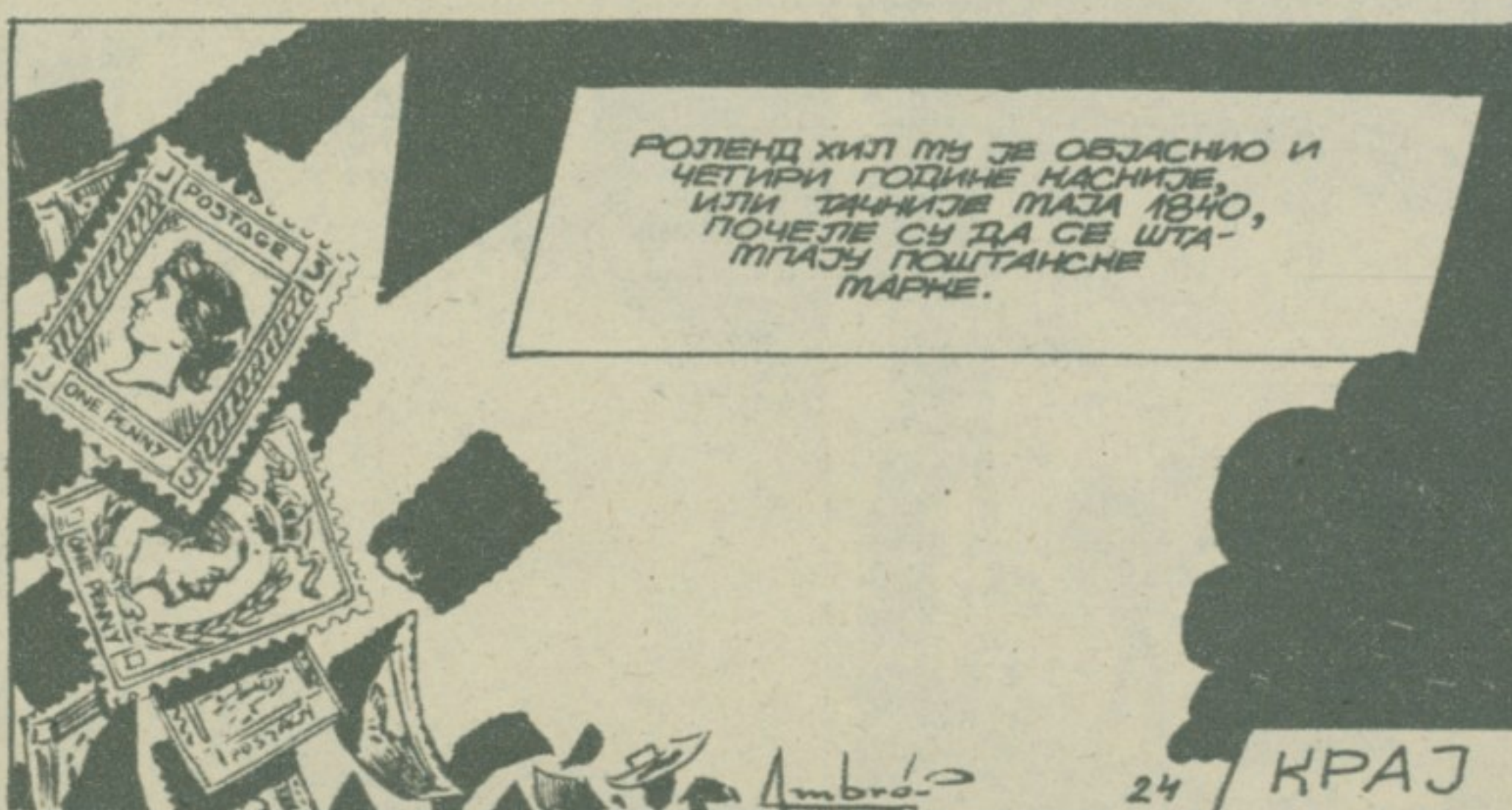

ХОЋЕТЕ ДА МИ ОБЈАСНИ-
ТЕ НАНО МИСЛИТЕ
ДА СЕ ОСТВАРИ ВАША
ЗАМИСАО?

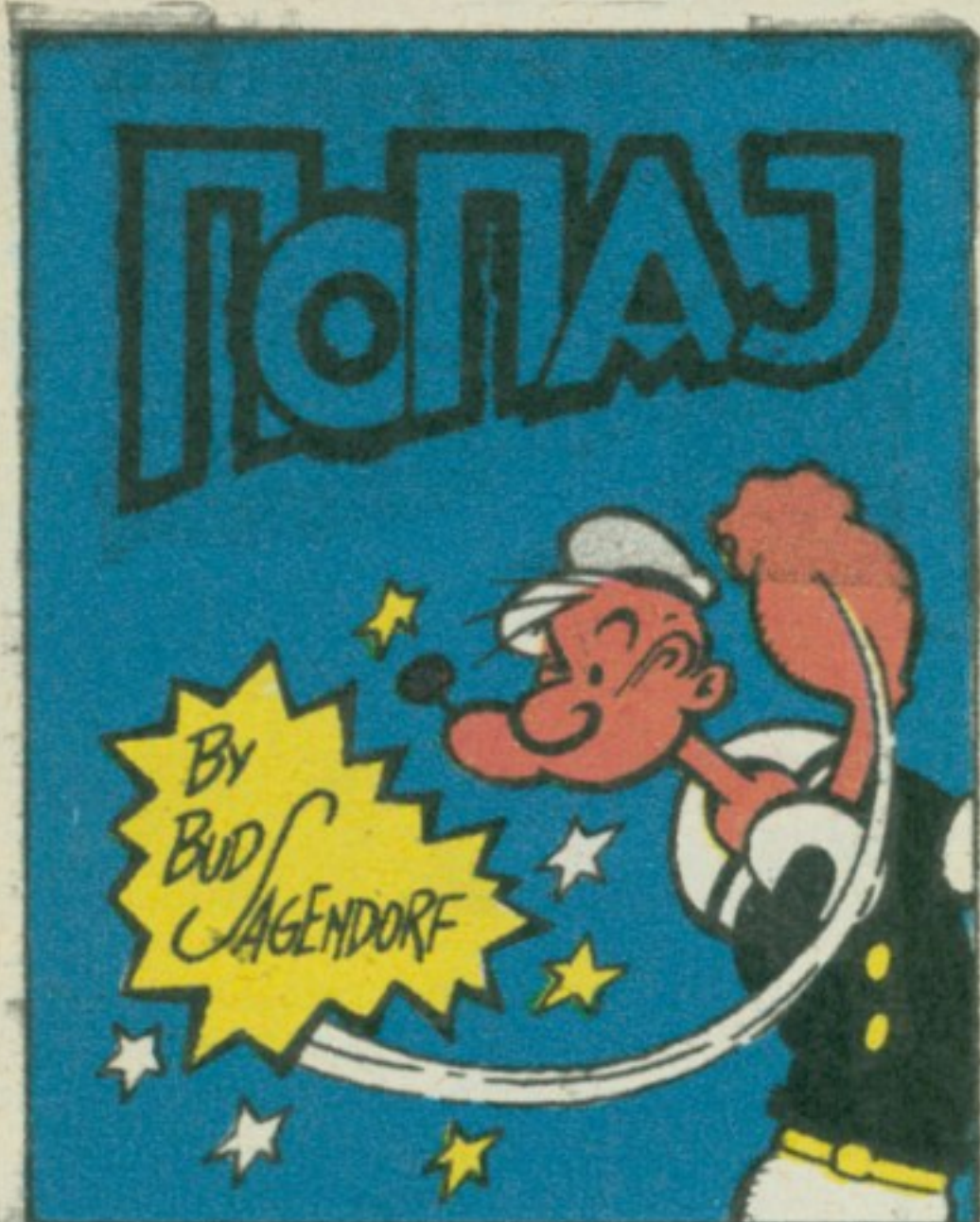
ГА, НА ПИСТО
БИ СЕ СТАВЉАО
НЕКИ БЕЛЕГ КОЈИ
БИ ЗНАЧИО ДА
ЈЕ ПОШТАРИНА
ПЛАЋЕНА УНАПР-
ЕД?

НА
ПРИМЕР?

РОЛЕНД ХИЛ МИ ЈЕ ОБЈАСНИО И
ЧЕТИРИ ГОДИНЕ НАСНИЈЕ,
ИЛИ ДАЧНАЈЕ ПАЗА 1840,
ПОЧЕЛЕ СУ ДА СЕ ШТА-
МПАЈУ ПОШТАНСКЕ
ПАРКЕ.

24 / КРАЈ

ПОВУЦИТЕ РЕЧ!

Уместо на суд — одликовање: Гаврило Гузина

Нешто није ваљало, никако није ваљало. Видео је то наредник Гаврило чим је у сумрак избио на чуку. Ту је била позадина његовог пука. После непрспавање ноћи и данашње борбе на живот и смрт, његов вод се повукао. Он је то учинио последњи. Уместо раздраганих гласова позадинаца, до њега допре мрзовољан глас командира чете. Потом је угледао необичан приказ: командир је сачекивао борце из вода и сваког саслушавао: те колико је у данашњем окршају потрошио метака, колико бомби, колико му је остало...

Наредник Гаврило се трже. Борци су крварили цело поподне, једва живу главу извукли, од умора ноге их не држе, а овај навалио да их кињи. И то каквим питањима. Пожуррио је да рашчисти ствар, али му је командант батаљона пресекао пут и озбиљна израза рекао:

— Одмах се јави команданту пука!

САСЛУШАВАЊЕ У ЗЕМУНИЦИ

Лепо богами, ледну се двадесет шестогодишњи наредник Гаврило Гузина. Ни мање ни више, него — правац пуковнику! Промрсио је нешто себи у браду и продужио до земунице где је био штаб Четвртог пука Прве српске добровољачке дивизије. Савест му је била мирна. Поступио је данас онако како је морао, а не како је желео и наредио пуковник Велибор Требињац.

Родна му Фојница код Гацка била је далеко, прошлост тегобна. Сиромашни родитељи земљорадници, диригенте од зоре до мрака, па регрутација у аустријску војску, бекство Русима... Молио је да га приме у добровољце. „Хоћу да се борим за српску војску“, рекао је. Примили су

га. Сетио се формирања Прве српске добровољачке дивизије у Русији и свечане параде наших у Одеси. У борбу су убачени почетком септембра 1916. године овде, у Добруци, у Румунији, јужно од ушћа Дунава у Црно море. Баш тада је немачки фелдмаршал Макензен са Бугарима и Турцима навалио на Добруцу, приметили се љути бојеви, али наша дивизија се не да.

Гаврило Гузина је имао чин наредника. Страх никада није осећао. Мирно је ушао у земуницу и држећи пушку у левој — салутирао десном. Командант пука Велибор Требињац, за кога никад није много марио нити уважавао његову војничку вештину, седео је поред упаљене свеће. Оштро га је погледао и повишеним гласом започео.

— Ви сте тај непослушник који је данас одбио да изврши моје наређење! Заслужили сте да Вас стрељама!

У нареднику Гаврилу прокључа.

— Господине пуковниче, повуците реч! Оно што сам урадио, урадио сам вршећи војничку дужност! Ја нисам непослушник, већ добровољац који је дошао да се бори! — одбрусио је Гузина не трепнувши.

Пуковнику се учинило да сања. Зар наредник њему тако? У војсци је дисциплина светиња, а наредник пуковнику ни пет ни шест — „Повуците реч!“ Крв му јурну у лице. Машио се

ЦРВЕН ОД БЕСА, КОМАНДАНТ ПУКА НАРЕДИО ЈЕ ВОЈНИЦИМА ДА УХАПСЕ НЕПОСЛУШНОГ НАРЕДНИКА. МЕЂУТИМ, ОН СЕ ХИТРО ПОВУКАО КОРАК НАЗАД И УПЕРИО ПУШКУ У ПРЕНЕРАЖЕНОГ ПУКОВНИКА.

руком за футролу од револвера и вичући позвао војнике:

— Ухапсите га! Вежите га!

ЗАКАСНЕЛО ОБАВЕШТЕЊЕ

Био је 23. септембар 1916. године увече. Кад је претходног дана у исто време кренуо на челу вода да ту ноћ „одради“ у најистуренијем рову на предстражи, Гаврило Гузина није могао ни да претпостави да ће му наредни часови донети, вероватно, најнеобичнији догађај у животу.

Војска се налазила у близини разореног и спаљеног села Амзаче. Десно од села Бугари су мирсвали, али се лево сву ноћ чула граја, лупа маљева којим је псбијано коље за бодљикаву жицу и шкрипа запрежних кола.

Гаврилови људи пажљиво су послушивали. Наредник је пожуррио у извиђање. Комешање је долазило од Турака који су се утврђивали. Чим је свануло, Турци су, уз арлаукање и витлање барјацима јурнули преко поља у подножје виси одакле су започињали наши, руски и румунски положаји. Ипак, око десет

пре подне успели су да се, уз велике губитке, приближе Првој бригади српске добровољачке дивизије.

Вод наредника Гузине изгубио је телефонску везу и са пуком и са батаљоном: прекинуо ју је неки залутали шрапнел од гранате. У жару борбе, Гузина није приметио да се наши повлаче. Да је остао сам, схватио је тек када га је на то упозорио коњички наредник Марко Вујановић који је на коњу долетео до њега и издрао се:

— Човече, шта то радиш. Командант пука наредио је да повучеш предстражу!

— Сада ми то кажете кад су Турци дошли на сто педесет метара! Нећу и не могу да се повучем! Борићемо се до последњег — узвратио је љутито Гузина. По успостављању телефонске везе, исти одговор дао је и команданту пука Велибору Требињуцу.

НЕ МРДАЈТЕ!

Видео је Гузина да би повлачењем извео вод на чистину пред неколико стотина, можда и хиљаду турских пушака и тиме их послао у смрт. Имао је план како да их спасе: наставити с борбом неко време, затим сложено искочити из рова и бацањем бомби створити димну завесу од ба-

рутног гаса, онда муњевито узмаћи у први ров позади, па опет борба, бомбе, димна завеса, повлачење у следећи ров и тако извући главу. Изложио је идеју борцима. Послушали су га. И спасли се.

Пуковник Требињац се није обазирао на то. Њему је једино било важно зашто његово наређење није извршено. Позвао је наредника Гузину на саслушање. Чим су на његов повик војници улетели у земуницу, Гузина је подигао пушку, уперо је у пуковника и војнике и повукао се корак назад.

— Не мрдајте, убићу вас! Био је спреман да пуца. Схватио је то и командант пука који га је запрепашћено гледао. Да би се некако извукао, позвао је телефоном штаб дивизије, симулирајући да разговара са командантсмом батаљона. По спуштању слушалице био је мек. Невешто је глумио строгост и ауторитет.

— Моли бога што те је командант дивизије узео у заштиту!

При том није поменуо да је командант дивизије Стеван Хаџић догледом посматрао бој и видео какав је подвиг учинио Гузина. Наредник је одиста имао среће: да није било тога, да је командант дивизије у том часу био на другом месту... О томе је касније често размишљао.

Сутрадан је уместо изласка на преки суд и, по свој прилици, смртне казне због непослушности и претње убиством претпостављеном, добио Обилићеву медаљу за храброст. Дodelио му је командант дивизије, а предао пред стројем потпуковник Милош Цветић. Команданта пука Требињаца нигде није било!

★ ★ ★

У новембру исте године фронт у Добруци обишао је генерал Павле Јуришић-Штурм и на груди, опет пред стројем, окачио ми највише војно одликовање — Карађорђеву звезду с мачевима. Неко му ваљда испричао за ону моју „непослушност“, шта ли... — каже данас осамдесет деветогодишњи Гаврило Гузина. — Била су то тешка времена. Ех, само да ми здравље не попусти. Шта се може, стисле године...

М. Тодоровић

КРАКЕН У ПРИЧИ И НА ЈАВИ

У страху су велике очи, каже се. Ваљда те уплашене очи и оно што виде — виде увећано! Другог објашњења за честе сусрете помораца са кракеном, огромним и бесним октоподом, нема... Наука, барем, није до сада успела да прибави никакве материјалне доказе да таква врста главоношца заиста живи у дубинама мора и океана.

Кракенова „постојбина“ је у причама скандинавских помораца. Они су први описивали страшне и кобне сусрете са том немани у далеким морима. Али, било је и Енглеца, Француза и Американаца који су и сами „имали посла“ са октоподом циновског раста.

Истина, све те приче потичу из ранијих векова. Ваљда су данас људи — поготово поморци — упућенији у тајне мора? Или на модерне, технолошки добро опремљене бродове чудовишта не „наваљују“?

У свим тим причама о кракену нешто је ипак чудно: како то да је тако много помораца описало сусрет са немани на сасвим сличан начин? И како то да је сам октопод у свим сведочењима био исти? Није ваљда да су толики људи лагали? Уосталом, у

ВЕКОВИМА СУ МОРНАРИ ПРИЧАЛИ СТРАШНЕ ДОЖИВЉАЈЕ СА МОРСКОМ НЕМАНИ — ЦИНОВСКИМ ОКТОПОДОМ. СВЕ ТЕ ПРИЧЕ У НЕЧЕМУ СЕ, ИПАК, СЛАЖУ...

Али... Ко зна како, кракен је у току ноћи успео да побегне! То је био тужни крај Џонсонове приче који толико личи на све оне ловачке и риболовачке доживљаје минхаузеновског типа.

Монфор ипак није одустајао. Решио је да и даље трага за правим доказом.

ШТА НАЈЕ НАУКА

Лутајући тако обалом Ламанша, чуо је да у капели Светог Томе у градићу Сен Малоу постоји слика брода којег је напао циновски октопод. Људи су веровали да је та слика рађена према стварном догађају и Монфору није требало више па да одјурити тамо.

Пронашао је и капелу и слику. Убеђен да је то прави доказ за њега — мада тужан што он лично само на слици може да види чудовиште за којим је толико чезнуо — наручио је од неког локалног сликара да му начини верну копију платна из капеле.

Са тим смотуљком, задовољан вратио се у Париз и убрзо је објавио своје друго дело — књигу о октоподу огромних размера и разорне снаге, у којој је била и она копија слике, као

ТО ПЛАШЉИВО ЧУДОВИШТЕ

приче о кракену више су веровали сами поморци него остали свет, па су се зато неки свечано, пред судом, заклинали да говоре истину!

Понека од тих сведочанстава остала су и забележена у старим хроникама, па се тако легенда стопила са стварношћу.

ПРОЖДРАЛО ТРОЈЦУ

Дански једрењак капетана Јана Магнуса Денса враћа се у Копенхаген са обала западне Африке. Време је било лепо, али без дашка ветра и брод је већ трећи дан стајао готово у месту. Да не би губили време, капетан је наредио морнарима да орибају брод споља. Три морнара чинила су то на импровизованој „скели“ од дасака причвршћеној чекрцима. Изненада се брод подигао и затресао, море се узбуркало, а нешто ужасно појавило се из њега!

Запањена посада угледала је неку страшну главу

са очима великим као тањира, а истовремено су се појавили циновски краци који су обухватили брод и она три морнара. Двојицу су одмах убацили у море, а трећег су другови успели да ослободе, јер је био најприсебнији па се чврсто ухватио за ограду палубе, док су остали сабљама и ножевима изболи крак. Тако је његов загрљај попустио.

Морнар је, међутим, исте ноћи умро од повреда. Када су, после вишенедељне пловидбе, најзад стигли у Копенхаген, сви са брода причали су страшну причу. Сам капетан је изјавио да су краци чудовишта свакако били дугачки најмање по осам метара, а дебели метар. Имали су још по два реда великих сисаљки којима су чврсто привлачили жртву.

Ово се догађало крајем 18. века. Па иако данас мислимо да су људи пре два века били много заосталијих схватања од нас и више сујеверни — ни тада готово нико није веровао капетану Магнусу и њего-

вој посади. Ипак, нашао се један прави научник-природњак који је не само био убеђен да је ова, као и остале приче о кракену, истинита, него је желео да то и докаже и уврсти ово биће у научну класификацију. Био је то Француз Дени де Монфор.

НАЈЗАД УЛОВЉЕН

Монфор је управо радио на великом делу „Природна историја мекушаца“ у којем је описао све њему познате примерке ове огромне групе живих бића. Чак је сам описао 25 нових, до тада непознатих врста шкољки. Дело које се састојало од осам томова излазило је из штампе постепено, од 1802. до 1805. године. И када се све појавило, јадни Монфор доживео је окрутан обрт судбине. Не само да му нико није одао признање, него је био изврнут правом руглу. Називали су га највећим француским шарлатаном и преварантом — зато што је у своју „Природну историју“ уврстио и кракена.

Ипак, Монфор се није тако лако предао. Тек сада је, по сваку цену, желео да докаже да је у праву он и сви који су се клели да су доживели сусрет са чудовиштем. У том циљу отпутовао је у Денкерк.

Тамо је наишао на групу америчких рибара који су ловили једрењакком. Њихов капетан Бен Џонсон испричао је Монфору како су он и његова посада чак уловили једног правог кракена!

Када су га спасили, говорио је капетан, брзо су му зарили харпун у трбух, па иако кракен тиме није био убијен, успело им је да га морнарским омчама привежу за брод. Са тим необичним пленом кренули су натраг, према луци. Овако нешто у Денкерку још није било виђено, радовала се сва посада. Чудовиште је имало, као и сваки октопод, осам крака дугачких по — дванаест метара! Сисаљке поређане у два реда биле су велике као шешири за одраслог човека, причао је узбуђени Бен Џонсон исто тако узбуђеном Монфору.

илустрација. Тек тада је настао пакао за Монфора. Више се нико није ни сећао његових правих научних радова о шкољкама, називали су га само екстремним триком, сензационалистом и лудаком.

Нађен је мртав 1820. године: убио се не могавши више да поднесе срамоту, сиромаштво и усамљеност. Кракен му је, ето, дошао главе, мада не као у причама помораца.

На крају, ево шта каже данашња наука:

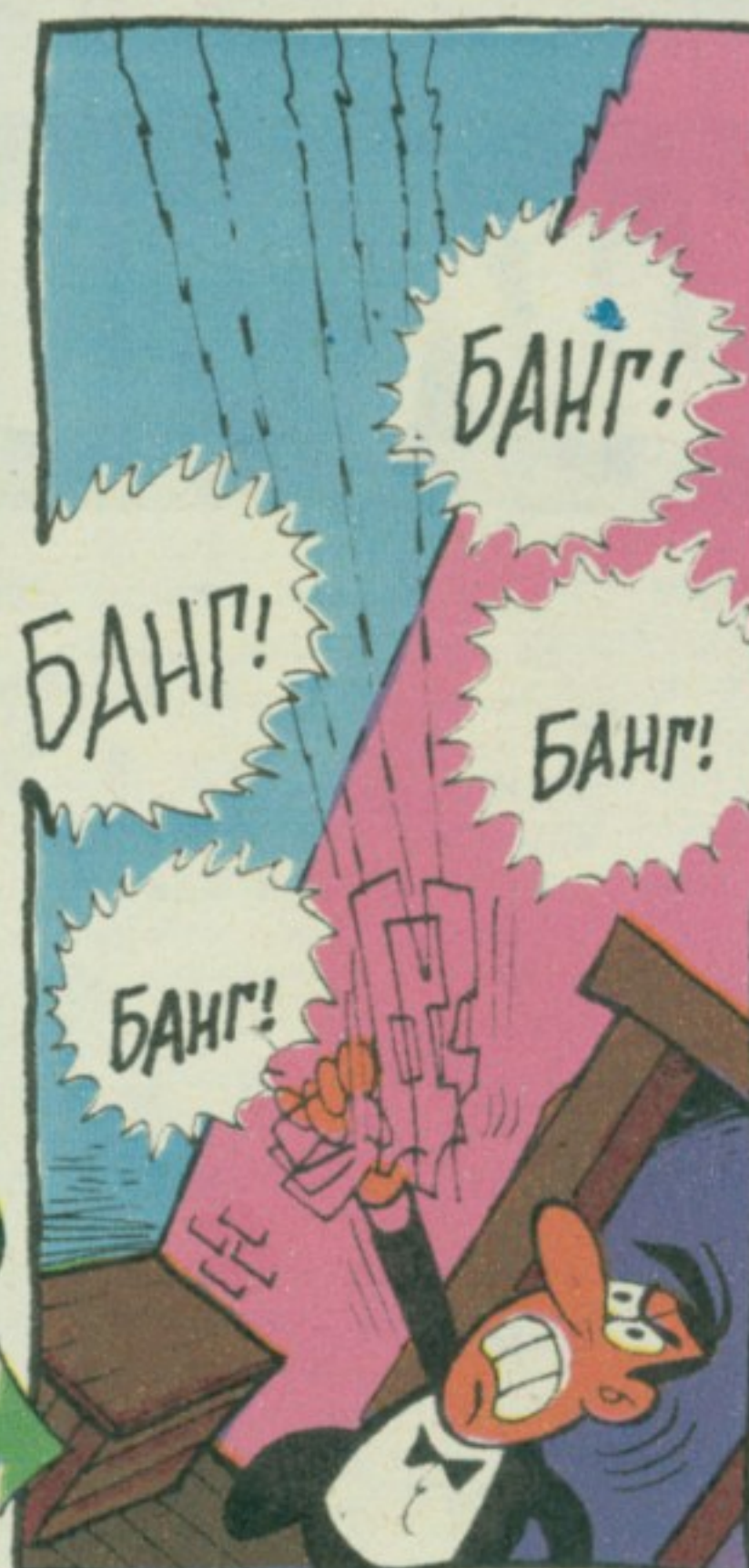
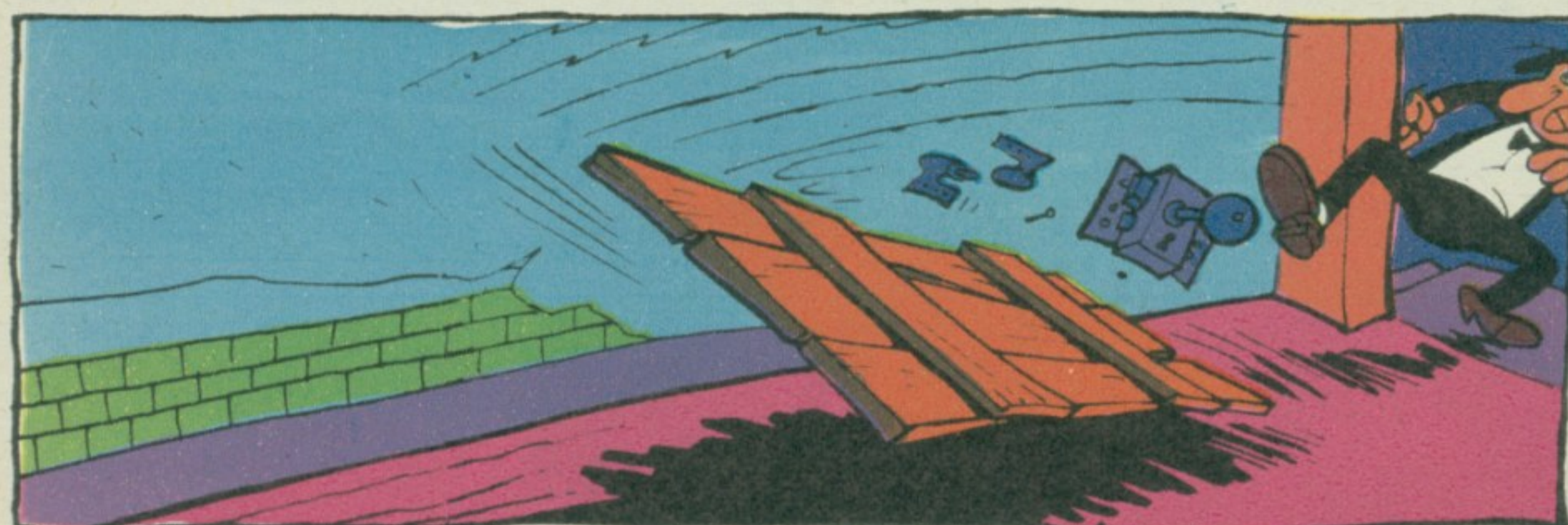
„Хоботнице или октоподи су веома бојажљива и повучена створења која избегавају човека. Дужина крака код најдужих октопода износи око 3,65 метара, али просечан октопод у пречнику једва може да достигне 30 см. Изгледа да се ове животиње уопште не бране уједом, чак и кад су изазване.“

Ово је извод из познате књиге „Бескичменаци“ америчких научника Бухобаума и Милна. Дакле, у страху су, изгледа, стварно велике очи!

М. К.

ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТЉИЌ :

ЈЕДАН НЕПРИЈАТЕЉ МАЊЕ

КАКО ЈЕ ЗАБАВА СТИЗАЛА НА ЗАПАД

ЏО ПО ИМЕНУ ЏОЗЕФИНА

Увек смо задовољни када у наш град стигне нека поштена и законита форма забаве да нам измами вишак долара и центи — написао је 1866. године уредник „Викли Хералда“ из Омахе, у Небраски.

Уредник је тако изразио оно што су грађани свих градова западно од реке Мисури у то доба мислили. Освајачи нових простора велике земље хтели су да се забављају.

И ШЕКСПИР И ЦИРКУС

Њима за душу, на Запад је почела да се слива река забављача, од певача и играча, до тумача Шекспирових ликова. Изгледало је да нема препреке која би могла да их заустави.

Године 1869. циркус Дена Кастела, први који је прешао САД железницом, искрцао се тамо где се пруга завршавала — у Шејену, у Вајомингу, а затим кренуо да, колима и пешице, савлада следећих 130 километара до Денвера. Пут је трајао четири дана, и, као у инат, све време је лила киша. До свог одређеног циља циркус је умањен за једног члана — бебу слона.

Седам година раније, глумца Џека Ленгвела и његову жену на путу до истог града у Калифорнији чекала је друга беба — искушења. Њих су навалили десперадоси спрејани да се задовоље поштом, а онда де им жене. Један пар је навалио на њих, а други пар је навалио на њих. Умањен. Сутра је бандити сустигли и су их натерали да се врате.

СЕДАМДЕСЕТИХ И ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА СТАНОВНИЦИ ХЕЛИНЕ, У МОНТАНИ, ЛУДОВАЛИ СУ ЗА ИГРАЧИЦАМА И ЗАБАВОМ У ЛОКАЛУ КОЈИ ЈЕ, ПРВИ ПУТ У ИСТОРИЈИ ОВЕ ДРЖАВЕ, ДРЖАЛА — ЈЕДНА ЖЕНА.

по рунду (вискија, ваљда) — отпремили су их тамо где су и кренули.

А да у тим почецима забаве на Западу опасност није вребала само на отвореном и лошем путу, показује и догађај који се 1888. године одиграо у Топики, у Канзасу.

Певачко друштво овог града одлучило је да оперету „Кецељница Њеног Величанства“ изведе на броду усидреном на једној оближњој речици. Све се одвијало онако како је испланирано када је плутајућа позорница одједном почела да пропушта воду. Пре него што је потонула, сви извођачи су, уз бурно навијање публике, искрцани на суво.

ТАЈАНСТВЕНИ ВОЈВОДА

Шездесетих година 19. века и држава Монтана је већ снабдела своје становнике забавом за којом су чезнули. У сваком њеном градићу главна улица је имала ред „салона“ који су могли и да се разликују по

спољашњем изгледу, али се унутра, по правилу, нудило исто: коцка, пиће и играње са барским дамама.

Недалеко чувен био је локал извесне Жозефине Хенсли која је за место у којем ће развити своје послове изабрала Хелину.

Жозефина је у Хелину стигла 1867. године. Имала је двадесет и три године, а бар за неколико последњих се са сигурношћу знало да их је провела у Чикагу где је свесрдно учествовала у извесним сумњивим видовима чикашког ноћног живота.

У претежно мушком граду Жозефина је купила скромно дрвено здање и у њему отворила своју дворану за игру и разоноду — прву институцију ове врсте коју је на територији Монтане држала једна жена.

Иако је и Жозефинеином локалу прилепљен назив уобичајен за то доба — верглашка кућа — музичка пратња забаве која се ту одвијала била је ипак нешто боља.

У њеном локалу гостима је свирао — трочлани оркестар. У дубини велике сале постављен је добро опремљен шанк на којем су уморни копачи злата, по цени од пола долара, могли да наруче пиће за себе и своју даму.

Шарм Жозефинеином локалу дале су њене играчице и забављачице пристигле из Чикага. Девојке су са газдарицом делиле зараду са шанка и оно што је у њену касу уносио, у то време нимало чудан, обичај наплаћивања сваке игре. Многи су озбиљно сумњали да лепотице из Чикага проналазе и друге начине да увећају своја примања.

Отмености Жозефинеином локалу много је доприносила и тајанствена појава човека кога су сви знали само по надимку — Војвода. Да ли је, као што се веровало, у венама мистериозног војводе заиста текла „плава крв“ неке енглеске племићке породице, заувек ће остати тајна, али је зато извесно да је Војвода умео да одржава ред међу особљем и гостима.

Изгледало је да Жозефини, коју су већ сви звали Чикаго Џо, нико неће стати на пут. Године 1847. њен капитал се довољно увећао да јој дозволи да свој локал премести у лепшу и пространију зграду, а остатак уложи у послове и стварање веза са утицајним људима.

Мора да се и сама „краљица забаве“ из Монтане изненадила када су једнога дана 1885. и њена слобода и њено царство стављени на бубањ. Чикаго Џо се обрела у затвору и тако постала прва позната личност на којој се окушао нови закон који је забрањивао држање локала као што је њен.

Законску забрану забаве какву је нудила и добро наплаћивала, тражили су придошли становници западних држава који су, очигледно, водили рачуна о атмосфери у којој је требало да подижу децу.

Законску забрану забаве какву је нудила и добро наплаћивала, тражили су придошли становници западних држава који су, очигледно, водили рачуна о атмосфери у којој је требало да подижу децу.

ШТА ЗНАЧИ ВЕРГЛ?

Чинило се да Жозефини нема спаса, нарочито када је и полицијски извештај потврдио да она запошљава „раскалашне жене које играју са мушкарцима“ у локалу окарактерисаном као „типична верглашка кућа“. А шта то треба да значи, знали су сви.

Ко зна какав би крај дочекала уцвељена Жозефина да се њен бранилац није звао И. Д. Мек Качион и да, као бивши гувернер, није добро познавао законе државе. Један од њих, навео је Мек Качион, захтева да се „све речи тумаче према свом основном значењу“.

Испало је да се Жозефини заиста не може приписати да држи вергл, као што је оптужба наводила. Њену музику стварали су виолина, пијано и корнет, па је тако краљица забаве ослобођена.

Како Чикаго Џо не би била оно што је, да није умела да схвати како су се времена изменила, већ после годину дана горњи део њеног пословног простора заузео је варијете, забавно позориште које је, као што му и доликује, имало чак и тешке завесе. Ту су се забављали сви они којима осећање грађанске савести није допуштало да се одају сировијим кафанским забавама са доњег спрата.

Године 1899. локане новине огласиле су смрт прве даме ноћне забаве у Монтани речима које се, у најбољем случају, могу окарактерисати као уздржане: „Њен живот се у неку руку може назвати узбудљивим“.

Међутим, сахрана Чикаго Џо била је величанствена, а у дугачкој поворци могли су да се виде и врло уважени грађани Хелине.

ЗАБАВНИКОВА
ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

БРОДОВИ

КЛУН КАО ОРУЖЈЕ

9 НЕЈАК ПОСТАЈЕ НАЈБОЉИ

Овако је изгледала грчка ратна тријера из 5. века пре н. е. Били су то велики и брзи, али по грађи још доста слаби бродови: имали су доста танке бокове и костуре.

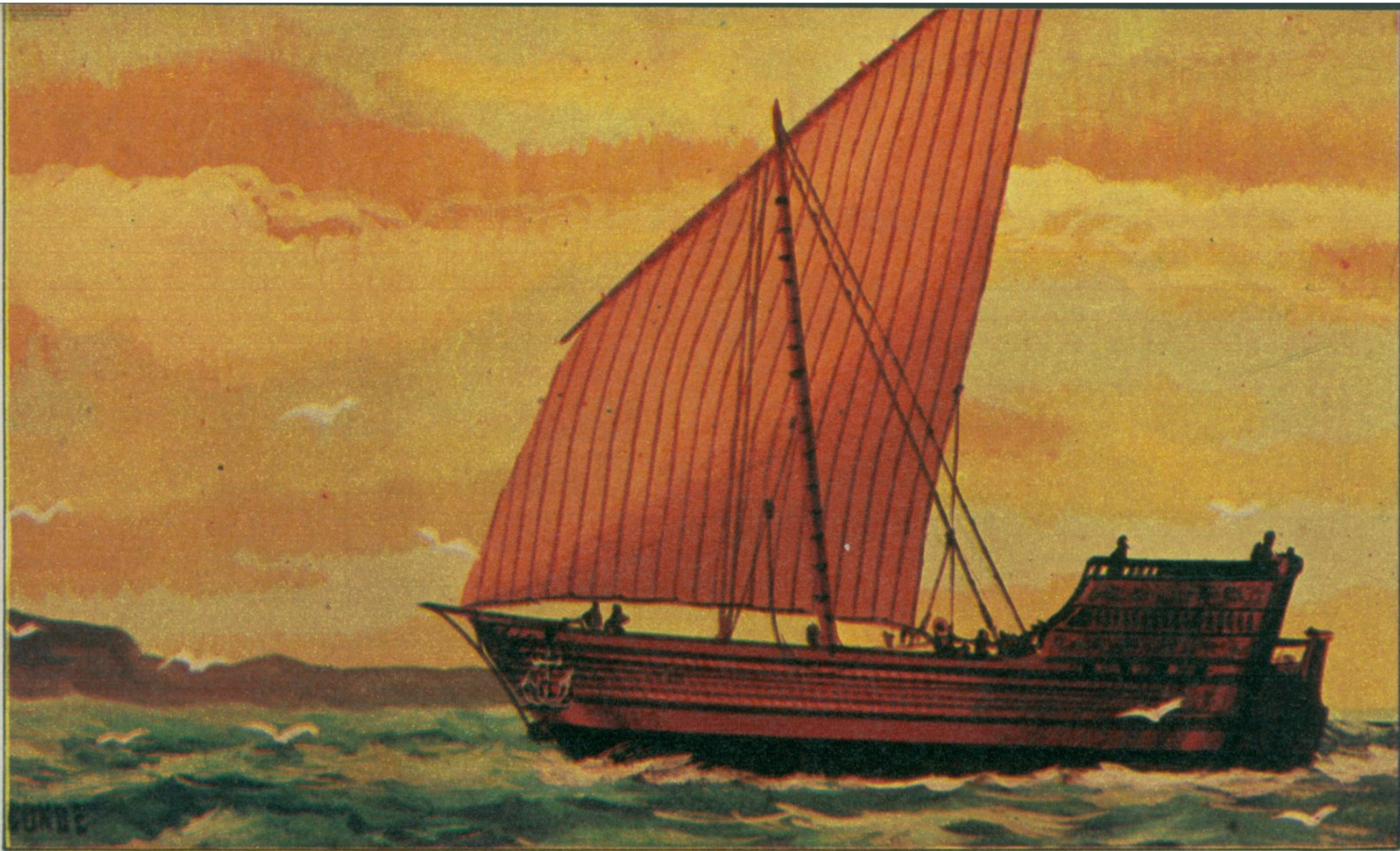
Под ударцем металног кљуна прободени брод би се располовио, а нападач — растворио. Тако би оба брода брзо потонула. Међутим, Грци који су често ратовали побољшали су током векова тријеру, а Картагињани су је, сматра се, довели до савршенства, тако да на Средоземљу није било бољег брода.

10 ПОБЕДИО — СЛАБИЈИ

Персијски бродови су били слични грчким. Када се персијски цар Дарије на почетку 5. века пре н. е. спремао на заузимање Грчке, кренуо је оваквим бродови-

ма у напад. Али, 490. године пре н. е. Атињани под Милтијадом победили су Персијанце код Маратона. Чувени говорник Темистокле тада је уверио Атињане да треба да изграде јаку морнарицу од 200 тријера. Уједињена морнарица Спарте и Атијне победила је два пута јачу персијску флоту 480. г. пре н. е. код Саламине.

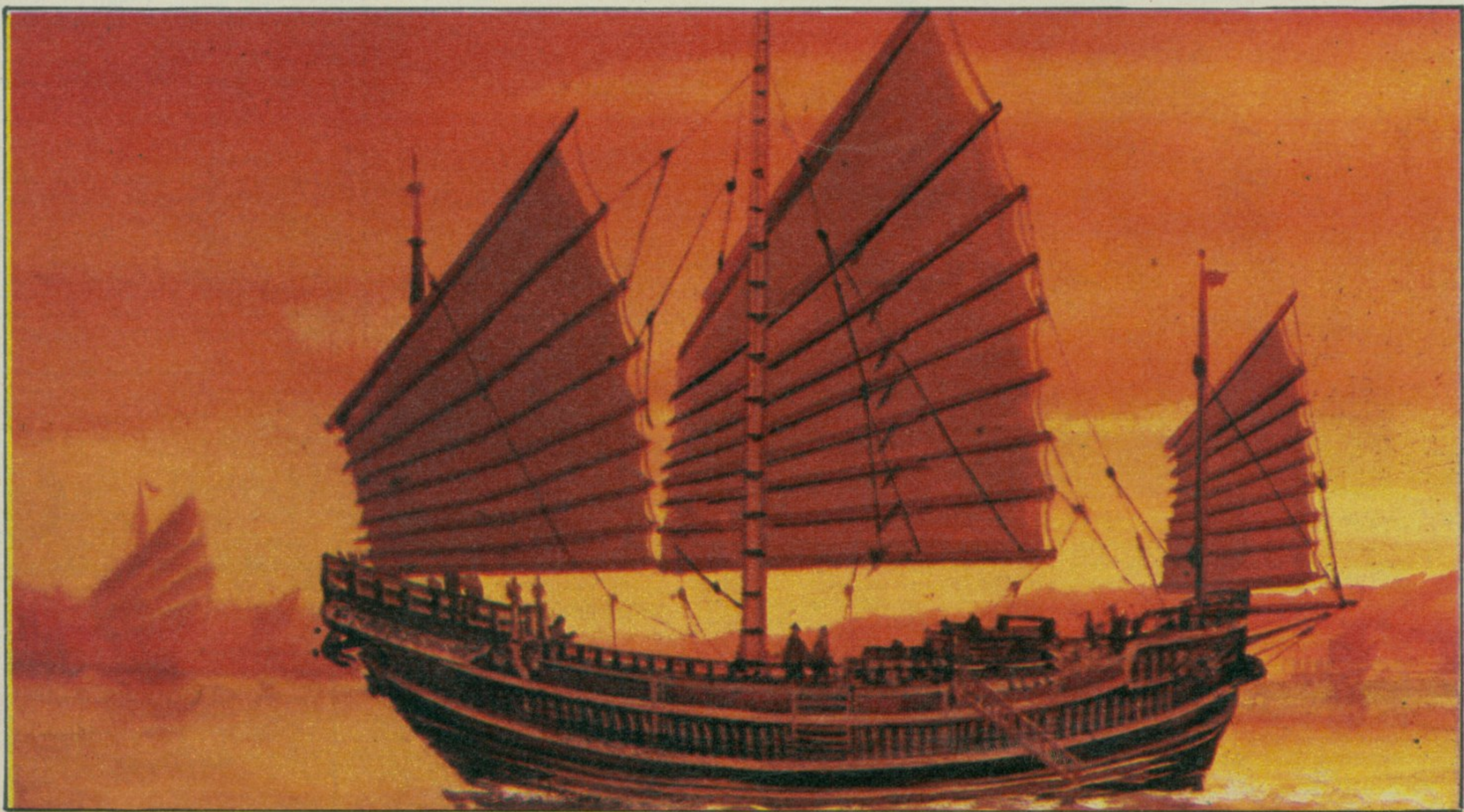

11

МАЛИ БРОД ЗА ОКЕАН

Битка код Саламине сматра се највећом поморском битком у старом веку. Персијанци су после извојевали више победа, а Атину су, по други пут, спалили. Међутим, нису

се опоравили од великог губитка и средином 5. века пре н. е. избачени су из Европе и Мале Азије, а морали су се одрећи и пловидбе Егејским морем. Као велики трговци, користили су се другим путевима. Овакав мали, лак и брз брод на четвртасто једро превозио је њихову робу Индијским океаном.

12

ТРАЈЕ И ДАНАС

Џунка је нешто јединствено: градила се још у најстарија времена, а и данас се може видети свуда на Далеком истоку, од Бенгалског залива до Кореје! Ипак, она је

кинески изум. Још док се није развило бродарство у Средоземљу, џунке су превозиле робу између Кине и Арабије, преко Цејлона, Персијског залива и Црвеног мора. Џунке су први бродови са више јарбола — чак до 5 — за храпава једра од плетера ојачана бамбусом. Имају високу крму и оштар прамац.

ХИТ-СТРАНА

ШИК-СНІС

В ећ сада знамо да ће 1979. година бити у знаку диско-музике и панк-рока. Неки чак пореде „диско“ са „битлсоманијом“. Израз „диско“ почео је да се користи пре пет година, мада нико не може да одреди тачан датум. Истина је само да и најватренији поборници диско-звуча нису веровали да ће он толико дуго опстати. Међу наајслушаније диско-групе и певаче спадају: Дона Са-

су снимили („Dance, Dance“, „Everybody Dancing“, „Le Freak“ и „I Want Your Love“) постале су хитови.

Група постоји и постиже невероватан успех пре свега захваљујући гитаристи Нилу Родерсу (Nile Rodgers) и басисти Бернарду Едвардсу (Bernard Edwards) који пишу и компоњују сав материјал. Упркос тренутној наклоњености диско-звучу, обојици је много ближи

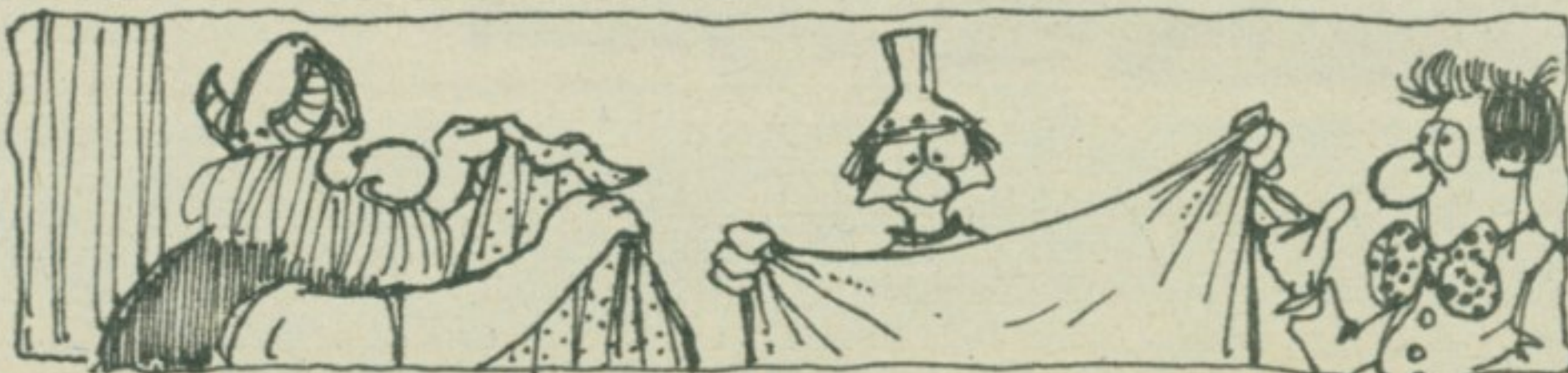

мер, БИ ЦИЗИ, Дон Траволта, Оливија Њутн Џон, Глорија Гејнор, ТЕЈСТ ОВ ХАНИ, Едвин Стар, СИСТЕР СЛЕЦ, ШИК...

Једна од најкомерцијалнијих диско-група је ШИК чији је сингл са композицијама „Ле фрик“ („Le Freak“) продат у четири милиона примерака у САД. Нико није ни слутно да ће ШИК постићи толики успех после само годину дана свог постојања. Све композиције које

цез и рок-ен-рол. Тако су и кренули — као „рокери“. Али, повинујући се укусу америчке публике, прихватили су диско-музику и нису се покајали. „У почетку нисмо волели диско-звук“ — каже Родерс — „али временом, он нас је све више обузимао, увлачио нас се у душу.“

Сада ШИК не може да одговори на све позиве за гостовања не само у Америци, већ и у Европи.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЖЕЛИМ ТВОЈУ ЉУБАВ
(I WANT YOUR LOVE)

Пева: ШИК

I want your love,
I want your love.

Do you feel like you ever want
To try my love and see
How well it fits?
Baby, can't you see,
When you look at me
I can't kick this feelin'
When it hits
All alone in my bed at night
I grab my pillow and
squeeze it tight
I think of you and I dream
of you
All of the time.
What am I gonna do?

I want your love...

Sometime, don't you feel
Like you never really had
A love that's real
Well, here I am.
And who's to say

A better love you
Won't find today?
Just one chance,
And I will show you love
Like no other, two steps
above.

On your ladder I'll be a peg.
I want your lovin'.
Please don't make me beg.

I want your love...
I need your love

I'll share my dreams
And make you see
How really bad your love
I need

I want your love,
I need your love
Just like the birds
Need the sky above
I'll share my dreams
And make you see
How really bad your love
I need.

СРЕБРНА КРИЛА

Својом ЛП плочом СРЕБРНА КРИЛА су се винула до неслућених висина. Наиме, састав који се пре мање од годину дана појавио на нашој музичкој сцени успешно се представио, после две сингл-плоче и албумом првенцем који има назив „Сребрна крила“.

Ова симпатична четворочлана група коју предводи басиста и певач Вlado Калембер стекла је многе присталице међу млађом публиком која је своју оданост саставу доказала и посетама концертира који су овог пролећа одржани. Сале су биле испуњене до

последњег места, а без улазница остајало је чак и по неколико хиљада поклоника ове врсте поп-музике. Певајући о девојкама и свакодневним темама, СРЕБРНА КРИЛА су се приближила младим људима широм земље који с нестрпљењем очекују јесен и почетак велике југословенске турнеје. Планирано је да састав обиђе веће градове. Припреме за турнеју већ су почеле и због њих састав је већ одбио све ангажмане за лето.

Албум „Сребрна крила“ продат је у tiraжу који је одавно превазишао 100 хиљада тако да је састав за њега добио платинасту плочу.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем плоче домаћег и оригиналног издања. Домаћа издања: MAHAVISHNU ORCHESTRA, PACO DE LUCIA, BOSTON, JEFF BECK, KANSAS и WEATHER REPORT. Оригинална издања: MOUNTAIN, LARRY CORVELL, BILLY COBHAM, YES и AL DI MEOLA.

Бранислав Петровић, Други булевар 44, 11070 Нови Београд

Купујем следеће плоче: »Every 1 st Winner« (НОГ CHOCOLATE), »It's a Heartache« (Boonie Tyler) и »Living Next Door to Alice« (SMOKIE).

Весна Живановић, 14230 Вреси

Желио бих да промијеним добро очуване плоче »Take a Chance on Me« (ABBA) и »Аспирин« (ПРНИ ВИСЕРИ) за плоче »У раздељак те љубим« (ЖЕТВА) и »Прва љубав« (РАНИ МРАЗ).

Слободан Крстинић, Мајевичка 4, 56223 Борово

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ЗАДРА

У кошаркашкој дворани „Јазине“, у организацији задарске рок-групе ФАНТОМ и задарског Црвеног крива, одржан је концерт свих задарских поп-група. Приход са концерта ишао је у корист пострадалих од катастрофалног земљотреса на Црногорском приморју, и то за обнову школства.

Пред око двије хиљаде посетилаца наступиле су слиједиће групе: МЕДИТЕРАН 7, ГАЛЕБ, БИСЕРИ, ФОРУМ, БУМЕРАНГ, ФАНТОМ, КРУГ, КНАП, ШАКА ГЛАЗБЕ и популарни задарски пјевач МЛАДЕН ГРДОВИЋ.

На слици је организатор концерта састав ФАНТОМ.

Бранка Рудић
Бранимирова 14/VII
Задар
(хонорар 100 дин)

ВЕСТИ ИЗ ЦЕРКЉА ОБ КРКИ

У Церкљу об Крки момци у плавим униформама основали су састав ПЛАВЕ ПТИЦЕ и пријете да ће помутити популарност многих познатијих састава. У групи су ДРАЖЕН ВРДОЉАК, бивши музички критичар који је открио формулу за „праву ствар“, а сада оргуљаш ПЛАВИХ ПТИЦА. Бас-гитариста је БРАНКО СИЛИЋ, вокални солиста МИЛОРАД ПЕЈОВИЋ, док је за бубњевима ДЕАН ДУЈМОВИЋ. Гитару свира СТАНКО ГРДИНИЋ. Слика је начињена на успјешном наступу групе у загребачком Дому ЈНА.

На фотографији је и једна дјевојка, БРЕДА НОВАК, која је својим гласом помагала Милораду. Овај дујет је дигао салу на ноге.

ПЛАНОВИ ЗА БУДУЋНОСТ: Након одласка из ЈНА, чланови ПЛАВЕ ПТИЦЕ поново ће се оформити у другом формату (музичком) и већ су у „преговорима“ с најпознатијим диско-кућама у свијету.

ДОСАДАШЊИ УСПЈЕСИ: похвалне критике „Полета“ и „Дневника“, те петиција с потписима 80 ишћеница женског интсрната у Брежицама да дођу и свирају за њих.

Дражен Врдољак,
В. П. 3363/1
68263 Церкље об Крки
(хонорар 200 дин)

Име МИШЕ МАРКОВИЋА већ дуго низ година присутно је у нашој забавној музици. Мада још није успео да дође до самог врха популарности, његово присуство неоспорно се огледа у великом броју снимљених плоча и хитовима који се и данас, неколико година по издавању, радо слушају. На фестивалским смотрима није забележио значајније успехе, али је и поред тога међу најслушанијим домаћим интерпретаторима што, несумњиво, сведочи о његовим квалитетима. Недавно се појавила и трећа велика Мишина плоча под називом „Ми се чудно разумемо“ на којој се нашло десет потпуно нових нумера које, у ствари, представљају наставак стила започетог композицијама „Ја те зовем“ и „Шта је с тобом“.

Миша је у својој каријери често пута мењао композиторе, а самим тим и стилове, да би се, најзад, определио за ону музику коју воли и која му је, како сам каже, још од првог контакта са музиком прирасла за срце. А музиком је почео да се бави шездесетих година када је рок доминирао светом. Миша му је поклатио сву

своју љубав, али је због захтева тржишта, и у то време јединог начина који је водио успеху, певао потиснуто, годунама се нагомилавало да би, најзад песмом „Ја те зовем“ било исказано. „Чврст, атресиван ритам остаће ми до краја каријере једини музички израз“ — уверава нас Миша Марковић.

Композиције на најновијем ЛП нешто су другачије и по оценама многих и занимљивије. За то су се, поред Мише, побринули још и композитори, аранжери и писци текстова Милан Рашуо, Александар Илић, Бора Ђорђевић и Марина Туцаковић. Плоча је снимљена у Београду уз пратњу ХИТ СЕЛЕКЦИЈЕ. Занимљиво је да јој назив није дат по првој композицији, као што је то обичај, већ по једној од нумера са А стране „Ми се чудно разумемо“. Иначе прва мелодија је „Пусти да те љубим“.

Поред музике Миша се бави и поезијом. Готово исто кад и плоча, појавила се и његова књига поезије за децу са насловом „То има везе“. Овом збирком издавач и аутор су обележили Међународну годину детета.

МИША МАРКОВИЋ

РИБЉА ЧОРБА

О београдској рок-групи РИБЉА ЧОРБА већ смо писали. Поново то чинимо јер сматрамо да је ова група предвођена Бором Ђорђевићем у знатној мери допринела да се београдски рокери покрену из вишегодишње учмалости и да нам дају до знања да и у нашем главном граду постоје музичари способни да од обичних тема начине веома успела музичка решења. А представници тог новог су

баш чланови састава РИБЉА ЧОРБА који су се за мање од годину дана успешно представили са два сингла и једном, недавно издатом, великом плочом „Кост у грлу“.

Група је основана августа прошле године и тренутну поставу чине: Бора Ђорђевић — вокал, писац текстова, музике и организатор целокупног рада, Миша Алексић — басиста и пратећи вокал, Рајко Којић — соло-гита-

ра, Винцек Милатовић — бубњеви и Момчило Бајагић — друга гитара и пратећи вокал. Њихова прва мала плоча, на којој се налазила хит-нумера „Лутка са насловне стране“, постала је сребрна, док је ограничени тираж другог сингла са песмама „Рок-ен-рол за кућни савет“ и „Валентино из ресторана“ распродат у рекордном року. Група тренутно борави на Макарској ривијери, затим ће гостовати на Црногорском приморју и у другој половини лета враћа се у Београд. За то време припремиће материјал за нову плочу јер „душа“ састава, Бора Ђорђевић, ове јесени одлази на одслужење војног рока.

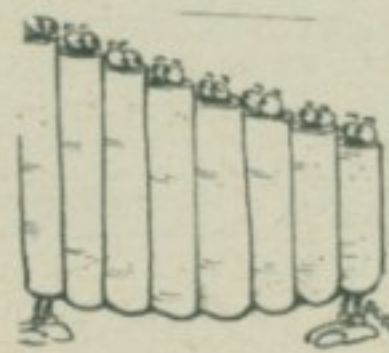
На крају рецимо још неколико речи о албуму „Кост у грлу“. Аутор композиција и текстописац Бора Ђорђевић, размишљајући о обичним, свакодневним темама начинио је неколико заиста добрих савремених текстова који одлично музички уобличени чине привлачну целину.

НАША КАРИКАТУРА

ФРЕНК ЗАПА
(FRANK ZAPPA)

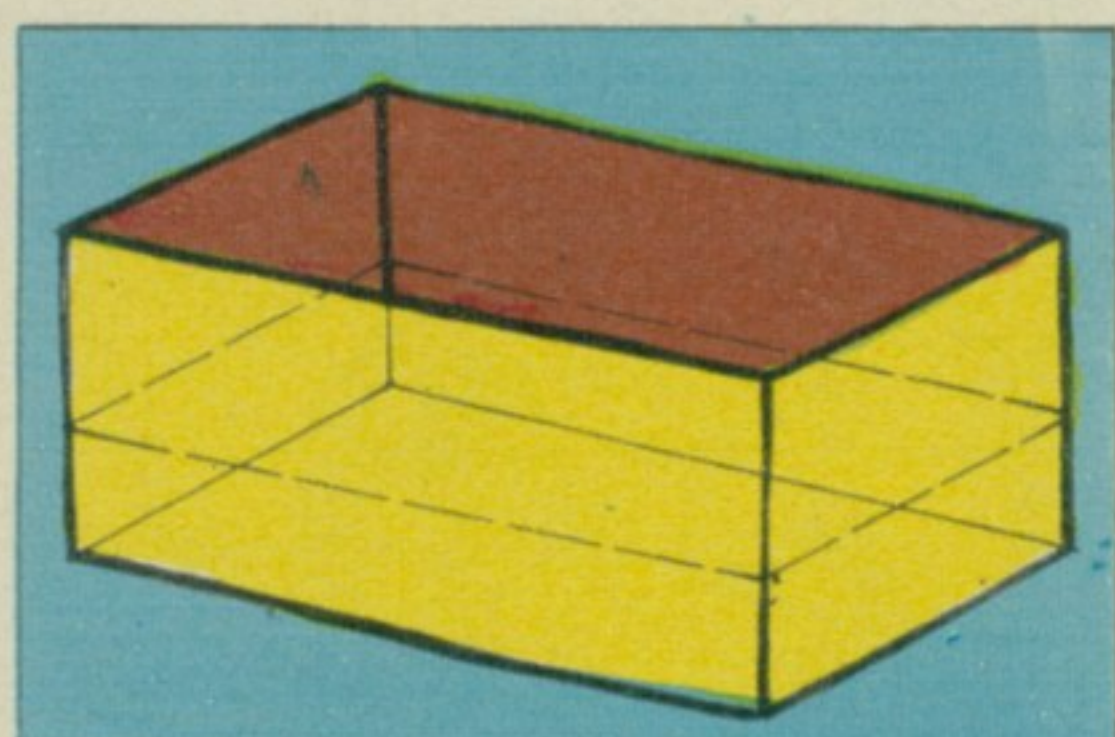
ПОП ТЕЛЕГРАМ

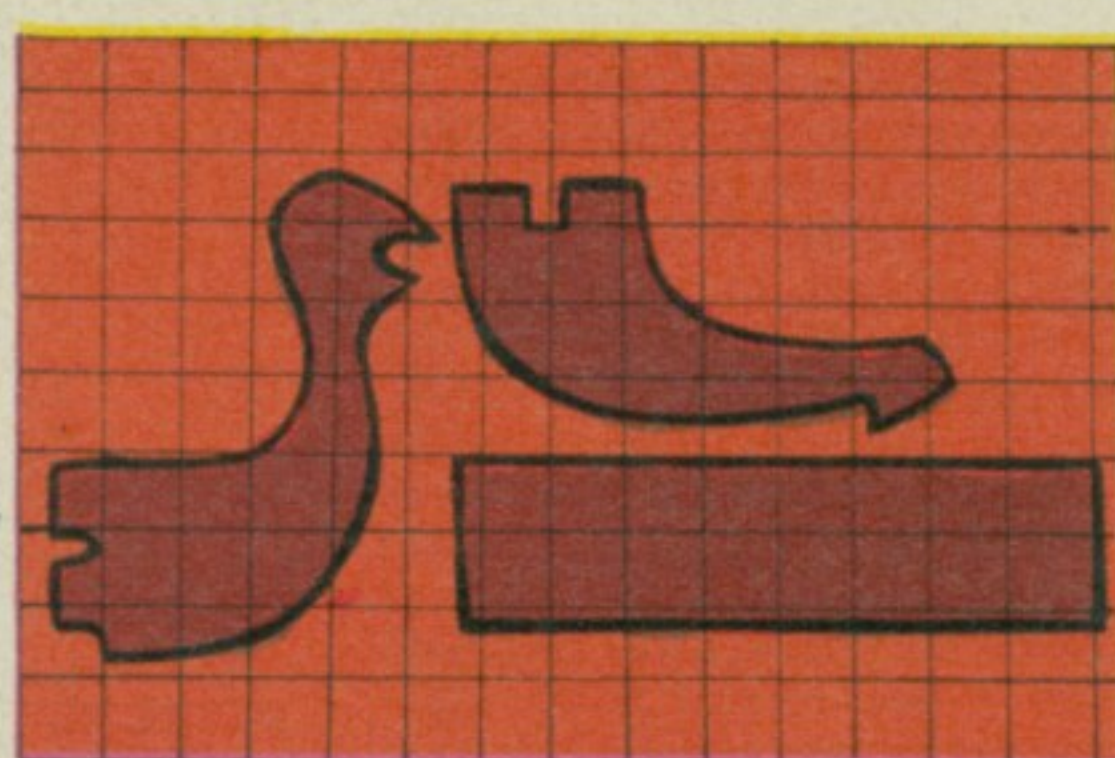
● ДР ФИЛГУД (Dr. Feelgood), ДАЈЕР СТРЕЈТС (Dire Straits) и још неколико састава одржали су концерт на великом олимпијском стадиону у Минхену који је трајао 13 часова.

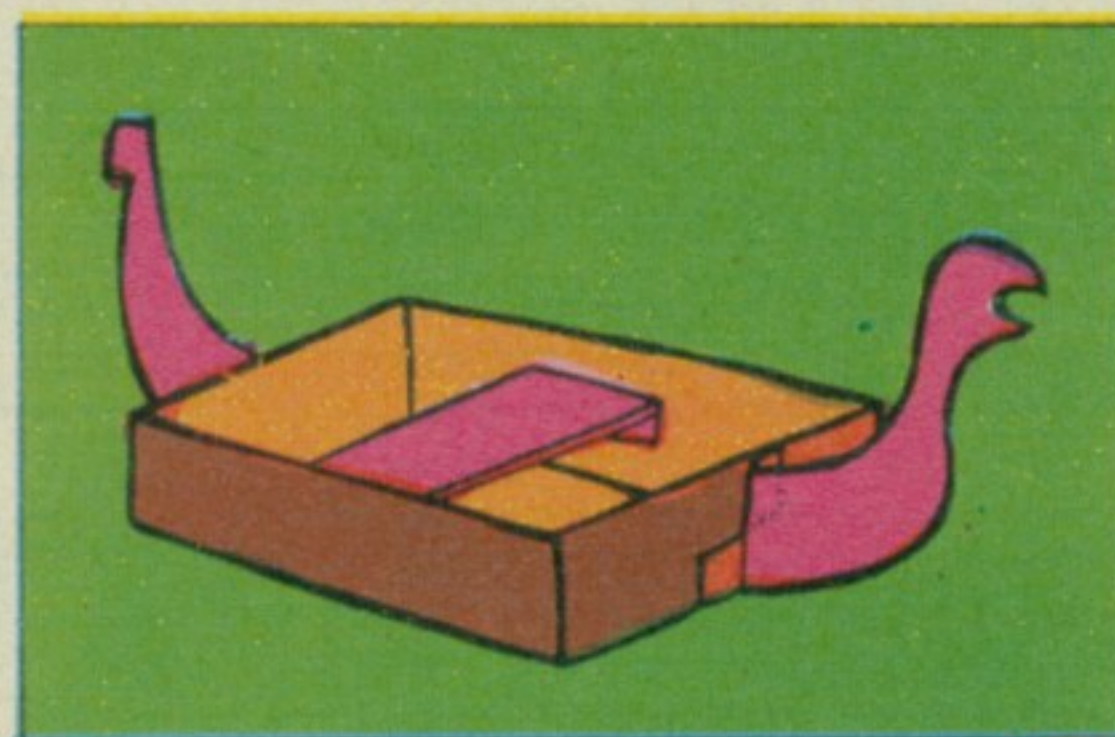
Цицикин кућњак

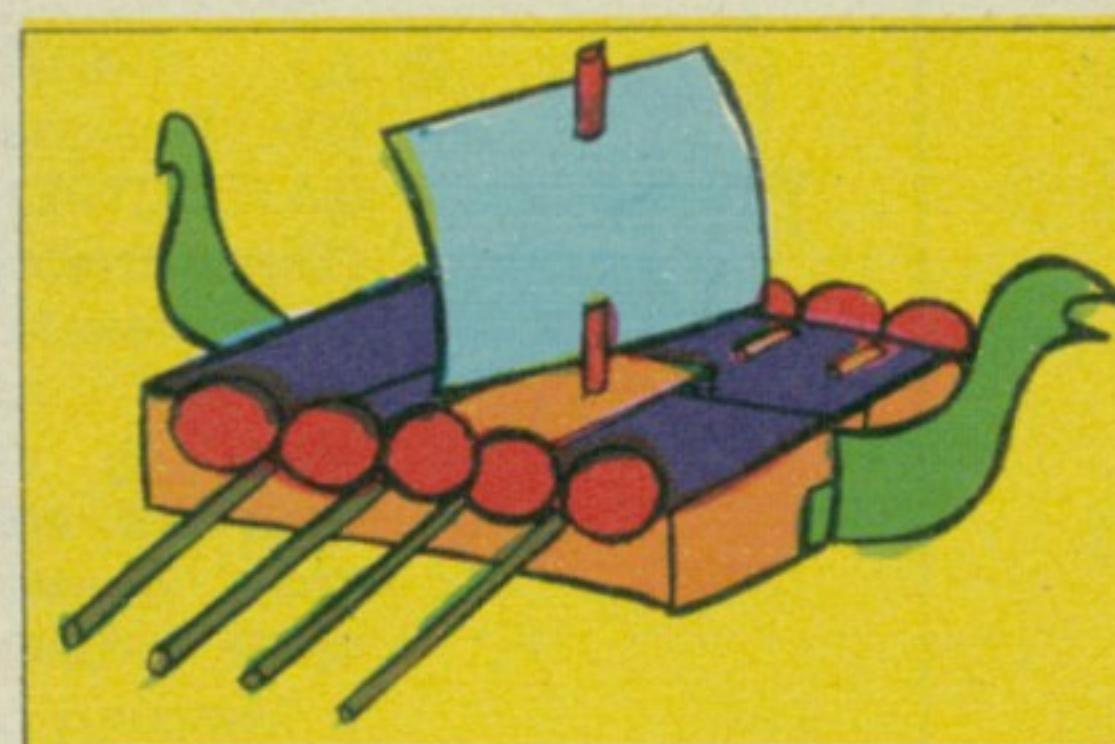
1

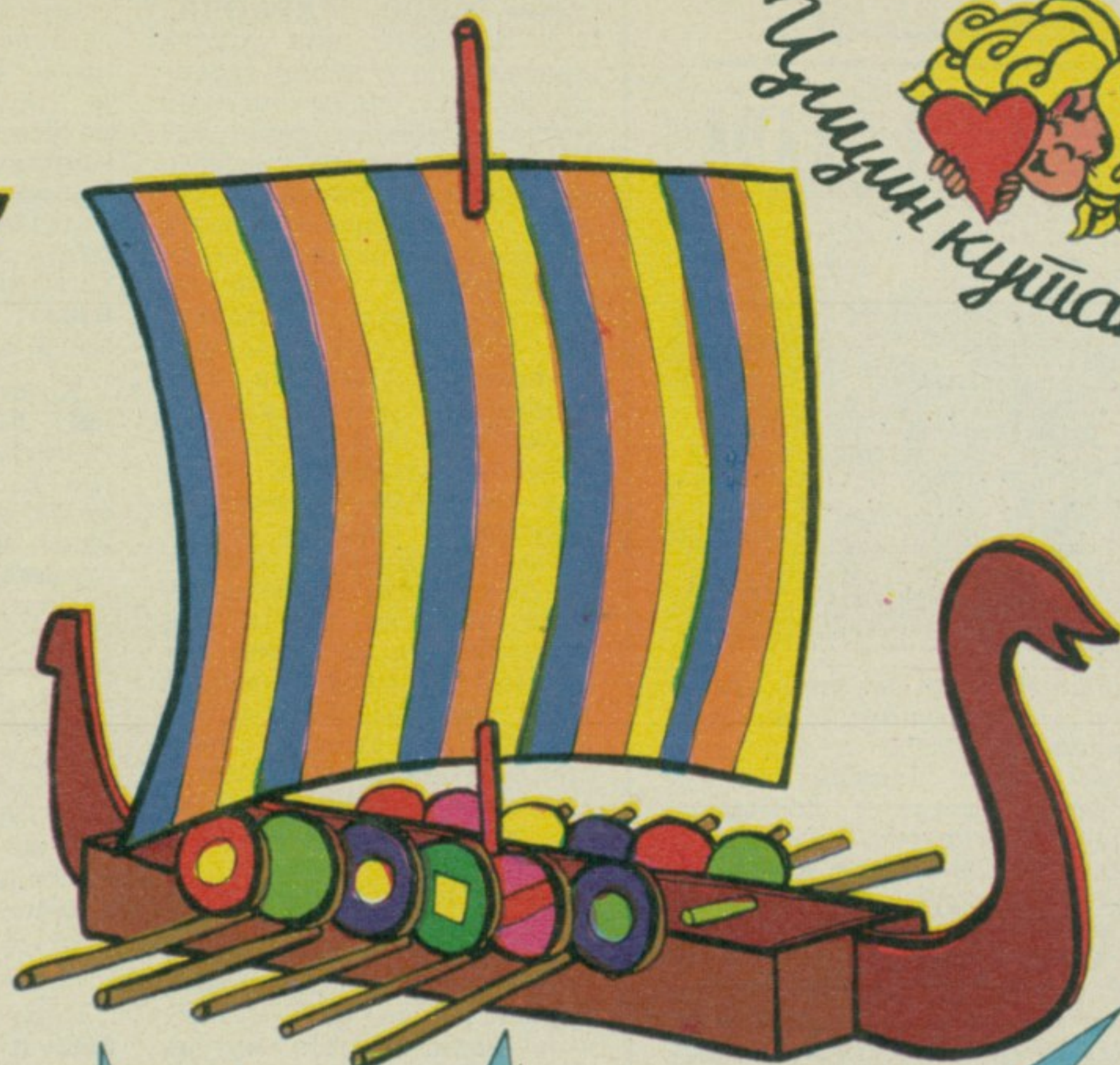
2

3

4

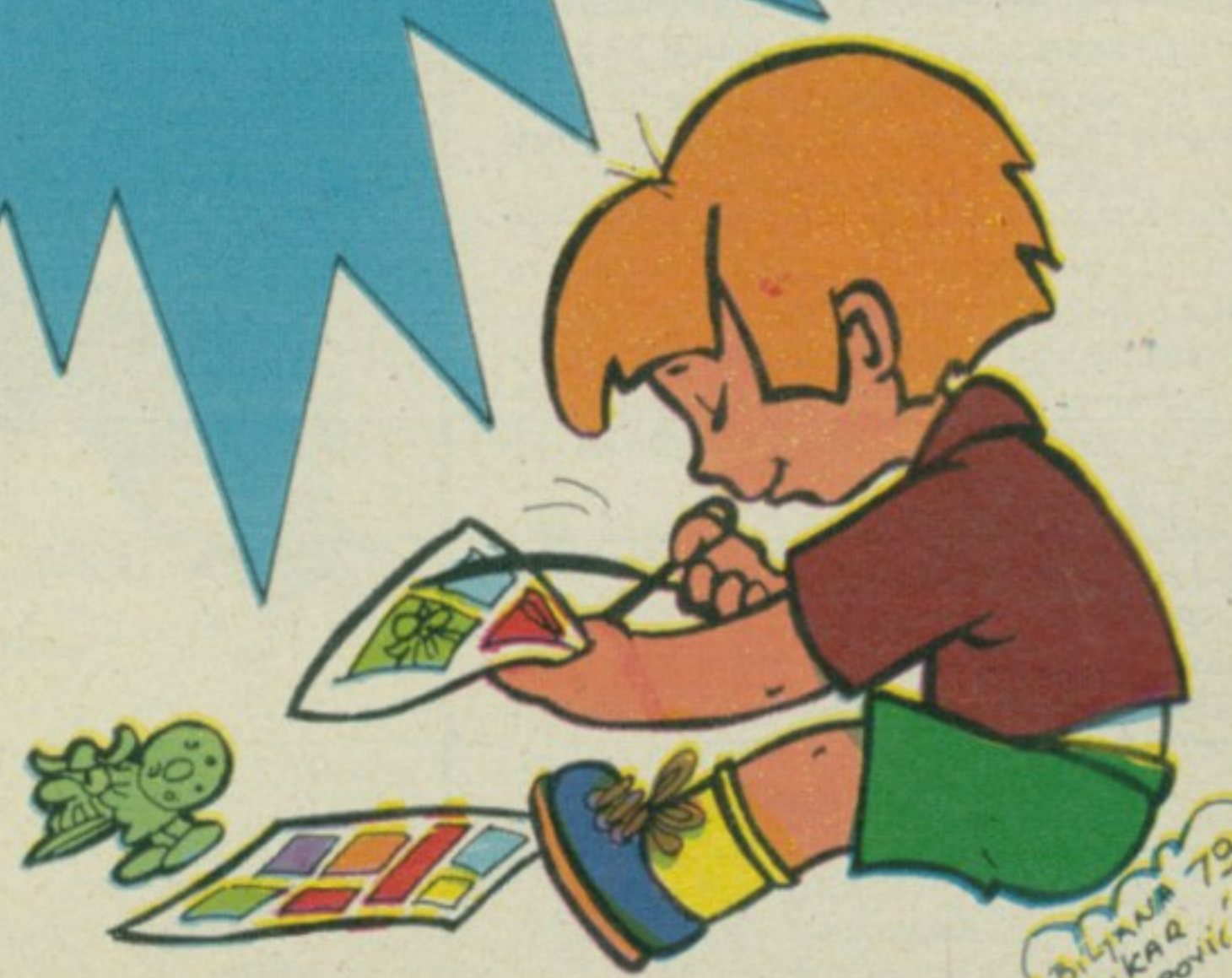
ХОГАРОВ
БРОД

Узмите кутију од ципела и исеците је тако да остане дубока око 5 cm (сл. 1). На слици 2 види се модел за израду прамца, крме и клупе брода. Коцкице шеме су димензија 2,5x2,5 cm. Ове делове залепите на кутију као што се види на слици 3. Од картона исеците штитове за бокове лађе, од лепе шарене хартије направите једро, а од сламки јарбол и весла. Цела лађа са свим деловима види се на слици 4. Јарбол се намешта тако што се сламка прободу кроз клупу, а весла тако што се сламке прободу кроз бок брода. Штитове залепите за кутију, а једро натакните на јарбол.

На крају исеците из „Забавника“ Хогара или га сами нацртајте. Залепите га на картон и ставите испод ногу парче за причвршћивање за лађу (сл. 5). Хогара поставите иза прамца.

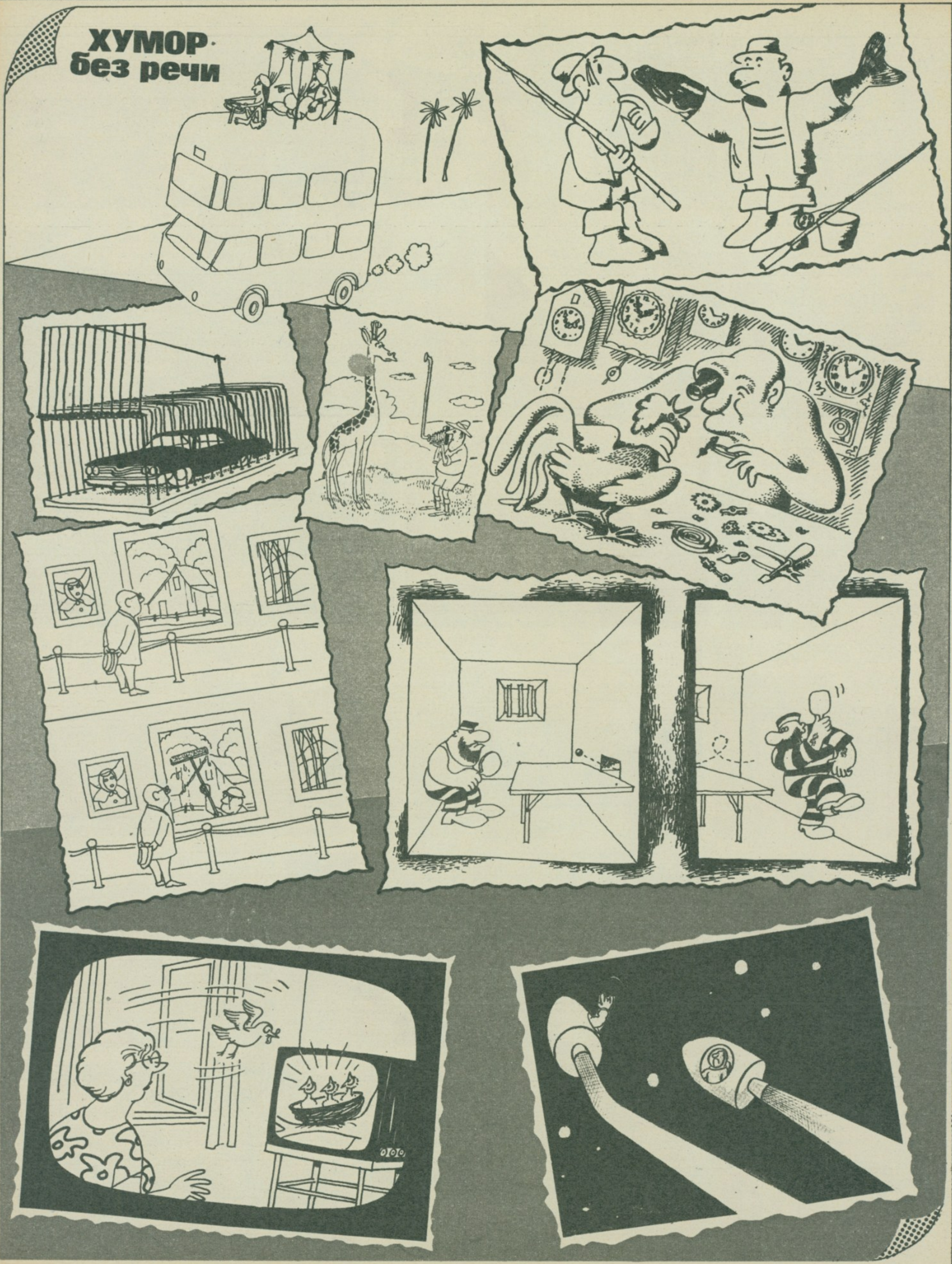

5

Димитрије 79
Кућњак
Поповић

**ХУМОР
без речи**

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ:

НА УРВЊЕ А МДНАЊЕ

НИКОГ
НА
ВИДИКУ!

БАШ ФИНО...

...МОЖИ ЋУ
ДА
САКРИЈЕМ...

...ОВИХ ПЕДЕСЕТ ХИ-
ЉАДА КОЈЕ САМ ЈУ-
ТРОС НАШАО НА
УЛИЦИ!

НИКОМЕ НЕЋЕ ПАСТИ НА ПАМЕТ
ДА СЕ У ФОТЕЉИ НАЛАЗИ НОВАЦ!

МОГАО БИХ ЗА ТЕ
ПРЕ ДА КУПИМ
ШЕШИР И КО-
ШУЉУ!

ТАТА,
ИМАШ ЛИ
ПЕДЕСЕТ
ХИЉАДА?

КО?
ЈА?

АХ, СИНЕ МОЈ! НЕ СЕЋАМ СЕ
КАД САМ ПОСЛЕДЊИ ПУТ ВИДЕО
ТОЛИКИ НОВАЦ!

НЕМАШ,
ЗНАЧИ!

ПА,
НИШТА
ОНДА!

УУФ!

МИШКО, ИМАШ
ЛИ ТИ МОЖДА
НЕШТО УШТЕ-
ЂЕВИНЕ?

ЈА? ЦЕО МОЈ
КАПИТАЛ СЕ
САСТОЈИ ОД
НЕКОЛИКО
СТОТИНА
ДИНАРА!

ДОБРО,
ДОБРО...

ШТА ИМ ЈЕ?
ШТА СУ
НАВАЛИЛИ?

КАД БИ ИМАО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА,
ДА ЛИ БИ МИ ИХ ПОЗАЈМИО?

ШТА?
ЗАР ИТИ?

ГУБИ СЕ! НЕМАМ
НИ ДИНАРА!

ДЕ, НЕ
ВИЧИ!

СВЕ ЈЕ У
РЕДУ,
ДАНИЦЕ!

ЗАИСТА?

ШТО МЕ СВИ ПИТА-
ТЕ ДА ЛИ ИМАМ
НОВЦА?

ПА,
ЧИСТИ-
ЛА
САМ
ФОТЕ-
ЉУ...

...И ПРОНАШЛА
ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА!
ПОШТО НОВАЦ
НИЈЕ
ТВОЈ,
ИДЕМО
УКУ-
ПОВИ-
НУ!

МЕНИ
ЋЕМО
КУПИ-
ТИ
ШТАП!

А МЕ-
НИ
ЛОП-
ТУ!

МЕНИ
ЛУЛУ!

ОНЕСВЕСТИ-
ЋУ СЕ!

ДОКТОР БАКСУЗИЋ: ВОЛИ ДА ТЕЛЕФОНИРА

Извијачка свемирска летелица „X-72“ бешумно је клизила кроз таму васионе. Био је то уобичајен лет на релацији Земља-Венера. Све је било у реду. Апарати нису регистровани ништа необично и Дик укључи аутоматског пилота па се завали у седиште. „Баш су досадни ови летови“, помисли. „Сваког дана једно исто. Лет од Земље до Венере, извештај команди на Венери да нема ничег необичног, затим назад — од Венере ка Земљи, и потпуно идентичан извештај команди на Земљи. То би могао и робот да обавља, а не човек. Већ ми је досадило“.

Све је у реду!

На командној табли упали се зелена светилка и зачу се тихо зујање. Дик се наже напред и притисну дугме. На екрану испред њега појави се лице команданта базе на Земљи. Зачу се глас.

— Дик, поднеси ми извештај! — рече кратко.

Дик се насмеја.

— Ничег необичног! Све је у реду! — одговори кроз смех.

— Зашто се смејеш? — упита командант изненађено.

— Зато што си ме тако званично упитао? — одговори Дик. — А ја ти шест пуних година подносим тај исти извештај који си и мало-час чуо. Имао сам утисак као да желиш да ти кажем нешто важно. То ми је било смешно.

Командантово лице развуче се у осмех.

— Значи, све је у реду? — упита са олакшањем.

— Све је у реду. — Дик слеже раменима. — А зашто толико инсистираш? Шта се десило? Шта не ваља?

— Па не знам... — командант је оклевао. Затим слеже раменима. — Кад си био на позицији RL — 80 — 42 — 3, слика на екрану се замаглила. Као да си улетео у реп комете или нешто слично. То је потрајало свега два десета дела секунда, а затим је опет све било у реду. Зато сам те позвао. Проверили смо одмах инструменте и сви су били исправни, па сам помислио да ти се нешто десило.

Дик се уозбиљи.

— Немам појма о чему причаш — рече. — Ја ништа нисам приметио. Нити какву маглину, нити реп комете, нити било шта друго. Уосталом, остани на вези. Одмах ћу проверити да ли су инструменти нешто регистровани.

Он поче да укључује и искључује један апарат за другим. Коначно, затражи од бродског компјутера извештај о пређеном путу и о стању летелице. Убрзо стиже одговор од компјутера. Ништа необично није забележено, а што се саме летелице тиче, све је било у реду и изврсно функционисало. Дик слеже раменима у недоумици.

— Све је у реду! — рече мирно.

Командант такође слеже раменима.

— Онда не знам шта је то било. Можда је пао напон или су биле неке друге сметње на Земљи. Важно је да је са тобом све у реду. Јави се кад стигнеш на Венеру. Завршавам.

Слике нестаде. Дик се замисли. Ово је било први пут да се нешто десило за шест година његових свакодневних летова на релацији Земља — Венера и натраг. „Шта ли би могло да буде?“ — размишљао је. „Да је био реп комете, сензори би регистровани високу

температуру и компјутер би скренуо брод са путање. Ја бих то одмах приметио. Да је био неки свемирски брод, људски или не, укључили би се апарати за узбуну и одбрану. Ништа од тога није се десило нити је било шта регистровано, а сви апарати су исправни. Чудно!“

Кад је стигао на Венеру, он поднесе рапорт команданту базе и исприча му о свему. Затим се јави бази на Земљи. Одатле је добио одговор да се ништа слично више није догодило и да може да се врати на Земљу.

Враћајући се са Венере, Дик је размишљао и даље о инциденту који се десио. Није био ни забринут ни уплашен. Напротив, веселила га је помисао да је коначно нешто прекинуло монотонију његовог путовања. Његово размишљање прекиде испрекидани звук из компјутера и он погледа екран. На екрану се појавише слова »S.O.S.«, а затим координате места несреће. Све се поновило неколико пута, а затим nestало. Дик се замисли. Шта да ради? Он је био само извијач, а не и спасилац. Али, ко зна где је први спасилачки брод? Док позове Земљу, док они провере ствар, док пошаљу спасилачки брод и док он стигне, можда неће бити више ни потребе за спасавањем. Дик се осмехну.

— Проналазим све могуће разлоге да одем тамо — рече гласно сам себи и насмеја се. — Требало би прво да пошаљем поруку Земљи да ћу скренути са путање.

Он укључи дугме за позив, али не доби везу са базом на Земљи. Поново покуша, али се понови иста ствар. Дик зачуђено погледа у екран. У том тренутку зачу се пиштање и на екрану се понови појавише позив за помоћ и координате, али исписани црвено. „Значи, последњи позив“, помисли Дик. „Па добро, обавестићу базу са места несреће“. Сместа издаде упутства бродском компјутеру и брод скрете са своје уобичајене путање. Дик укључи све камере да снимају, а за сваки случај укључи и заштитни омотач који је штитио брод и посаду у њему од превелике радијације. Дик је напрегнуто гледао у централни е-

МОДРАЈАМ СПАСИТИ ЗЕМЉУ

— Нећу да умрем! — била је последња Дикова мисао.

кран, али сем светлости својих рефлектора ништа није видео.

— Смањи брзину на 0,4 чвора — издаде наређење компјутеру.

— Извршено — одговори метални глас.

Небудљива преурека

Дик је даље напрегнуто гледао у екран. Налазио се око пет минута од назначених координата, али још ништа није видео нити су камере било шта показивале сем мрака. Дик укључи радарски систем и трже се. Радар је показивао да се нешто налази пред њим. Али шта? И где се то нешто налази?

— Сасвим смањити брзину — нареди компјутеру. — Активирати

систем за кочење. Зауставити брод на примљеним координатама.

Брод је лагано клизио и најзад се зауставио. Налазио се тачно на означеном месту, али Дик ништа није примећивао. Радар је и даље показивао да се нешто налази испред брода. Дик се бојао да не удари у то „нешто“ и да брод при том не експлодира. Он нареди компјутеру:

— Укључити све сензоре. Укључити камере са инфрацрвеним зрацима. Доћи до свих доступних података.

После једног минута, који се Дик учинио као вечност, зачу глас из компјутера:

— Брод се налази у атмосфери чији је састав: 98% азота, 1,8 кисеоника, 0,2% разних инертних и других гасова. Атмосфера погодна за живот људских бића. Планета окружена овом атмосфером непознатог је порекла. Гравитација је 17 пута већа од Земљине. Други подаци нису доступни.

Дик је запрепашћено слушао. Каква атмосфера? Каква планета? Откуд она овде? Ако је то заиста

планета или које било друго небеско тело, зашто не може да је види? Изненада, он осети да се брод креће и да добија све веће убрзање. Хтеде да нареди компјутеру да заустави брод, али осети како му се мути у глави и он се онесвести.

Исцог куйоле

Дик се протеже и отвори очи. Погледа око себе и скочи као опарен. Налазио се испод неке опромне куполе. „Где ли сам ја ово?“, помисли са зебњом. „Шта ли се догодило? Очигледно је да сам на чврстом тлу. Где је мој брод? Ах, да, сећам се, планета са атмосфером од азота. Али како сам се спустио? И како сам доспео овамо, испод ове куполе?“

Зачу се тихо зујање. Дик се окрете. Један зид куполе се осветли и на њему се указа слика брода како стоји на тлу. Однекуд се зачу глас, сличан гласу бродског компјутера:

— Налазите се на планети МЗ 11 Р која је некада припадала планетарном систему Геро 7FD. Из нама непознатих разлога наша планета је скренула са своје орбиталне путање око звезде Геро и угутила се свемиром у непознатом правцу. Живота на њој више нема. Говори Вам планетарни компјутер. Даћу Вам основне податке о планети на којој се налазите: планета се састоји од честица материје и антиматерије међусобно уравнотежених. Окружена је атмосфером која се састоји од 98% азота, 1,8% кисеоника и 0,2% других гасова. Непогодна је за живот ваше расе. Пре своје смрти, заповедник планете ми је наредио да морам обавестити сваку расу на коју наиђем на своме путу о могућности судара наше планете са њиховом. Такође морам послушати свако наређење које ми припадник било које расе упутује. Због тога смо вас спустили на ову планету. Наша планета судариће се са вашом планетом. Уколико на њој постоји какав облик живота, желимо да га упозоримо ради евентуалне евакуације. Имате ли каквих питања, упутстава или наређења?

Наређујем

Глас ућута. Дик се следи од страха. Значи, судариће се са Земљом. И шта онда? Нестаће Земље, нестаће живота, нестаће свега. Цивилизација праћена хиљадама година, нестаће у једном трену. Дик се најези од страха. „Да ли ће ме заиста послушати овај компјутер?“, помисли у себи. „То ми је једина шанса. Паметан је био онај ко је оставио такво наређење.“

Дик погледа према екрану на

којем се још видео његов брод и рече гласно и разговорно:

— Наређујем: прво — да мене пустите одавде, друго — да мој брод упутите према матичној планети, тј. према планети са којом треба да се сударите, и треће — да пореметите равнотежу материје и антиматерије на овој планети, да изазовете експлозију и тиме уништите ову лутајућу планету. Да ли је наређење јасно? Одговорите.

Стрепећи, очекивао је одговор. Ако компјутер не прихвати наређење, све је пропало: нестаће и Земље и живота на њој. Ако прихвати наређење, људска раса биће спасена. После неколико тренутака који му се учинише дуги као вечност, Дик зачу метални глас:

— Наређење прихваћено. Сви делови наређења биће извршени по редоследу пријема.

Дик се осмехну. Успело је! Компјутер ће извршити наређење. Земља ће бити спасена! Он зачу тихо зујање и осети страхан притисак у плућима. Окрете се и виде да се купола отвара. Нешто плавичасто и густо улазило је све брже у куполу. „То је азот!“, сину му кроз главу. „Ваш сам глуп! Потпуно сам заборавио да је на пољу готово чист азот. Угушићу се!“ Пред очима му је играло, а притисак у глави и плућима постајао је неиздржив. Као кроз маглу, чуо је далеки глас компјутера:

— Први део наређења — извршен. Можете изићи напоље. Други део наређења — извршен. Ваш брод упућен је према матичној планети. На ред је трећи део наређења. Уништити планету.

Где је?

Дик хтеде да врисне, али из грла му изађе само тихо неартикулисано крклање. „Глупи компјутер!“, помисли са оторчењем. „Требало је да будем у том броду. А сад ће да уништи планету! Не! Не! Не желим... нећу да умрем!! Нећу, нећу да умрем!!!“ То му је била последња мисао пре него што се његово тело разлетело у безброј комадића заједно са планетом МЗ 11 Р.

— Детаљно ми поднесите извештај! — рече командант.

Дежурни официр се укроти и рече узбуђеним гласом:

— Брод је стигао пре два часа. Празан. Од Дика нема ни трага. Сви апарати функционишу нормално. Бродски компјутер је укључио аутоматског пилота и нормално слетео. Пола часа пре слетања брода забележили смо аутомску експлозију непознатог порекла, али то је било на позицији СХ — 42-60-1. На траци бродског дневника забележен је позив за помоћ и координате, али у то време на тим координатама није било ниједног брода, па тако позив за помоћ и није могао бити упућен. Има само још једна реченица коју не можемо да разумемо. Пуститићу Вам траку да чујете.

Командат заинтересовано климну главом. Прво се зачуло некакво зујање и пиштање, а затим као из неке велике даљине Диков глас:

— ... и тиме уништите... лутајућу планету... јасно?...

— После ове реченице — настави дежурни официр — укључен је радио-везом аутоматски пилот и брод је упућен ка Земљи. Шта ли је хтео тиме да каже? И где ли је нестао?

укрштене речи

НАЈМНОГОЉУДНИЈЕ ЗЕМЉЕ СВЕТА

Према подацима Статистичког календара Југославије за 1977. годину, највише становника у свету имају четири земље чија имена треба да упишете под бројевима 1, 2, 3 и 4. Једна има 838,8 милиона становника, друга — 598,1, трећа — 254,3 и четврта — 213,6 милиона становника.

АУТОР: ВЕ-МАК	1	2	НЕПРО- ФЕСИО- НАЛИ- ЗАМ	ВРСТА ПОСЛА- СТИЦЕ	МАЛО- ВОСТ	ИВАН ТОПЛАК	РАЗГО- ВЕТНО	ПРИСТА- ЛИЦА УНИО- НИЗМА	МОРСКИ КОЊ
ХЕМИЈ- СКИ ЕЛЕМЕНТ									
ИСТОВРЕ- МЕННО ПРЕВО- ЂЕЊЕ									
СИЛА, МОЋ						МЛЕЧНИ ПРОИЗ- ВОД			
						БОДЕЖ			
						АМЕРИЧ. ГЛУМАЦ МАРВИН			
НИЈЕ ДУГА- ЧАК	УМИНИ- ТИ КРАКИМ	ОСНОВНА МЕРА КОБАН							ДЕО ПЕСМЕ
"СТРА- НИЦА"				ЛИЧНА ЗА- МЕНИЦА "ВОЛТ- АМПЕР"			И. С. ДРУГОМЕ ЗА АВГА- НИСТАНЦЕ		
ИСКРИВ- ЉЕНО						МИР! ТИ- ШИНА! ГРАД У ШВАЈЦАР.			
ПОСЛАТИ НА ВИШЕ СТРАНА									
ТУРСКА ТИТУЛА				ВОЈВОДИ- НСКИ ША- ХИСТ БОРА				ОБЕСПРА- ВЉЕНИ ЖИ- ВАЉ ПОД ТУРСКОМ	
ЕКИПА				ГРУПА СКАНДИ- НАВСКИХ БОГОВА	КОПРЕНА				3
КАММ- ЈА				ЈУЖНО ВОКЕ НИКОЛА ДЕМОЊА	РЕЧЦА ЗА СУПЕРЛА- ТИВ				
ДРЖАВА У АФРИЦИ							ПОДЗЕМ- НИ ПАКАО		
4									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: П, е, почистити, елегантан, рит, барка, затвор, ит, брка, јин, цитат, уч, зорити, Маб, лој, у, не, цунами, о, паклено, рг, лк, Вардар, април, виа, Сјеница, д.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Манастирска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Ностић. Уредник: Бојана Докић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Манастирска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез. Цена једног примерка 8 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца 88.00 динара
6 месеци 176.00 динара
1 година 352.00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца 176.00 динара
6 месеци 352.00 динара
1 година 704.00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ ООУР „Продоја“ — претплата на лист „Политикин забавник“

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	\$	38.—
СР НЕМАЧКА	DM	76.—
ШВЕДСКА	Škr	167.—
ФРАНЦУСКА	Fr	164.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	64.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун „НИП“ „Политика“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054, са обавезном назнаком претплата на „Политикин забавник“

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Лице које се никад не смеје сведок је рђавог срца

(Баскијска пословица)

ПОШТАРНИК ПЕЦА

Нова погодност за пријатеље PEZ-а!

Драги пријатељи PEZ-а

Приближава се дан школског распуста а са тиме и дуже време за игру.

Спремили смо вам 5.000 комада PEZ лопти, које нудимо по повољној цени. Пожурите са поруџбином.

Лопту ћеш платити поштару по цени од 65 динара.

Наша адреса је:
PEZ ПРИЈАТЕЉ
61111 ЛЈУБЉАНА, пп. 8

HP Kolinska
Kolinska Ljubljana

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно налепи на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр. Бр. PEZ чл. карте ком. PEZ лопти датум рођења

Потпис родитеља

ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

НАРОДНИ УЧИТЕЉ

Молим те напиши ми нешто више о Васи Пелагићу.

Снежана Чабро,
Ф. Нола 6
Осијек

Васа Пелагић (1838 — 1899) био је раднички трибун — пером и делом је ширио идеје социјализма. Нижу гимназију и богословију је похађао у Београду, а био је учитељ у Брчком 1863. У Русији се упознао са делима Чернишевског, Доброљубова, Писарева и Херцена. Вративши се у земљу, постаје управитељ богословије у Бањалуци и у њој одгаја учитеље и свештенике као борце за народна права. Због протеста против турске управе послат је у прогонство у Малу Азију. Враћа се у Београд где је изабран за председника

скупштине и члана одбора Уједињене омладине српске. Учествоје у босанском устанку 1875. када га аустроугарске власти хапсе и интернирају. Касније се поново налази међу устаницима и заузима истакнуто место у развоју социјалистичког покрета.

Слободарским ставом замерио се режиму у Србији па је јавно рашчињен, затваран у лудницу и, најзад, мученички умро у пожаревачком казненом заводу. Сем „Историје босанско-херцеговачке буне“, „Стварног народног учитеља“ написао је: „Одговор на четири друштвена питања“, „Преображај школе и наставе“, „Умовање због здравог разума“, „Колико нас кошта бог и господар“.

ПРВА ОЛИМПИЈАДА

Моја супруга тврди да су Прве олимпијске игре одржане 1896. године. ја тврдим да су одржане још 776. године пре нове ере. Ко је у праву?

Станимир Вазић,
II нова бр. 3,
Велики Мокри Луг

У праву сте обоје. Прве, античке олимпијске игре одржане су

776 г. пре наше ере у Олимпији. Римски имепартор Теодосије их је укинуо у 4. веку као остатак паганства. Међутим, прве модерне олимпијске игре одржане су 1896. године у Атини, а њихов покретач је био Француз Пјер де Кубертен.

ДОЗВОЛА ЗА МОТОРНИ ЧАМАЦ

Шта је потребно за добијање дозволе за моторни чамац?

Слободан Спасојевић,
Фрање Вулча 7,
Беле Воде

Према правилнику о начину стицања стручне оспособљености и о програму стручних испита посаде одређених пловних објеката донетом 1978, испит за добијање дозволе за моторни чамац састоји се из усменог и практичног дела. Практични део полаже се на пловном објекту. Усмени део испита обухвата предмете: 1) Правила о избегавању

судара на мору 2) Пловидбени прописи на унутрашњим пловним путевима 3) Основи навигације 4) Пловидбени објекти и њихово искоришћавање 5) Познавање мотора 6) Основи пружања прве помоћи.

Практични део испита обухвата: 1) Управљање пловним објектом у пловидби, пристајању, сидрењу и извезивању; руковање оп-

ремом и уређајима; употребу и разликовање сигнала; 2) припрему и упућивање мотора, контролу рада и заустављање мотора.

УСИЈАНА ЛОПТА

На источном делу неба 14. априла ове године видела сам, између 19,30 и 20 часова, усијану лопту како се спушта вртоглавом брзином. Та кугла била је јаркоцрвеног и наранџастог сјаја. Видели су је и многи други. Хтела бих да знам шта је то било. Не верујем много у враџбине, али ми је деда причао да кад се види тако нешто ускоро долази нека несрећа. И заиста, сутрадан је Црногорско приморје задесио катастрофални земљотрес...

Маријана Јовановић,
Потисја 13
Чока

Да бисмо проверили то што си видела, обратили смо се угледној Астрономској опсерваторији „Велики Врачар“ и Народној опсерваторији „Руђер Бошковић“, обе у Београду, и добили одговор да у њиховим „дневницима посматрања“ 14. априла није забележена

слична појава. Међутим, то не значи да је није било јер се региструју само оне најупечатљивије. По речима Милана Мијатова, доктора астрономије, то је могла бити нека локална појава и о њој би се нешто поузданије могло рећи тек када би се проучили временски услови. Међутим, он сматра, на основу твог описа, да је највероватније реч о такозваној лоптастој муњи, мада се не може искључити ни метеор. А лоптаста муња је још довољно нерасветљен и редак атмосферски феномен. Она се у облику светле кугле спушта из облака према Земљи, где после неког времена експлодира.

Што се тиче падања неких небеских тела као предзнака несреће, и сама треба да знаш да је то најобичнија празноверица. Јер, на пример, метеори су свакодневна природна појава...

КРИМИНАЛЦИ

Какво је то удружење мафија?

Предраг Костић
Нови Београд

Мафија је злочиначко, тајно удружење настало у 16. веку на острву Сицилији. Њени припадници спроводе разне криминалне акције служећи се терором, уценама и убиствима. Мафија је преко италијанских досељеника проширила своју делатност и у Америци, где постоји и данас.

Светлана Ковинчић, 22240 Шид, Бориса Кидрича 19 — 11 година, воли забавну музику, скупља постере и значке.

*

Снежана Гудлић, Ратка Петровића 7, 51000 Ријека — има 12 година, тренира кошарку, сакупља значке и привеске.

*

Милан Милеуснић, 26000 Панчево, Стрелиште кула I, ст. 8 — жели да се дописује са младима из целе земље, има 16 година, тренира кошарку, сакупља значке и привеске.

*

Азра Бурић, Новобрдска 15, 71300 Високо — 16 година, жели да се дописује са младима из целе земље, нарочито са децом наших радника у иностранству. Бави се спортом, воли музику и сакупља разгледнице.

*

Саша Стојковић, 7. септембра 8/II, 19000 Зајечар — 10 година, дописивао би се са друговима и другарицама из целе наше земље, навија за „Црвену звезду“, сакупља постере Бруса Лија и значке, воли забавну музику.

Ерика Ивковић, Бриазе 147, 58230 Сиб — ученица петог разреда, сакупља значке и маркице, воли Здравка Чолића, навијач је „Хајдука“.

*

Саша Перовић, 29. новембра 7, 38000 Приштина — 15 година, тренира карате и фудбал, воли забавну музику, жели да се дописује са вршњацима, одговара на свако писмо.

*

Велковски Бранко (16 година) и Љупчо (15 година), Аугуста Цесарца 9, 1/5, насеље Топанско поље, 91000 Скопље — воле спорт, навијају за „Црвену звезду“, воле забавну, нарочито рок-музику и желели би да се дописују са младима из целе наше земље.

*

Павол Шаркан, Секиер 458, 960 01 Зволан, Чехословачка — 17 година, воли поп-музику, сакупља плоче и написе о овој врсти музике. Желео би да се дописује са младима из Југославије.

